

Jan Darpö

Emeritus professor of environmental law
Faculty of LLst/Uppsala Universitet
PO Box 512, SE-751 20 UPPSALA, Sweden
Tel. +46 739 137824

E-mail: jan.darpo@jur.uu.se

On the web: www.jandarpo.se

*****

2020-04-27

Bilaga till forskningsrapporten *Hur många fick lov?*

Innehållsförteckning

INLEDNING	8
FÖRKORTNINGAR.....	9
MPD/SKÅNE (SKÅNE OCH BLEKINGE LÄN)	10
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Örtofta 4:2 mfl, Eslöv	10
2014 Återkallelse av tillstånd till vindkraftverk på Ingelstråde 2:16, Höganäs	10
2014 Förlängd igångsättningstid för vindkraftverk på Borlunda 8:3 mfl, Eslöv	10
2014 Återkallelse av tillstånd till vindkraftverk på Karsholm 1:4, Kristianstad	10
2015 Omprövning av tillstånd till vindkraftverk på Karsholm 1:4, Kristianstad	10
2015 Omprövning av villkor för vindkraftverk på Yttre Stensgrund, Karlskrona	11
2016 Ändring av villkor för vindkraftverk på Röggle 1:11 och 1:12, Helsingborg	11
2016: Tillstånd till vindkraftverk på Hyllstorp 3:7, Helsingborg.....	11
2016 Ändring av villkor för vindkraftverk på Västraby 23:1, Helsingborg.....	11
2017 Tillstånd till vindkraftverk på Rosendal 2:1 mfl, Helsingborg	12
2018 Förlängd igångsättningstid för tillstånd till vindkraftverk på Arkelstorp 2:4, Kristianstad	12
MPD/HALLAND (HALLANDS LÄN)	13
2015 Tillstånd till vindkraftverk på Lunnabo 1:1 mfk (Björnåsen vindkraftspark), Falkenberg	13
2015 Ändring av villkor för tillstånd till Trekrösens vindkraftspark, Hylte o Ljungby	13
2015 Upphävande av tillstånd till vindkraftverk på Lahall 2:13, Varberg	13
2015 Prövotidsutredning i tillstånd till vindkraftverk på Tommared 1:2 mfl, Laholm	14
2016 Prövotidsutredning i tillstånd till vindkraftverk på Skogaby 6:1 mfl, Laholm	14
2016 Omprövning av tillstånd till vindkraftsparker (Väby, Askome, Hjuleberg) i Falkenberg	14
2017 Återkallande av tillstånd till vindkraftverk på Bäckagård, Varberg.....	14
2017 Återkallande av tillstånd till vindkraftverk på Utteros 3.1, Varberg.....	15
2017 Ansökan om ändring av villkor i tillstånd till Fröslida Vindkraftspark, Hylte	15
2018 Ändring av villkor i tillstånd till Bohults vindkraftspark, Halmstad.....	15
2017 Ändring av villkor i tillstånd för vindkraftsparken Oxhult/Kåphult, Laholm.....	16
2017 Ändring av villkor i tillstånd för vindkraftverk på Munkagård 1:66, Varberg	16
2018 Avslutande av provotidsutredning i tillstånd till vindkraftverk på Bökås 1:1 mfl, Hylte	16
2018 Tillstånd vindkraftsanläggning Örken-Munkaböl, Halmstad och Hylte.....	16
MPD/KALMAR (KALMAR OCH KRONOBERGS LÄN)	17
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Lebo 1:5 mfl, Västervik.....	17
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Lenhovda 4:2, Uppvidinge.....	17
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Österhultsmåla 2:2 mfl, Kalmar	17
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Bockekulla 1:1 mfl (Vindpark Ljungbyholm), Kalmar	17
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Ellanda 1:2 mfl, Växjö	18

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Vennebjörka 1:5 o 2:4, Vimmerby.....	18
2014 Tillstånd till gruppstation i Horshaga (Boestad 1:1 mfl), Uppvidinge.....	18
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Rosenholm 1:2 mfl, Uppvidinge.....	19
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Marhult 3:1 mfl, Uppvidinge.....	19
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Karlskrub 1:3 mfl, Uppvidinge.....	20
2014 Ändring av villkor i tillstånd till vindkraftverk på Boda 1:26 mfl, Ljungby.....	20
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Kånna 8:2 mfl, Ljungby.....	20
2015 Tillstånd till vindkraftverk på Bottorp, Kalmar.....	20
2015 Tillstånd till vindkraftverk på Göljhult 2:4 mfl, Uppvidinge.....	21
2015 Tillstånd till vindkraftverk på Åshult 2:1 mfl, Växjö och Uppvidinge.....	21
2015 Ändring i villkor för Vindparken Tvinnesheda-Badeboda, Åseda-Fröseke 2.2 mfl, Uppvidinge.....	22
2015 Tillstånd till vindkraftverk på Borsna 2:2 mfl, Ljungby.....	22
2016 Tillstånd till vindkraftverk på Åby 3:15 mfl, Mönsterås.....	22
2016 Tillstånd till vindkraftverk på Mörtelek 1:4 mfl, Uppvidinge.....	23
2016 Tillstånd till vindkraftverk på Berg 1:9 mfl, Uppvidinge.....	23
2016 Tillstånd till vindkraftverk på Målajord 6:1, Växjö.....	23
2016 Tillstånd till vindkraftverk på Lyngsåsa 1:2 mfl, Alvesta.....	24
2017 Tillstånd till vindkraftverk på Bostorp 1:10, Uppvidinge.....	24
2017 Tillstånd till vindkraftverk på Vraneke 1:9 (Herråkra), Uppvidinge.....	24
2017 Tillstånd till vindkraftverk på Blötskog 1:7, Uppvidinge.....	24
2017 Tillstånd till vindkraftverk på Furuby 8:15, Växjö.....	24
2017 Förlängning av igångsättningsstid i tillstånd till Vindpark Österhultsmåla, Kalmar.....	25
2017 Tillstånd till vindkraftverk på Karshult 1:33 mfl, Tingsryd.....	25
2017 Återkallelse av tillstånd till vindkraftspark Badeboda, Uppvidinge.....	25
2017 Förlängd igångsättningsstid för tillstånd till vindbrukspark vid Bockekulla, Kalmar.....	25
2017 Tillstånd till vindkraftverk på Mörtelek 9:1, Uppvidinge.....	25
2018 Förlängd igångsättningsstid i tillstånd till vindkraftverk på Lyngsåsa mfl, Alvesta.....	26
2018 Förlängd igångsättningsstid i tillstånd till vindkraftverk på Furuby 1.13 mfl, Växjö.....	26
2018 Tillstånd till vindkraftverk på Nedra Vannborga och Övre Vannborga, Borgholm.....	26
2018 Förlängd igångsättningsstid för tillstånd till vindkraftverk vid Värnanäs, Kalmar.....	26
2018 Återkallelse av tillstånd till vindkraftspark Badeboda, Uppvidinge.....	26
2018 Tillstånd till vindkraftverk på Lervik 1:1 m.fl., Västervik.....	26
2018 Ansökan om omprövning av tillstånd till vindbrukspark vid Bockekulla, Kalmar.....	27
2018 Ändringstillstånd för vindkraftpark Värnanäs, Kalmar.....	27
MPD/VÄSTRA GÖTALAND (VÄSTRA GÖTALANDS LÄN).....	28
2014 Tillstånd till vindkraftverk vid Ränsliden, Mellerud.....	28
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Forshälla 1:1 mfl, Uddevalla.....	28
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Hoven 1:1, Uddevalla.....	28
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Stenshult 1:8, Uddevalla.....	28
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Henriksfält 1:1 mfl, Falköping.....	28
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Skånum 1:12 mfl, Falköping.....	28
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Tovarp 1:18 mfl, Falköping.....	28
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Håcksvik,.....	28
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Gullered 7:1 mfl, Ulricehamn.....	29
2014 Tillstånd till vindkraftverk i Karlsborg och Tibro.....	29
2014 Ändringstillstånd för vindkraftverk på Fägremo 1:2, Töreboda.....	29
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Våssberg 1:1, Borås.....	29
2014 Ändringstillstånd för vindkraftverk på Ljungsnäs 1:1 mfl, Tranemo och Gislaved.....	29
2014 Ändringstillstånd för vindkraftverk på Naverstads-Sögård 1:2 mfl, Tanum.....	29
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Ekesbo 1:4, Ulricehamn.....	29
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Hällunda 2:3 mfl, Ulricehamn.....	29
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Björtveten 1:54 mfl, Bengtsfors.....	30
2015 Tillstånd till vindkraftverk på Västra Fjälla 2:4 mfl, Dals-Eds och Färjelanda.....	30
2015 Tillstånd till vindkraftverk på Nordbillingen, Skara.....	30
2015 Tillstånd till vindkraftverk på Orreholmen 1:1, Falköping.....	30
2015 Tillstånd till vindkraftverk vid Buråsen, Dals-Ed.....	30

2015 Tillstånd till vindkraftverk vid Oxhagen, Gullspång	31
2015 Tillstånd till vindkraftverk på Forshälla-Hede 1:20 mfl, Uddevalla	31
2015 Förlängning av igångsättningstid i tillstånd till vindkraftverk på Anneberg 1:1 mfl, Tidaholm	31
2015 Tillstånd till vindkraftverk på Vartofta, Varberg	31
2015 Tillstånd till vindkraftverk på Högen, Lilla Edet	31
2015 Tillstånd till vindkraftverk på Berg 1:4 mfl (Velinga vindpark), Tidaholm	32
2015 Tillstånd till vindkraftverk på Råmmarehemmet 2:1 mfl, Tidaholm	32
2015 Tillstånd till vindkraftverk på Sköllunga, Stenungsund	32
2015 Tillstånd till vindkraftverk vid Lärkeskogen, Alingsås	32
2016 Ändring i tillstånd till vindkraftverk vid Grimsås, Tranemo och Gislaved	33
2016 Tillstånd till vindkraftverk Rödene, Alingsås och Vårgårda	33
2016 Tillstånd till vindkraftverk vid Grönhult, Tranemo och Gislaved	33
2016 Tillstånd till vindkraftverk vid Fyrskog, Lerum	34
2017 Förlängning av igångsättningstid för tillstånd till vindkraftverk vid Öijared, Lerum	34
2017 Tillstånd till vindkraftverk vid Dällebo, Ulricehamn	34
2017 Förlängd igångsättningstid för vindpark Östra Frölunda, Svenljunga	34
2017 Ändringstillstånd för Tormoseröd Vindpark, Tanum & Strömstad	34
2017 Ansökan om villkorsändring i tillstånd till vindkraftverk på Tågerud, Tanum	35
2017 Tillstånd till vindkraftverk vid Hedared, Borås och Bollebygd	35
2017 Förlängd igångsättningstid för vindkraftverk på Tanum Tågeröd 1:5, Tanum	35
2017 Tillstånd till vindkraftverk på Lundby 5:11 mfl (Lundby Vindpark), Ulricehamn	35
2018 Ändringstillstånd för Lursäng vindkraftpark, Tanum	36
2018 Ändringstillstånd för Femstenabergs vindkraftpark, Strömstad	36
2018 Förlängd igångsättningstid i tillstånd för vindkraftpark Kymbo, Tidaholm	36
2018 Förlängd igångsättningstid i tillstånd till Dimbo vindkraftpark, Tidaholm	36
2018 Ändringstillstånd till vindpark Rosenskog (Henriksberg), Falköping	36
2018 Beslut om ändring i tillstånd till vindkraftverk på Råmmarehemmet 2:1 mfl, Tidaholm	36
2018 Tillstånd till vindkraftverk vid Stigared, Ulricehamn	37
MPD/ÖSTERGÖTLAND (ÖSTERGÖTLANDS OCH JÖNKÖPINGS LÄN)	38
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Grevkulla 1:7, Ydre	38
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Ölmeåstad 2:6, Gislaved	38
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Lilla Götetorp 1:11, Vetlanda	38
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Skäftesfall (Skäftesfall Vindbruksanläggning) Vetlanda	38
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Hökshult 3:3 mfl (Slageryd), Vetlanda	38
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Bunnström 10:1 mfl (Örserum vindkraftsanläggning), Jönköping	38
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Klämmestorp 2:18 (Hornamossen), Habo och Mullsjö	39
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Häljelöt 1:18, Valdemarsvik och Söderköping	39
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Almesåkra-Packebo 2:1 mfl (Vindkraftspark Packebo), Nässjö	39
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Älgön 1:1 mfl (Vindkraftsprojekt Vedbo/Älgön), Aneby	40
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Haddarp 2:9 (Vindkraftsprojekt Vedbo/Knöhult), Aneby	40
2015 Tillstånd till vindkraftverk på Bet 2:6 mfl (Sötterfällan), Jönköping	40
2015 Tillstånd till vindkraftverk på Sandsebo 2:13 mfl, Gislaved	40
2015 Tillstånd till vindkraftverk på Kråketorp 1:2 (Vindkraftsprojekt Vedbo/Haurida Västra), Aneby	40
2015 Tillstånd till vindkraftverk på Motala Hulterna 2:1, Motala	41
2015 Tillstånd till vindkraftverk på Ökna-Kopparp 1.1 mfl (Kullboarp), Vetland och Eksjö	41
2015 Tillstånd till vindkraftverk på Stora Moshult 1:12, Vetlanda	41
2016 Tillstånd till vindkraftverk på Lockarp 1:18 (Vindpark Lockarp), Vetlanda och Eksjö	41
2016 Förlängning av igångsättningstid för vindkraftverk på (Vindpark Lyckås), Jönköping	42
2016 Tillstånd till vindkraftverk på Hånger 1:18 mfl, Värnamo	42
2016 Tillstånd till vindkraftverk på Kärnhult 1:25 mfl, Valdemarsvik	42
2017 Tillstånd till vindkraftverk på Åmjölkesbo 4:2 mfl, Vetlanda	42
2017 Prövtidsredovisning för tillstånd till vindkraftverk på Fredriksdal, Nässjö	42
2017 Prövtidsredovisning för tillstånd till vindkraftverk vid Lemnhult, Vetlanda	43
MPD/ÖREBRO (ÖREBRO OCH VÄRMLANDS LÄN)	44
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Ramshult 3:14 (Myggedalen/Norra Hunna), Askersund	44

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Botilsätters-Backa 1:16 (Vindpark Botilsäter), Säftele	44
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Finserud 1:7 mfl (Vindpark Mohultet), Säftele	44
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Holmerud 1:113 (Vindkraftpark Årjäng NV etapp 2), Årjäng	44
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Häjsberget/Länsmansberget, Sunne	44
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Skogaholm 5:1 (Nyckelhult), Hallsberg och Askersund	44
2015 Tillstånd till vindkraftverk på Gärdshyttan 2:1, Askersund	45
2016 Ändringstillstånd för vindparker på Bäckahammar och Långerud, , Kristinehamn	45
2017 Tillstånd till vindkraftverk på Nedre Hån 1:110 mfl, Årjäng	45
2018 Tillstånd till vindkraftverk på Norra Länsmansberget, Sunne	45
2018 Ändringstillstånd till vindpark Årjäng NV etapp 2, Årjäng	46
MPD/STOCKHOLM (STOCKHOLMS OCH GOTLANDS LÄN)	47
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Othem Yting 1:54 mfl (Vindpark Boge), Gotland	47
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Hangvar Austers 2:1 mfl (Vindpark Forsvidar), Gotland	47
2017 Förnyat tillstånd (uppförande, drift och nedmont) till vindkraftverk på När Öndarve mfl, Gotland ..	47
MPD/UPPSALA (UPPSALA, VÄSTMANLANDS OCH SÖRMILANDS LÄN)	48
2016 Tillstånd till vindkraftverk på Norberg Bjurfors 8:1 mfl (Målareberget), Norberg	48
2017 Tillstånd till vindkraftverk på Ånhammar 1:1 mfl, Gnesta och Flen	48
2017 Tillstånd till vindkraftverk på Öja-Hult 2:1 mfl (Vindkraftpark Duvhällen), Eskilstuna	48
MPD/DALARNA (DALARNAS OCH GÄVLEBORGS LÄN)	49
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Baddoberget-Fjällberget, Ludvika	49
2014 Tillstånd till vindkraftverk vid Klubbäcken, Ockelbo och Söderhamn	49
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Ribberget, Ljusdal	49
2015 Förlängd igångsättnings tid för tillstånd till vindkraftverk vid Tandsjö, Ljusdal	49
2015 Tillstånd till vindkraftverk på Skallberget/Utterberget, Avesta	49
2015 Tillstånd till vindkraftverk på Stölsäterberget, Malung-Sälen, Torsby	50
2015 Tillstånd till vindkraftverk på Enviksberget, Falun	50
2015 Tillstånd till vindkraftverk på Hallbrån, Bollnäs	50
2015 Tillstånd till vindkraftverk på Orrberget/Stensvedberget, Ludvika	50
2015 Tillstånd till vindkraftverk Kölvallen, Ljusdal	50
2016 Tillstånd till vindkraftverk på Bastnäs 10:1 mfl (Vindkraftpark Ödmården), Söderhamn	51
2016 Ändringstillstånd för Högkölens Vindpark, Ljusdal	51
2016 Tillstånd till vindkraftverk på Born 1:6 mfl (Vindkraftsanläggning Tjärnäs), Hedemora och Hofors ..	51
2016 Förlängd igångsättnings tid för tillstånd till vindkraftverk vid Lingbo, Bollnäs och Ockelbo	52
2016 Ändringstillstånd till Vindpark Tönsen, Bollnäs	52
2016 Slutliga villkor för tillstånd till vindkraftverk på Stölsäterberget, Torsby och Malung-Sälen	52
2017 Tillstånd till vindkraftverk på Storbyn 1:14 mfl (Vindkraftspark Fageråsen), Malung-Säter	52
2017 Tillstånd till vindkraftverk på Hedsjö S2 mfl (Gubbaberget), Ljusdal	53
2017 Ändringstillstånd för vindkraftverk på Tandsjö 7:1, Ljusdal	53
2017 Tillstånd till vindkraftverk på Born 1:6 (Vindkraftpark Riskebo), Hedemora	53
2017 Tillstånd till vindkraftverk på Hagge 7:6 mfl (Älgkullen), Smedjebacken	53
2017 Fastställande av slutligt villkor i tillstånd till vindkraftverk på (Högkölens), Ljusdal	54
2017 Fastställande av slutligt villkor i tillstånd för Vindkraftpark Mombyåsen, Sandviken	54
MPD/VÄSTERNORRLAND (VÄSTERNORRLANDS OCH JÄMTLANDS LÄN)	55
2014 Ändring av villkor i tillstånd till vindkraftverk på Raftsjöhöjden, Strömsund	55
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Heden 1:1 (Länsterhöjden), Ånge	55
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Turingen 1:41 mfl (Storflötten), Ånge	55
2014 Ändringstillstånd till vindkraftverk Gåxsjö-Raftsjöhöjden, Strömsund	55
2014 Tillstånd till vindkraftverk på (Hästkullen), Timrå och Härnösand	55
2014 Tillstånd till vindkraftverk vid Spjutåsberget, Härnösand	56
2015 Tillstånd till vindkraftverk på Stuguvattenkälén 1:2 mfl (Kärmsjö), Sollefteå	56
2015 Förlängning av igångsättnings tid i tillstånd till vid Bodhögarna, Ragunda och Strömsund	56
2015 Tillstånd till vindkraftverk Kråktorpet, Sundsvall	56
2015 Tillstånd till vindkraftverk på Tornäs 2:20 mfl (Föllinge), Krokomb	56

2015 Tillstånd till vindkraftverk vid Björnlandhöjden, Härnösand och Kramfors	57
2015 Tillstånd till vindkraftverk vid Fängsjön och Storsjöhöjden, Sollefteå och Örnsköldsvik	57
2015 Tillstånd till vindkraftverk vid Bursjöleden, Örnsköldsvik	58
2015 Tillstånd till vindkraftverk på Skaftåsen, Härjedalen	58
2015 Tillstånd till vindkraftverk på Björkhöjden 3:1 mfl (Kalkstenshöjden), Ragunda och Sollefteå	58
2015 Tillstånd till vindkraftverk vid Stor-Skälsjön, Sundsvall och Timrå	58
2015 Tillstånd till vindkraftverk vid Salsjö, Sollefteå	59
2015 Tillstånd till vindkraftverk på Åndberget, Härjedalen	59
2015 Ändringstillstånd (höjd) till vindkraftverk på Björkhöjden-Björkvattnet, Sollefteå och Ragunda	59
2016 Slutliga villkor i tillstånd till vindkraftverk vid Sidensjö, Örnsköldsvik	60
2016 Tillstånd till vindkraftverk vid Storchöjden, Kramfors	60
2016 Ändring av villkor i tillstånd till vindkraftverk vid Stamåsen, Sollefteå och Strömsund	60
2016 Tillstånd till vindkraftverk på Klevberget (Gullgård 14:3 mfl), Ånge	60
2016 Tillstånd till vindkraftverk vid Ranasjö, Sollefteå	60
2016 Ändringstillstånd för vindkraftverk på Norrvåge 2:4, Örnsköldsvik	60
2016 Tillstånd till vindkraftverk vid Vaberget (Helgums- Fanbyn 2:17 mfl), Sollefteå	61
2016 Tillstånd till vindkraftverk vid Vaberget (Omnäs 1:3 mfl), Sollefteå	61
2016 Ändringstillstånd till vindkraftverk vid Björkhöjden-Björkvattnet, Sollefteå	61
2016 Ändringstillstånd för vindkraftverk vid Bodhögarna, Ragunda och Strömsund	61
2016 Ändringstillstånd till vindkraftverk vid Stamåsen, Sollefteå	62
2016 Förlängd igångsättningstid för tillstånd till vindkraftverk på Grönmyrberget, Härnösand	62
2016 Prövotidsredovisning i tillstånd till vindkraftverk på Stamåsen, Sollefteå och Strömsund	62
2016 Ändringstillstånd för vindpark Ögonfågeln, Sollefteå, Ragunda och Strömsund	62
2016 Prövotidsredovisning för vindpark Björkhöjden-Björkvattnet, Sollefteå och Ragunda	62
2016 Ändringstillstånd för vindpark Ängersjökölen, Härjedalen	63
2016 Ändringstillstånd till vindkraftverk på Sandtjärnberget, Härjedalen	63
2016 Tillstånd till vindkraftverk på Knäsjöberget, Sollefteå och Kramfors	63
2016 Tillstånd till vindkraftverk på Vitberget, Kramfors	64
2016 Ändring av villkor tillstånd till vindkraftverk vid Hocksjön, Sollefteå	64
2017 Förlängning av igångsättningstid i tillstånd till vindkraftverk vid Jenåsen, Sundsvall	64
2017 Prövotidsredovisning för villkor tillstånd till vindkraftverk på Stamåsen, Sollefteå och Strömsund	64
2017 Tillstånd till vindkraftverk på Björnberget, Ånge	65
2018 Tillstånd till vindkraftverksanläggning på Nordkölen, Berg	65
2018 Tillstånd till vindkraftverk på Gärdesfloberget, Berg	65
2018 Ändringstillstånd för vindpark vid Västvattnet, Sollefteå	65
2018 Ändring av villkor i tillstånd till Solbergs vindkraftspark, Örnsköldsvik och Åsele	65
2018 Tillstånd till vindkraftverk vid Fasikan, Bräcke och Ånge	66
2018 Ansökan om slutliga villkor i tillstånd till vindkraftverk vid Stamåsen, Sollefteå	66
2018 Tillstånd till vindkraftverk på Sörlidberget, Sollefteå och Kramfors	66
MPD/VÄSTERBOTTEN (VÄSTERBOTTENS LÄN)	67
2014 Ändring av villkor i tillstånd till vindkraftverk på Fäbodliden, Vindeln	67
2014 Tillstånd till vindkraftverk vid Fjällbyn, Skellefteå	67
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Fjällboheden, Skellefteå	67
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Fäbodberget, Åsele och Lycksele	67
2014 Tillstånd till vindkraftverk Ivarsboda-Gryssjön, Robertfors och Umeå	67
2014 Tillstånd till vindkraftverk på Hornmyran, Lycksele	68
2014 Tillstånd till vindkraftverk vid Storfall, Nordmaling	68
2014 Tillstånd till vindkraftverk vid Täfteå, Umeå	68
2015 Ändringstillstånd till vindkraftverk på Högaliden, Umeå	68
2015 Tillstånd till vindkraftverk på Gabrielsberget väst, Nordmaling	68
2015 Tillstånd till vindkraftverk vid Ava, Nordmaling, ...	69
2015 Tillstånd till vindkraftverk på Bäckaskog, Åsele	69
2015 Tillstånd till vindkraftverk vid Blaisjön Sorsele, ...	70
2015 Tillstånd till vindkraftverk vid Brinken, Norsjö	70
2015 Tillstånd till vindkraftverk på Stensvattnen, Bjurholm	70
2016 Förlängd igångsättningstid för tillstånd till vindkraftverk på Kvälläliden, Åsele	70

2016 Tillstånd till vindkraftverk på Aldermyrberget, Skellefteå	71
2016 Tillstånd till vindkraftverk på Fjällberg, Åsele och Lycksele	71
2016 Tillstånd till vindkraftverk på Blåbergsliden, Skellefteå	71
2016 Tillstånd till vindkraftverk på Ljusvattnet, Skellefteå	71
2016 Uppskjuten fråga i tillstånd till vindkraftverk på Gabrielsberget, Nordmaling	72
2017 Tillstånd till vindkraftverk på Inre och Yttre Verkanliden, Storuman	72
2017 Tillstånd till vindkraftverk på Tomasliden, Norsjö	72
2017 Tillstånd till vindkraftverk på Brännliden, Skellefteå	72
2018 Villkorsändring i tillstånd till vindkraftverk vid Fäbodliden, Vindeln	72
2018 Förlängd igångsättningstid för vindkraftverk vid Ivarsboda-Gryssjön, Robertsfors och Umeå	73
2018 Förlängd igångsättningstid för tillstånd till vindkraftverk vid Fäbodberget, Lycksele och Åsele	73
2018 Förlängd igångsättningstid för tillstånd till vindkraftverk vid Blakliden, Åsele	73
MPD/NORRBOTTEN (NORRBOTTENS LÄN)	74
2014 Tillstånd till vindkraftverk vid Lehtirova, Pajala och Gällivare	74
2014 Tillstånd till vindkraftverk vid Markbygden (etapp 2), Piteå	74
2016 Tillstånd till vindkraftverk vid Markbygden (etapp 3), Piteå	75
2016 Fastställande av slutligt villkor map U1 Friliftsliv för Markbygden etapp 1, Piteå	75
2016 Ändring av villkor om inverkan på Arvidsjaurs flygplats för Markbygden E2, Arvidsjaur	75
2016 Ändring av villkor i tillstånd till vindkraftverk vid Lehtirova, Gällivare	75
2016 Uppskjuten fråga i tillstånd till vindkraftverk på Gabrielsberget, Nordmaling	76
2017 Ändringstillstånd för Blåsmark Vindkraftspark, Piteå	76
2017 Tillstånd för Vindkraftspark Råliden, Skellefteå och Piteå	76
2018 Förlängning av igångsättningstid för tillstånd till Markbygden Etapp 2, Piteå	77
2018 Förlängning av igångsättningstid för tillstånd till Markbygden Etapp 3, Piteå	77
AVGÖRANDEN I MÅL DÄR MMD ÄR FÖRSTA INSTANS	78
2014 Tillstånd till vindpark i Kattegatt, Falkenberg	78
2014 Tillstånd till vindkraftverk i Hakefjord, Göteborg och Öckerö	78
2015 Förlängning av igångsättningstid i tillstånd till vindkraftverk på Risholmen-Arendal, Göteborg	79
2015 Förlängd igångsättningstid för tillstånd till vindpark Utgrunden II i Kalmarsund, Mörbylånga	79
2016 Ändringstillstånd till Taggen Vindkraftspark, Sölvesborg och Simrishamn	80
2016 Tillstånd till vindkraftverk vid Marviken, Norrköping	80
2017 Förlängning av igångsättningstid i tillstånd till vindkraftverk på Storgrundet, Söderhamn	80
2017 Förlängning av igångsättningstiden i tillstånd till vindkraftpark Trolleboda, Karlskrona och Torsås	81
PÅGÅENDE ÄRENDEN	82
MPD/SKÅNE (SKÅNE OCH BLEKINGE LÄN)	82
2018 Omprövning av villkor i tillstånd till vindkraftverk på Karsholm 1:4, Kristianstad	82
MPD/HALLAND (HALLANDS LÄN)	82
MPD/KALMAR (KALMAR OCH KRONOBERGS LÄN)	82
VÄSTRA GÖTALAND (VÄSTRA GÖTALANDS LÄN)	82
2017 Tillstånd till vindkraftverk på Badene 2:1, Vara	82
2017 Tillstånd till vindkraftverk vid Västra Kinneskogen, Mariestad	82
2018 Omprövning av tillstånd till 4 vindkraftverk på Råmmarehemmet 2:1 mfl, Tidaholm	83
MPD/ÖSTERGÖTLAND (ÖSTERGÖTLANDS OCH JÖNKÖPINGS LÄN)	83
2017 Tillstånd till vindkraftverk på Stora Lönhult 6:8 mfl (Vindpark Lönhult), Aneby	83
2017 Tillstånd till vindkraftverk på Tofteryds-Skog 1:4 mfl (Vindkraftpark Boarp), Vaggeryd	83
2018 Tillstånd till vindkraftverk vid Bruzaholm, Eksjö	84
2018 Tillstånd till vindkraftverk på Vikbolandet, Norrköping	84
2018 Ändringstillstånd till vindkraftverk på Grevkulla, Ydre	85
MPD/ÖREBRO (ÖREBRO OCH VÄRMLANDS LÄN)	85
2016 Tillstånd till vindkraftverk på Öjering mfl, Karlstad, ...	85
2017 Ändringstillstånd till vindkraftverk på Fageråsen 1:36 mfl (Vindkraftspark Ölme), Kristinehamn	85
MPD/STOCKHOLM (STOCKHOLMS OCH GOTLANDS LÄN)	86
2018 Tillstånd till Forsviden Södra Vindkraftspark, Gotland	86
MPD/UPPSALA (UPPSALA, VÄSTMANLANDS OCH SÖRMLANDS LÄN)	87

MPD/DALARNA (DALARNAS OCH GÄVLEBORGS LÄN)	87
2016 Tillstånd till vindkraftverk på Ore 1:3 mfl (Vindkraftspark Broboberget), Rättvik	87
2016 Tillstånd till vindkraftverk på Ore 1:3 (Vindkraftspark Lannaberget), Ovanåker och Rättvik	87
2016 Tillstånd till vindkraftverk på Katrineberg 1:25 mfl (Vindkraftspark Hemberget), Ljusdal	87
2017 Tillstånd till på Järvsöboda 3:20 mfl (Mjöberget), Ljusdal	88
2018 Förlängning av igångsättningstid för tillstånd till Stölsäterberget, Malung-Sälen, Torsby	88
MPD/VÄSTERNORRLAND (VÄSTERNORRLANDS OCH JÄMTLANDS LÄN)	88
2018 Tillstånd till vindkraftverk vid Finnåberget, Ragunda och Sollefteå	88
MPD/VÄSTERBOTTEN (VÄSTERBOTTENS LÄN)	89
2015 Tillstånd till vindkraftverk vid Norrbäck Lycksele, ...	89
2015 Tillstånd till vindkraftverk vid Pauträsk, Storuman och Vilhelmina	89
2018 Ändringstillstånd till vindkraftverk vid Vargträsk, Lycksele och Åsele	90
2018 Ändringstillstånd till vindkraftverk vid Vinliden, Lycksele	90
2018 Förlängd igångsättningstid för tillstånd till vindkraftverk vid Vargträsk, Lycksele och Åsele	90
MPD/NORRBOTTEN (NORRBOTTENS LÄN)	90
REGERINGSBESLUT OM VINDKRAFT	91
<i>Detaljplan enl ÄPBL (1987:10)</i>	91
Regeringens (Miljödepartementet) beslut 2007-04-12 (M2005/1851/F/P) Gabrielsberget	91
<i>Tillåtlighetsförklaringar enligt 17 kap MB</i>	91
Regeringens (Miljödepartementet) beslut 2007-12-19 (M2007/1617/F/M) Sjijska	91
Regeringens (Miljödepartementet) beslut 2010-03-04 (M2009/1517/F/M) Markbygden	91
Regeringens (Miljödepartementet) beslut 2010-03-31 (M2009/2149/F/M) Risholmen-Arendal	92
Regeringens (Miljödepartementet) beslut 2013-02-14 (M2009/1267/F/M) Lunnekullen	92
Regeringens (Miljödepartementet) beslut 2019-05-09 (M2018/02966/Me) Markbygden, förlängning av igångsättningstid för etapp 2 och 3	92
<i>Hänskjutna ärenden enligt 21:7 MB</i>	92
Regeringens (Miljö- och energidepartementet) beslut 2016-10-13 (M2012/03367/Me) Bustorp	92
Regeringens (Miljö- och energidepartementet) beslut 2016-10-13 (M2013/02747/Me) Ronneby	93
Regeringens (Miljö- och energidepartementet) beslut 2016-12-20 (M2012/00694/Me) Klappa Klev	93
Regeringens (Miljö- och energidepartementet) beslut 2016-12-20 (M2013/00540/Me) Hanöbukten	93
Regeringens (Miljö- och energidepartementet) beslut 2018-05-17 (M2018/00689/Me) Tofteryd-Skog	93
Regeringens (Miljö- och energidepartementet) beslut 2018-10-04 (M2015/03812/Me) Köpinge	94
Regeringens (Miljödepartementet) beslut 2019-10-03 (M2015/00352/Me) Sundborn Windpark	94
<i>Till havs; lagen (1966:314, KSL) om kontinentalsockeln o lagen (1992:1140, SEZ) om Sveriges ekonomiska zon</i>	94
Regeringens (Näringsdepartementet) beslut 2010-03-04 (M/2009/1517/F/M) Havsvindparker vid Skåne, Öland och Gotland	94

Inledning

Denna bilaga innehåller en lista med korta beskrivningar av de ärenden och mål som vi har studerat i delprojektet vindkraft och artskydd inom forskningsprogrammet PROSPEC. Det rör sig om samtliga beslut om tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken (1998:808, MB) och ändrings-tillstånd enligt 16 kap. 2 § MB till vindkraft på land som meddelades av landets tolv miljö-prövningsdelegationer under tidsperioden 2014-18. Kortbeskrivningarna innehåller både det ursprungliga beslutet och avgöranden i ärendet i de fall som tillståndet överprövats av domstol. I bilagan finns även redovisat samtliga beslut om tillstånd till vindkraft i vatten som meddelas av landets fem mark- och miljödomstolar som första instans 2014-18. Därutöver finns en stor del av de beslut under tidsperioden som meddelades av delegationerna och domstolarna som första instans i andra tillståndsrelaterade frågor, främst villkorsändringar, förlängd igångsättningstid, och begäran om upphävande av tillstånd samt tillsyn. Separata beslut om säkerheter har inte tagits med. Den stora majoriteten av de beslut som ursprungligen fattades under åren 2014-18 är idag slutgiltiga, dvs. de har vunnit laga kraft. Det mindre antal som fortfarande är föremål för prövning i någon instans är redovisade separat i slutet av dokumentet. Därutöver finns redovisade de beslut som regeringen fattat i vindkraftsärenden från 2007 och framåt. Sammanlagt rör det sig om drygt 300 ärenden som innehåller närmare 500 beslut/domar som finns redovisade i bilagan.

Besluten om tillstånd till landbaserad vindkraft är uppdelade efter den miljöprövningsdelegation som ursprungligen beslutade i ärendet. I rubrikerna anges var delegationen är placerad och därefter dess prövningsområde. Ordningen följer av 14 § förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion där det framgår att det inom länsstyrelserna i Stockholms, Uppsala, Östergötlands, Kalmar, Skåne, Hallands, Västra Götalands, Örebro, Dalarnas, Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län ska finnas en miljöprövningsdelegation. Delegationerna är särskilda beslutsorgan för tillståndsprövningar under 9 kap. MB. Enligt 6-17 §§ i den särskilda förordningen om dessa organ (2011:1237) är fördelningen av prövningsområden för de tolv delegationerna följande:

MPD vid länsstyrelsen i Skåne: Skåne och Blekinge län;

MPD vid länsstyrelsen i Halland: Hallands län;

MPD vid länsstyrelsen i Kalmar: Kalmar och Kronobergs län;

MPD vid länsstyrelsen i Västra Götaland: Västra Götalands län;

MPD vid länsstyrelsen i Östergötland: Östergötlands och Jönköpings län;

MPD vid länsstyrelsen i Örebro: Örebro och Värmlands län;

MPD vid länsstyrelsen i Stockholm: Stockholms och Gotlands län;

MPD vid länsstyrelsen i Uppsala: Uppsala, Västmanlands och Södermanlands län;

MPD vid länsstyrelsen i Dalarna: Dalarnas och Gävleborgs län;

MPD vid länsstyrelsen i Västernorrland: Jämtlands och Västernorrlands län;

MPD vid länsstyrelsen i Västerbotten: Västerbottens län;

MPD vid länsstyrelsen i Norrbotten: Norrbottens län.

För prövningarna av tillstånd till vindkraft i vatten är motsvarande uppdelning gjord efter vilken mark- och miljödomstol som beslutade som första instans.

Förkortningar

BMP – betydande miljöpåverkan

ENGO – miljöorganisationer (environmental non-governmental organisation)

FM – Försvarsmakten

Lst – länsstyrelsen

MB – miljöbalken (1998:808)

MMD – Mark. Och miljödomstolen

MPD – Miljöprövningsdelegationen

MÖD – Mark- och miljööverdomstolen

NR – naturreservat

NSF – Naturskyddsföreningen

RI – riksintressen

SOF – Sveriges Ornitologiska Förening/BirdLife Sweden

TH – tillståndshavaren

TM – tillsynsmyndigheten

VU – verksamhetsutövaren

XX – information saknas

MPD/Skåne (Skåne och Blekinge län)

Återkoppling från länsstyrelsen 2019-11-21 och 2020-02-17

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Örtofta 4:2 mfl, Eslöv

Bakgrund: MPD meddelade tillstånd 2011-03-03 till 1vk/145m, undanröjdes o återförvisades av MMD/Växjö 2012-05-16 (M1198-11).

MPD/Skåne 2014-02-20; 11443-2012: MKBn: ingen påverkan på fåglar eller fladdermöss, inga villkor.

AB 2020-02-17: Överklagades inte.

2014 Återkallelse av tillstånd till vindkraftverk på Ingelstråde 2:16, Höganäs

Bakgrund: Tillstånd 2008 för 2vk, grannar begär återkallelse pga bullret, fick klaga (MÖD 2011:46).

MPD/Skåne 2014-05-22; 29532-2013: Tillstånd 2vk/XXm.

MMD/Växjö 2014-12-22; M 2900-14: Grannarna överklagade vidare till MMD som em höll med MPD. Tydligt klagade sedan grannarna till Miljönämnden i Höganäs som inte ville ingripa, Lst höll med, men MMD/Växjö undanröjde o menade att underinstanserna inte haft tillräckligt underlag (bullerutredning) för att ogilla grannarnas klagomål (MMD/Växjö 2017-05-29; M 4113-16).

AB 2020-02-17: Överklagades inte/ej PT.

2014 Förlängd igångsättningstid för vindkraftverk på Borlunda 8:3 mfl, Eslöv

Bakgrund: Tillstånd från 2007 för 3vk, ansökan inkom 2013-12-11.

MPD/Skåne 2014-08-28; 144-2014: MPD godtog förlängning o ändring av bullervillkor mht näraliggande vindkraftverk gn beslut,

AB 2020-02-17: Överklagades inte.

2014 Återkallelse av tillstånd till vindkraftverk på Karsholm 1:4, Kristianstad

Bakgrund: Grannarna begärde sedan återkallelse gn Föreningen mot Karsholms störande vindkraft, hänvisade till – förutom buller – ny kunskap om fladdermöss o att ett fiskgjusebo missats.

MPD/Skåne 2014-10-21; 15732-2014: MPD tillät begäran om återkallelse, men hänvisade till att det redan fanns utredning och villkor till skydd för arterna, varför ansökan avslogs.

MMD/Växjö 2014-12-18; M 4520-14: Föreningen överklagade till MMD som dock avvisade, vare sig föreningen eller dess företrädare ansågs ha talerätt.

AB 2020-02-17: Överklagades inte/ej PT.

2015 Omprövning av tillstånd till vindkraftverk på Karsholm 1:4, Kristianstad

Bakgrund: Karsholms Vindkraft, tillstånd 2008 för 5vk.

Ink 2014-02-03: Kommunen ansöker om omprövning, hänvisar på klagomål om buller från 22 hushåll, Lst håller med om att det bör ske omprövning enl 24:5 p5MB pga olägenheter som inte förutsågs.

MPD/Skåne 2014-11-18; 3526-2014: MPD fann skäl att inleda omprövning o vitesförelade bolaget att inkomma med utredning, ett beslut som dock ändrades av

MMD/Växjö 2015-10-27; M 4939-14: Boaget klagade, beslutet undanröjdes av MMD som ansåg att sådan utredning skulle ske genom ordinarie tillsyn.

AB 2020-02-17: Överklagades inte/ej PT.

2015 Omprövning av villkor för vindkraftverk på Yttre Stensgrund, Karlskrona

Ink 2014-09-18: Tillstånd från 2000 till 5vk på allmänt vatten utanför Karlskrona. Verksamhetsutövaren inkom med ansökan enl 24:8 om ändring av villkor inför nedläggning.

MPD/Skåne 2015-05-21; 23887-2014: Ansökan godtogs.

AB 2020-02-17: Överklagades inte.

2016 Ändring av villkor för vindkraftverk på Rögle 1:11 och 1:12, Helsingborg

Bakgrund: MPD meddelade tillstånd till 5 vindkraftverk på intilliggande fastighet Västraby med villkor om åtling mm för örnar. Tillståndet ändrades av MMD/Växjö 2012-01-01 (M 1179-11), nu ansöker tillståndshavaren för dessa nio vindkraftverk om ändring, då villkoret förfelar sitt syfte o lockar till sig örnar. Lst höll med, men Helsingborg o Skånes OF kritiska. MPD/Skåne 2016-09-01; 14908-2015: Verksamhetsutövarens utredning visade att fyra fåglar dödats i vindkraftverkens närhet. MPD medgav ändringen när det gällde åtlingen, men pekade på att MN kunde föreskriva om ytterligare försiktighetsåtgärder till skydd för fåglarna msa delegationen i tillståndet, alternativt kräva omprövning enl 24:5.

AB 2020-02-17: Överklagades inte.

2016: Tillstånd till vindkraftverk på Hyllstorp 3:7, Helsingborg

Bakgrund: GiroVind Energi; ansökan 2012-01-11, 2vk/150m. MPD 2013-05-29; 551531-2012: Allmän skrivning om fladdermöss i ansökan, MPD prövar bara ansökan mot riksintresset för kulturmiljön (RI Rosendal-Kroppss kyrka), avslag mht 3:6 MB.

MMD/Växjö 2014-06-27; M 2845-13: MMD ansåg att området redan var påverkat, undanröjer men återförvisar eftersom MPD enbart prövat kulturmiljöfrågan.

Ink 2014-06-27: I ansökan ingick en rovfågel- och fladdermusinventering, den senare visade 7 arter, varav 5 högriskarter (dvärgpipistrell, större brunfladdermus, nordfladdermus, gråskimrig fladdermus o sydfladdermus (Red, EN). Fåglar: röd glada, ormvråk, tornfalk, brun kärrhök. Lst: 103 meter o avstängning vid <6 m/s, strängare än praxis

MPD/Skåne 2016-09-01; 16874-2014: Tillstånd för 2 vk om 150 m höjd med villkor, V3 map fladdermöss; vid <5m/s i 10 minuter stängs verken av 1 tim före/efter solnedgång under 1/7-30/9. Pekar på 4 § AF o MÖDs praxis om "risk", fladdermusaktiviteten hög eller mycket hög, villkoret för att skydda barbastellen är enligt praxis, ingen boplats av röd glada (1900 par i Skåne, LC) inom 1 km, brun kärrhök har boplats inom skyddsavståndet men rör sig bortåt. MMD/Växjö 2017-04-13; M 3884-16: Svenskt Landskapsskydd (FSL) o grannar klagade, MMD godtog utredningen (MKB), ansluter bara till MPDs bedömning.

MÖD 2017-11-06; M 3892-17: Föreningen o grannarna klagade vidare. MÖD avslår ansökan med motiveringen att med hänsyn till platsens påtagliga betydelse som fågel- och fladdermuslokal och de risker för bl.a. röd glada, brun kärrhök och flera högriskfladdermusarter som en etablering medför har bolaget inte har visat att den valda platsen uppfyller kravet på en lämplig lokalisering enligt 2 kap. 6 § miljöbalken.

2016 Ändring av villkor för vindkraftverk på Västraby 23:1, Helsingborg

Ink 2015-05-26: MPD meddelade tillstånd 2011 till 5vk, ändrades av MMD/Växjö 2012-03-01 (M 1180-11), nu ansöker tillståndshavaren om ändring, då villkoret förfelar sitt syfte o lockar till sig örnar. Lst höll med, men Helsingborg o Skånes resp Kullabygdens OF kritiska. Verksamhetsutövarens utredning visade att fyra fåglar dödats i vindkraftverkens närhet.

MPD/Skåne 2016-09-01; 14909-2015: MPD medgav ändringen när det gällde åtlingen, men pekade på att MN kunde föreskriva om ytterligare försiktighetsåtgärder till skydd för fåglarna msa delegationen i tillståndet, alternativt kräva omprövning enl 24:5.

AB 2020-02-17: Överklagades inte.

2017 Tillstånd till vindkraftverk på Rosendal 2:1 mfl, Helsingborg

Ink 2015-06-15: Öresundskrafts Kraft & Värme/PEAB Anläggning, 6vk/180m. MKB: Fågelinventering visar 7 rovfåglar; brun kärrhök, röd glada, ormvråk, sparvhök, lärkfalk, tornfalk, pilgrimsfalk. Tio fladdermusarter inventerades, varav 6 är högriskarter. Vanligast nordfladdermus, sydfladdermus, även brunfladdermus, dvärgpipistrell, arter som hör till myotis, gråskimrig fladdermus, sydfladdermus, obestämda arter som hör till eptesicus, trollpipistrell, brunlångöra, vattenfladdermus och Brandts fladdermus. Lst avstyrker ett av verken pga hänsyn till röd glada, vindkraftverken bör utrustas med tekniska system för skydd av rovfåglar. Skåne OF avstyrker. Ny fågelinventering visar rovfåglar, samtliga NT, tekniska anordningar (DT Bird), vilka kostar ca 300tkr/verk + filmning o analyser är orimligt kostsamma (dessutom genererar de ljud om 122 dB, att jämföra med 106 dB för verken), närhet till nyanlagd våtmark påverkar inte (800 m). Lst tillstryker vid sammanträdet. MN kräver nya inventeringar pga händelserna vid Rögle-Västraby i början av 2016, nu kräver Lst tekniska åtgärder o ytterligare utredning, Skånes OF avstyrker främst de tre norra verken (i närheten av våtmarken), men helst inget.

MPD/Skåne 2017-11-28; 17128-2015; röd glada, ormvråk o brun kärrhök med flera häckningar i närheten (varav 2 <1 km), vintertid 9 rovfåglar, varav 5 på rödlistan (NT) o 4 på bilaga 1 till FD, området är av betydelse för övervintringen, våtmark på 800 m avstånd. Fladdermusinventeringen visat på 6 högriskarter (nordfladdermus, sydfladdermus (EN), dvärgpipistrell, större brunfladdermus, gråskimrig fladdermus, trollpipistrell), hög aktivitet i närheten. Teknisk utrustning enbart på befintliga verk, stoppregelering bör användas för att skydda fladdermöss, hänvisning Hyllstorp som ligger enbart 3-5 km bort, jämförelsen mellan de två områdena – omfattande tabeller i beslutet – visar att Rosendal-Lydinge är rikare på både fåglar o fladdermöss, MPD avslår därför ansökan mht till Hyllstorp o 2:6.

MMD/Växjö 2018-08-28; M 5510-17: Bolagen klagade utan framgång, MMD ansåg att skulle bli fråga om överträdelse mot 4 § AF att tillåta vindkraftverken på platsen.

AB 2020-02-17: Överklagat, ej PT.

2018 Förlängd igångsättningstid för tillstånd till vindkraftverk på Arkelstorp 2:4, Kristianstad

Ink 2017-05-17: Eolus Vind, ursprungstillstånd 2012-06-28; 7350-2011 till 2vk/150m, nu vill bolaget ha förlängd igångsättningstid pga att man nu (2017-03-22) fått bygglov till ytterligare ett vk i området o lönsamheten kräver att alla tre byggs, tillräckligt med uppföljningsprogram för påverkan på fladdermöss. MN/Kristianstad emot pga buller o barbasteller, Lst tillstyrker, Nordöstra Skånes Fågelklubb emot då verken kommer för nära bon för kungsörn o bivråk.

MPD/Skåne 2018-02-21; 13332-2017: MÖD har uttalat att det ska röra sig om oväntade o oförutsedda händelser som rent faktiskt hindrar att komma igång o som VU inte råder över (MÖD 2016-05-17; M 9024-15), i rättspraxis nätkoncession. Här ekonomiska skäl, samordningsvinster o mindre störningar för grannar. Remissinstanserna pekat på behovet av ytterligare utredningar om artskyddet. Vad bolaget anfört utgör inte tillräckliga skäl, inte heller synnerliga olägenheter, avslås.

AB 2020-02-17: Överklagades inte.

MPD/Halland (Hallands län)

Återkoppling från länsstyrelsen 2019-12-09 och 2020-02-05

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Lunnabo 1:1 mfk (Björnåsen vindkraftspark), Falkenberg

Ink 2015-03-25: Ansökan från Triventus AB inkom redan 2012 (4711-12) till 10vk, men tillstånd nekades mht vägdragning för 2 av verken, då kommunen hade gjort sådana reservationer i sitt tillstyrkande. Bolaget överklagade o ville ha tillstånd för de två kvarvarande samt ändra villkor, bla V6 om fladdermusavstängning 15/7-30/9 o V7 om att en uppföljande kontroll om påverkan på rovfåglar o fladdermöss inom tre år, frågor som man ville ha reglerat inom ramen för kontrollprogram. Länsstyrelsen motsatte sig ändring. I eller intill området finns storlom, fiskgjuse, lärkfalk, bivråk, röd glada, tjäder och trana. När det gällde fladdermöss finns här främst nordisk fladdermus (*Eptesicus nilssonii*), dvärgfladdermus (*Pipistrellus pygmaeus*) och långörad fladdermus (*Plecotus auritus*), samtliga allmänt förekommande inom landet. Därefter hänvisade man till Överenskommelsen om skydd av bestånd av europeiska fladdermöss (SÖ 1993:30, "Eurobats") när man motiverade V6.MMD/Vänersborg (2014-11-28; M 275-14) menade att kommunen inte kan villkora ett godkännande enligt 16:4, synpunkter på detaljerna får istället framföras i tillståndsprocessen. Domstolen undanröjde alltså MPDs avslag för de två verken, men höll med om övriga villkor. Nu ansöker Triventus Wind Power tillstånd för de (återstående) 2vk/150m.

MPD/Halland 2015-03-24; 799-15: Tillstånd 2vk/150m, MPD delade inte MMDs uppfattning om 16:4, men ansåg sig bundna. När det gällde artskyddet hänvisade man till ett antal vetenskapliga rapporter om fladdermuspåverkan o att ett avstängningsvillkor minskar dödligheten med 50%. Både V6 o V7 upprätthölls alltså oförändrade.

ALO 2020-02-05: Överklagades inte.

2015 Ändring av villkor för tillstånd till Treriksrösets vindkraftspark, Hylte o Ljungby

Ink 2015-02-04: Tillståndet från 2013/14 (MPD 2013-05-21; 4360-12/2014, MMD/Vb 2014-08-27; M 9473-13, 10vk), nu ansöker th Arise AB om ändring av villkor mht 24:8 som föreskriver radarstyrd hinderbelysning för verk högre än 150 m (198 m i tillståndet), vilket följer av MÖD 2014-08-27; M 9473-13).

MPD/Halland 2015-06-03; 885-2015: MPD menar att det förhållande att det kan krävas dispens enligt annan lagstiftning för sådan radar inte är en "oförutsedd omständighet" o skulle dessutom vara ett sätt att undgå det kommunala vetot (där sådan radarstyrd belysning förutsattes uttryckligen), varför ansökan avslås.

MMD/Vänersborg 2015-10-06; M 2347-15: Arise överklagade med utförlig argumentation i en mängd frågor, men MMD avslöj överklagandet, uttalade att man delade MPDs uppfattning att villkoret inte var strängare än nödvändigt o att det inte var en 24:8-situation.

ALO 2020-02-05: Överklagades inte.

2015 Upphävande av tillstånd till vindkraftverk på Lahall 2:13, Varberg

Ink 2015-06-15: Gammalt ML-tillstånd 3vk, nuv th Varbergs Energimarknad AB begär återkallelse då verken är nedmonterade, återställning genomförd. Inga synpunkter.

MPD/Halland 2015-10-21; 4229-15: Tillståndet återkallades.

ALO 2020-02-05: Överklagades inte.

2015 Prövotidsutredning i tillstånd till vindkraftverk på Tommared 1:2 mfl, Laholm

Ink 2015-04-10: Tillståndet meddelades 2012 till 7vk, överklagades till MMD/Vb som delade MPDs uppfattning (2012-04-13; M 691-12). Th Wallenstam Vindkraft Tommared har nu redovisat U3 om solnedgångsnedstängning, dess ekonomiska effekter o vindkraftverken attraherar fladdermus från den omgivande skogsmiljön. Utredningen visar att kostnaden är 35% av produktionen för perioden 15/7-15/10, motsv 7,5% av vindkraftsparkens årsproduktion. Fladdermusinventering visar inga jagande individer, liten aktivitet i navhöjd; enstaka träffar på dvärgpipistrell, större aktivitet på marknivå; nordfladdermus, dvärgpipistrell, brunlångöra, men fortfarande lågt antal individer. Bolaget anser att kostnaden är för hög för att kunna motivera stoppsystem. Inga remissynpunkter.

MPD/Halland 2015-12-02; 2676-15: MPD: Risken för kollisioner är högre än tidigare ansetts, 2011: 3/år, senare studie 3-4 ggr högre, vindkraftverk bör därför inte byggas där det finns många fladdermöss, ref Vindvals lägesrapport 2015. Vid Tommareds vindkraftspark är det art- och individfattigt på både marknivå o uppe i ett av tornen. MPD anser därför att det saknas skäl för stopptidsreglering o avslutar prövotidsutredningen med att det inte behövs något sådant villkor.

ALO 2020-02-05: Överklagades inte.

2016 Prövotidsutredning i tillstånd till vindkraftverk på Skogaby 6:1 mfl, Laholm

Ink 2015-11-18: Tillståndet meddelades 2011 till 5vk, MMD/Vb upphävde villkor om kontroll av påverkan på fladdermöss och fåglar, istället prövotidsredovisning. Nuvarande th CapViva Wind Skogaby AB har nu inkommit med prövotidsredovisning som visar att påverkan på örnar är marginell, fyra fåglar antas ha dödats under perioden (3 hittades, dvs 76% av verkligt dödade, tornseglare, ringduva, hussvala), produktionsbortfall gn DT Bird o stopptidsreglering blir omfattande. Inga synpunkter, NV avstår (trots att de begärt in hela utredningen). MPD/Halland 2016-05-17; 7952-15: Avstånd, det finns olika varnings- och skyddssystem med kameror, kostsamma (DT Bird mfl, ref Vindvals lägesrapport 2016). Eftersök av döda fladdermöss o fåglar visar att det inte finns en betydande risk för kollisioner, därför inget skäl att ha villkor.

ALO 2020-02-05: Överklagades inte.

2016 Omprövning av tillstånd till vindkraftsparker (Väby, Askome, Hjuleberg) i Falckenberg

Ink 2016-02-19: Enskilda begär att ett antal tillståndet (3vk) återkallas pga buller.

MPD/Halland 2016-06-14; 1358-16: MPD prövar i sak o hänvisar till NVs riktlinjer för bullermätning, avskriver ärendena utan åtgärd.

MMD/Vänersborg 2016-10-17; M 2552-16: De enskilda klagade vidare till MMD som avslog, ”saknas skäl för MPD att ta upp frågan om återkallelse”.

MÖD 2016-11-24; M 9178-16: Ej pt.

ALO 2020-02-05: Vindparken har varit föremål för flera klagomål från de närboende, där de har begärt återkallande av tillståndet alt driftstopp, se MPD/Halland 2016-06-29; 551-1358-16, MMD/Vb 2016-10-17 M 2552-16 avskrivs, MÖD 2016-11-24 M 9178-16: ej pt och MPD/Halland 2017-02-17; 1330-2016/MMD/Vb 2017-05-02; M 993-17 (MÖD 2017-08-29 M 4407-17 ej pt).

2017 Återkallande av tillstånd till vindkraftverk på Bäckagård, Varberg

Ink 2016-09-20: Varbergs Energimarknad AB ansöker om återkallelse av gammalt ML-tillstånd till 7vk från 1991 då verken är nedmonterade o området återställt. Inga synpunkter.

MPD/Halland 2017-03-13; 6508-16: MPD upphävde tillståndet.

ALO 2020-02-05: Överklagades inte.

2017 Återkallande av tillstånd till vindkraftverk på Utteros 3.1, Varberg

Ink 2017-03-09: Varbergs Energimarknad AB ansöker om återkallelse av gammalt ML-tillstånd från 1994 (3vk) då verken är nedmonterade o området återställt. Inga synpunkter.

MPD/Halland 2017-08-30; 1972-17: MPD upphävde tillståndet.

ALO 2020-02-05: Överklagades inte.

2017 Ansökan om ändring av villkor i tillstånd till Fröslida Vindkraftspark, Hylte

Ink 2017-03-27: Arise Wind Farm 3, ändring av bullervillkor msa 24:8, tillstånd från 2009 (12vk).

MPD/Halland 2017-10-11; 2451-17: Medger andrahandsyrkandet i enlighet med den rättspraxis som utvecklats, dvs närfältsmätning efter ett år o sedan var 5:e år o annars när TM bedömer at det behövs.

MMD/Vänersborg 2018-06-05; M 4459-17: Bolaget o föreningen God Livsmiljö Hylte överklagade. Bolaget ville ha förstahandsalternativet, vilket avslogs. Föreningen ville ha omprövning av hela tillståndet, avvisades.

ALO 2020-02-05: Överklagades inte.

2018 Ändring av villkor i tillstånd till Bohults vindkraftspark, Halmstad

Ink 2018-06-13: AREF II Wind Bohult, tillståndet från 2011 (9vk), vill ha modernisering av villkor mht fladdermöss (solnedgång till soluppgång, 15/7 – 15/9 o >14 grader).

MPD/Halland 2018-11-05; 4334-18: MPD redogör för rättspraxis (MÖD 2014-08-27; M 9473-14) o rapporten *Vindkraftens påverkan på fåglar och fladdermöss* (Rydell mfl, NV rapport 6740/2017), MPD anser inte att man bara kan välja en del av det nya villkoret (avstängningens tid), medan man inte tar de andra (vindhastigheten) o avslår därför.

MMD/Vänersborg 2019-06-07; M 5120-18: Bolaget klagade, men MMD avslag. Utförlig skiljaktig mening av tekniska rådet.

ALO 2020-02-05: Överklagades inte.

2017 Ändring av villkor i tillstånd för vindkraftsparken Oxhult/Kåphult, Laholm

Ink 2017-06-07: Tillstånd från 2009. Arise Wind Farm 1 AB ansöker om ändring av villkor för bullermätning. Inga remissynpunkter.

MPD/Halland 2017-11-22; 4341-17: MPD godtar/avslår med samma motivering som ovan.

ALO 2020-02-05: Överklagades inte.

2017 Ändring av villkor i tillstånd för vindkraftverk på Munkagård 1:66, Varberg

Ink 2016-11-24: Tillstånd från 2005, Varbergs Energimarknad AB ansöker om ändring av villkor för buller, bla för att man måste beakta tillkommande anläggningar.

MPD/Halland 2017-12-06; 8025-16: MPD godtog.

ALO 2020-02-05: Överklagades inte.

2018 Avslutande av provotidsutredning i tillstånd till vindkraftverk på Bökås 1:1 mfl, Hylte

Ink 2017-11-01: KumBro Vind ansöker om avslutande av provotidsutredning map villkor (2013-01-30; 3976-11) om fladdermöss, anser att Batmode inte är ekonomiskt rimligt, inga rödlistade arter, inga viktiga habitat, för dyrt.

MPD/Halland 2018-03-14; 7425-17: Noggrann genomgång av senare tids forskning om fladdermöss o vindkraft, här har det dödats i snitt 4,5 fladdermus per verk o år, högriskarter, bolagets ekonomiska kalkyler överdrivna då det rör sig om ca 10 nätter per år, fladdermusen långlivad (30 år), i målen 2015-12-10; M 11101-14 o M 11073-14 har MÖD gett riktlinjer för Batmode, dvs 15/7-15/9 från solnedgång till soluppgång när vindhastigheten är under 6m/s under 10 minuter o temperaturen samtidigt > 14 grader C.

MMD/Vänersborg 2018-12-27; M 1262-18: bolaget klagade o ville få bort villkoret, alt att skrivningen ”stillastående” ändras till ”idlande”. NV informerade om forskningsläget o uttalade sig för en sådan ändring; Lunds U menar att det räcker också, Lst medger. MMD anser att ett villkor om Batmode behövs, men accepterar ”idlande”...

ALO 2020-02-05: MÖD 2019-03-18 M 659-19; ej PT.

2018 Tillstånd vindkraftsanläggning Örken-Munkaböl, Halmstad och Hylte

Ink 2016-12-29: E.ON WIND Sweden, 10vk, varav 6 befintliga med tillstånd från 2011, o 2 vardera i Halmstad resp Hylte. MKB: Lokalisering, närboende, mark o vatten, naturmiljö (0,5km sydost finns N2000-området Rågetaåsen), N2000 Moshult 1,1km väster, fåglar, fladdermöss, kulturmiljö, friluftsliv, landskapsbild, hindersbelysning, ljud, skuggor, kumulativa effekter, strandskydd, kalkningsområden, Halmstads flygplats, avveckling.

Hylte kn avstyrker o anger veto, Halmstad positiv, NV vill ha fladdermusvillkor, Lst vill ha Batmode o fågeluppföljning.

MPD/Halland 2018-06-05; 9000-16: Tillstånd 6 befintliga vk (150m) plus 2 tillkommande vk (185m) i Halmstad, avslår 2vk mht vetot. Villkor om placering (flyttmån 100m), buller o skuggor, Batmode, uppföljning av fågelpåverkan. MPD ser ingen risk för de skyddsvärda arterna i N2000-områdena. Fågeluppföljning för att verifiera sökandens påståenden om påverkan, Batmode minskar dödlighet med 60-90% o har blivit en vedertagen metod.

MMD/Vänersborg 2019-03-19; M 2709-18: Bolaget, enskilda o en förening klagade. Bolaget ville inte att Batmode skulle gälla för de befintliga vk, dessutom ändrat till idlat läge, ändring av villkoret om hindersbelysning. MMD pekar på att den här ansökan omfattar även de befintliga verken, men att bolaget kan välja att använda sig av det gamla från 2011 istället (22).

Villkoret om Batmode ska gälla för samtliga verk, dock i idlat läge.

ALO 2020-02-05: Överklagades, MÖD 2019-07-03 M 4033-19; ej PT.

MPD/Kalmar (Kalmar och Kronobergs län)

Återkoppling från länsstyrelsen 2019-11-12 och 2020-02-12

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Lebo 1:5 mfl, Västervik

Ink 2012-12-21: Lebo Vindkraft AB, 7vk/200 m, MKBn: inga rovfåglar eller fladdermöss. Kommunen avstyrker verk 2 pga fågelförekomst o kalkning, anser att inventering ska ske map storlom o trollfladdermus.

MPD/Kalmar 2014-02-13; 9682-12: MKBn ok, storlommen känslig o bör ha 1,000 m från lämpliga häckningssjöar, ett verk avslås (ytterligare ett i drogs väl tillbaka i ansökningsskedet), viss anpassning av anläggningsarbetena, tillstånd 5vk.

MMD/Växjö 2014-09-01; M 1283-14: Bolaget o Tjust fågelklubb överklagade, den senare menade att MKBn var otillräcklig mht nattskärria o kornknarr. Bolaget menade att MPDn gjort felaktig bedömning av påverkan på storlom, det finns flera storlomsjöar i närheten o i värsta fall flyttar den på sig, ingen regional påverkan (hänvisar till WSPs bedömning). Lst anser att det inte finns skäl att ytterligare undersöka nattaktiva fåglar som nattskärria o kornknarr, endast då indikationer om sådan förekomst finns. Om bolagets yrkande vinner bifall kommer storlommens häckning i Kvarnsjön påverkas, vilket är förbjudet enl 4 § 4 p AF. Omfattande argumentation från bolaget, dock utifrån 2014 års kunskapsläge.

MMD anser att etableringen kan ha negativ påverkan på Kvarnsjön som habitat för storlommen, delar därför MPDs bedömning. Delar Lst:s uppfattning om ytterligare fågelinventering, överklagandena avslås.

PP 2020-02-12: Överklagades inte.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Lenhovda 4:2, Uppvidinge

Ink 2011-12-07: Billyvind AB, 4vk. MPD har förelagt bolaget att komplettera MKBn map fågelinventering (rovfågel o skogshöns), vilket inte skett.

MPD/Kalmar 2014-03-27; 4736-12: Ansökan avvisas mht otillräcklig MKB.

MMD/Växjö 2014-11-03; M1779-14: Håller med MPD, anser inte heller att den kompletterande MKBn fyller måttet o att ansökan därför inte ska återförvisas till MPD, överklagandet avslås.

PP 2020-02-12: Överklagades inte.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Österhultsmåla 2:2 mfl, Kalmar

Ink 2013-08-20: Gustaf Wemmer, 4 verk på max 200 m, MKB med fladdermusinventering; stor fladdermus, gråskimrig fladdermus, dvärgfladdermus o nordisk fladdermus, ingen kommer att störas.

MPD/Kalmar 2014-04-03; 5673-13: Tillstånd 4vk. MKBn ok, villkor om solnedgångsavstängning 15/7-30/9, mosippa, sporadisk förekomst av röd glada, tio arter med fladdermöss, låga förekomster dock, varav fyra sk högriskarter, nyare rön (Jens Rydell, LU) visar att fladdermusdödligheten är betydligt större än vad som sägs i NVs syntesrapport 6467 (2011), kollisioner eller trycksjuka (barotrauma), Batmode därför nödvändig ffa mht det relativt stora antalet arter o stort antal registreringar av nordisk fladdermus.

PP 2020-02-12: Överklagades inte.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Bockekulla 1:1 mfl (Vindpark Ljungbyholm), Kalmar

Ink 2013-05-10: Gothia Vind AB, 8 verk om max 200 m, förslag till visst Batmode, MKBn: ormvråk, duvhök o röd glada; ingen påverkan, tio arter av fladdermöss; stort antal inspelningar av rödlistade barbastell o sydfladdermus, inga verk < 2 km från kolonier dock.

MPD/Kalmar 2014-04-03; 3466-13: Tillstånd 8vk, villkor om Batmode 15/7-30/9. MKBn ok, inga spellokaler för skogshöns (orre o tjäder), röd glada vid Konungaryd o därför har placeringen anpassats därifrån, alltså liten påverkan. Liten förekomst av barbastell o sydfladdermus o inga kolonier i eller i närheten av etableringen, dock antal nordfladdermus (tidigare kallad nordisk fladdermus), också potentiell kolonilokal för de två rödlistade, därför krävs Batmode. Om bolaget sedermera kan visa tex gn fladdermusdetektorer på vindkraftverken i rotorhöjd eller lägre att fladdermusförekomsten är låg även vid solnedgången kan man ansöka om lindring enl 24:8.

PP 2020-02-12: Överklagades inte.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Ellanda 1:2 mfl, Växjö

Ink 2012-06-19: Billy Vind AB, 5 verk, frivillig ansökan, Lst beslutat att BMP.

MPD/Kalmar 2014-04-17; 5048-12: Avvisas, samråd inte genomförts med försvaret, rik fågelförekomst men inget samråd med ornitologiska föreningar, inte heller Energimyndigheten, ansökan avvisas.

MMD/Växjö 2014-08-13; M 2144-14: Bolaget överklagade, men MMD höll med MPD.

PP 2020-02-12: Överklagades inte.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Vennebjörka 1:5 o 2:4, Vimmerby

Ink 2013-04-29: Vimmerby Energi & Miljö AB, 2 verk om max 185 m, inga villkor om artskydd. MKBn: inga fåglar, fladdermössen kan klaras med ”periodvis avstängning” (men inget villkor därom). Inga synpunkter från myndigheter eller ENGOs, dock från ett antal närboende som bla påpekar artskyddsfrågor.

MPD/Kalmar 2014-05-08; 3127-13: Tillstånd 2vk, MKBn ok, sedvanlig Batmode. Överflygningar av rovfågel, men påverkan godtagbar. Mycket hög aktivitet av fladdermöss, bla den rödlistade o särskilt skyddsvärda barbastellen, därutöver är nordisk fladdermus, storfladdermus o dvärgfladdermus högriskarter, fyndplatsernas avstånd till verken o avsaknaden av lämpliga kolonier gör att hinder inte föreligger, dock villkor om Batmode.

MMD/Växjö 2015-01-07; M 2501-14: Bolaget o ett antal närboende överklagade, hävdade omgivningsstörningar plus havsörn, fiskgjuse, nattskär, fladdermöss, bla finns kolonier av barbastell. Bolaget anser att bullervillkoret är för strängt. MMD anser inte att det framkommit något som gör att bedömningen bör bli annan än den som MPD gjort, även bullervillkoren lämpliga. När det gäller hindarsbelysningen anser MMD att frågan om dess skälighet kan överlämnas till TM att bedöma (!) istf att gå vägen över 24:5...

PP 2020-02-12: Ej PT.

2014 Tillstånd till gruppstation i Horshaga (Boestad 1:1 mfl), Uppvidinge

Ink 2012-04-20: Stena Renewable Energy AB, 12 verk om 200 m, inga villkor om artskydd. MKBn visar förekomster av bivråk, duvhök, sparvhök, ormvråk o fiskgjuse, men ingen påverkan. Inga sentida obs av kungsörn. Fladdermusinventering visar tre arter; vattenfladdermus, Brandts fladdermus o nordfladdermus, i närområdet även stor fladdermus o dvärgfladdermus. Kommunen tillstyrker, MN menar dock att skyddszoner ska iakttas, Lst: viss vägdragning kan inte accepteras mht nattskärrans spelplats vid Träfällekärret, även skyddsavstånd mot orrspeplats vid Horshagamyren. Uppvidinge fågelklubb: tre vindparker i området (Horshaga, Rosenholm, Älmedal), varav man avstyrker Horshaga, kritiska till naturvärdesinventering som gjorts. Bolaget anser att invändningarna om fågelkyddet inte håller, hänvisar till senare utredning av Enefjärn som inkom 2013.

MPD/Kalmar 2014-06-24; 4757-12: MKBn ok, tillstånd till 11 verk, inte viss vägdragning mht hydrologin, villkor om buller. Våtmarker men inga spelplatser för tjäder, spelande nattskärre, sparsamt med fladdermöss (5 arter, varav ingen rödlistad eller sällsynt), ett verk endast 750m från spelplats för orre o bör därför avslås.

MMD/Växjö 2015-01-12; M 3188-14: Ett stort antal närboende o ville att ansökan skulle avslås, alternativt villkor ändras. Även bolaget överklagade o ville ha tillstånd till verk 11 o vägdragningen. Man menade att det generella avståndet till orrens spelplats på 1 km inte var motiverat här o störningar kunde motverkas gn skyddsåtgärder. Bolaget ville även ha lindrigare bullervillkor. Grannarna argumenterade i bullerfrågan o pekade på att Horshaga omges av ytterligare sex andra parker med tillhoppa 131 verk (Millestorp, Petersborg, Nottebäcken, Lemnhult, Tvinnesheda, Sjömåla), två ytterligare planeras (Älmedal, Rosenholm). MMD höll med MPD om verk 11, då inga omständigheter tyder på att annat avstånd än 1,000 m ska gälla även här, däremot kan vägdragningen utformas så att hydrologin skyddas. MMD ansåg em att bullret skulle regleras gn ett gemensamt villkor med Rosenholm mfl vindparker i området.

MÖD 2016:14: Grannarna o bolaget överklagade. MÖD meddelade dom i detta mål samtidigt som överklagandet av tillståndet för Rosenholm (nedan). MÖD bedömer att förekomsten av fåglar o fladdermöss i området är begränsat o verksamheten inte riskerar att komma i konflikt med AF. Ang buller säger domstolen att det inte går att föreskriva gemensamma villkor om inte TH är överens (16:8), hänsynsregeln i 16:11 gäller inte vs lagkraftvunna tillstånd. Alltså måste bullervillkoren för Horshaga o Rosenholm skrivas mht till varandra o befintliga verk så att det kan säkerställas att de närboende inte utsätts för oacceptabla bullernivåer (>40 dB(A)). Villkoren anges som högsta tillåtna vid fastigheterna, minskade med 3 dB(A)...

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Rosenholm 1:2 mfl, Uppvidinge

Ink 2012-07-11: Statkraft Södra Vindkraft AB, 16 verk om max 180m, MKBn: inga fladdermöss eller fåglar att tala om. Lst/Kronoberg avstyrker pga bristfällig inventering av kungsörn. Uppvidinge fågelklubb likaså, förespråkar 1,000m, naturvärdesinventeringen verkar vara inriktad på att ange så låga värden som möjligt. Bolaget menar att inventeringarna 2010 o 2014 är tillräckliga, vilket verkar få stöd av fågelklubben.

MPD/Kalmar 2014-06-26; 5531-12: Tillstånd 16vk, MKBn ok, sedvanliga villkor, dock inga map fåglar/fladdermöss. MPD bedömer att påverkan på tjäder, orre, sparvhök, ormvråk o duvhök blir liten, senaste kungsörnsinventeringen är godtagbar o inga fåglar observerades. Ang fladdermöss finns tre arter; Brandts fladdermus, vattenfladdermus o nordfladdermus, även dvärgfladdermus i närområdet, även om nordfladdermus o dvärgfladdermus är högriskarter har inga kolonier konstaterats, varför ok o villkor behövs inte.

MMD/Växjö 2015-01-12; M 3185-14: Grannarna o bolaget klagade ung som ovan. MMD meddelade gemensamt villkor med Horshaga mfl. Ingen diskussion om artskyddet...

MÖD 2016:4 (också): samma som ovan.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Marhult 3:1 mfl, Uppvidinge

Ink 2012-06-14: Statkraft Södra Vindkraft AB; 11 verk om max 185 m, MKBn: ingen nämnvärd påverkan på fåglar eller fladdermöss.

MPD/Kalmar 2014-11-20; 4924-12: Tillstånd 11vk, MKBn ok, sedvanliga villkor, dock inga map artskydd. Ett ungt kungsörnspar har noterats, ev kan finnas ett revir men osäkert, endast fem arter fladdermus, ingen ovanlig, behövs inga villkor.

MMD/Växjö 2016-02-01; M 37-15: Bolaget överklagade o MMD ändrade tillståndet map lågfrekvent buller o säkerhet.

MÖD 2016:32: Bolaget överklagade map säkerheten, buller o hindersbelysning. MÖD prövade detta mål samtidigt som målet om Karlskrub (nedan) o de båda verksamheterna fick dela på "bullerutrymmet" enligt resonemanget nedan. Inget om artskyddet dock...

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Karlskröv 1:3 mfl, Uppvidinge

Ink 2012-12-03 (egentligen redan 2010, men MMD återförvisade då MPD inte hade hört med Lst Kronoberg): OX2 ansöker om tillstånd till högst 50 verk om max 191m, exakt placering inte bestämd än. MKBn: Främst tranor påverkas, 250m från tjäderspelplats o 450m från orrspeplats, dock 1,000m från orrspeplatsen Stora Fly. Det finns kungsörnar inom området, men ingen säker häckning. Lst/Kronoberg avstyrker mht till att det finns en relativt stark kungsörnspopulation i området, många närboende är oroliga för buller o skuggor. Bolaget går emot Lst:s bedömning av kungsörnsförekomsten o menar att den är tillräckligt utredd.

MPD/Kalmar 2014-11-03; 9102-12: MKBn ok, tillstånd till 26 verk om max 191m: Inventeringarna fullgoda, förekommer överflygningar av kungsörn men troligen inte boplats, skyddsavstånd på 2km kan innehållas med god marginal, observationer av tjäder men i mindre omfattning, ej behov att föreskriva skyddsåtgärder, placeringen av verk 6 avslås mht orrspeplats, i övrigt avslås ansökan till ett 23 verk av hänsyn till intrånget i naturmiljön, annars ok.

MMD/Växjö 2015-04-27; M 40-15: De närboende överklagade mht till buller o skuggor, MMD meddelade gemensamt villkor för skuggor från Karlshult o Tvinneskeda-Badebo vindpark.

MÖD 2016-12-14; M 4596-15: De närboende överklagade till MÖD som gjorde samma bedömning som i bullermålen ovan (MÖD 2016:4), dvs föreskrev skärpta villkor för buller o skuggor mht till de övriga parkerna i området. Domen meddelades samtidigt som i mål nr M 1344-16 Marhult med uttalande att de fick dela på ”bullerutrymmet”, hänsyn togs också till befintliga vindparker (Tvinneskeda-Badeboda, Rosenholm, Horshaga). När det gällde övriga frågor – bla artskyddet – gjorde MÖD samma bedömning som MMD o MPD, noterade att förekomsten av fåglar o fladdermöss var begränsad i området.

2014 Ändring av villkor i tillstånd till vindkraftverk på Boda 1:26 mfl, Ljungby

Ink 2014-03-19: Statkraft Södra AB ansöker om ökning av verkens höjd från 180m till 185m.

MPD/Kalmar 2014-09-26; 2301-14: MPD bedömer att en sådan villkorsändring kan göras inom ramen för 24:8 eftersom den är så liten o omgivningspåverkan knappast ökar därmed, godtar ändringen till 185m (men sedan återkom bolaget med ytterligare krav på höjning till 200m, se MMD/Växjö 2016-01-22; M 2822-15 o MÖD 2016-11-11; M 6826-16).

PP 2020-02-12: Överklagades inte.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Kånna 8:2 mfl, Ljungby

Ink 2013-03-13: Scanerergy South AB, 7 verk om 210m, Ljungby kommun avstyrker

MPD/Kalmar 2014-12-18; 1929-13: avslag pga kommunens avstyrkande.

PP 2020-02-12: Överklagades inte.

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Bottorp, Kalmar

Ink 2014-12-29 (egentligen 2011-07-08): RM Wind AB, 4 verk om 150m, MKBN: förnyad fågelinventering, ingen påtaglig skada på fågelfaunan.

MPD/Kalmar 2015-03-16; 9103-14: Ärendet började redan 2011, avslag MPD 2013-07-01, vilket upprätthölls av MMD/Växjö, men undanröjdes gn MÖD 2014:47, återförvisning alltså. Nu yttranden från SOF O Kalmar OF: gedigen inventering, men ovetenskapliga slutsatser, olämplig lokalisering pga fjällvråk o röd glada. NV avstyrker. Lst/Naturvårdsenhet anser att inventeringen är god med brister, stort o artrikt rovfågelsträck i området, havsörn inom 3 km, direkt felaktig slutsats att området är lämpligt, Lst/Landsbygdsavdelningen anser att vindkraft har företräde o påverkan på rovfågeln är acceptabel. MPD: MKBn ok, rik fågelokal, främst havsörn, röd glada o fjällvråk av intresse. Ref MÖD 2014:47 o den bedömning som den dom-

stolen gör av fågelpåverkan – i motsats till den som MPD gjorde – o menar att frågan om tillåtlighet mot 4 § AF därmed är avgjord. Emellertid anmälde miljöskunnige avvikande uppfattning o menade att verksamheten skulle förenas med ett uppföljningsvillkor map fågelpåverkan med möjlighet att föreskriva ytterligare försiktighetsmått, tex DTBird...

PP 2020-02-12: Överklagades inte.

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Göljhult 2:4 mfl, Uppvidinge

Ink 2013-09-23; Stena Renewable AB, 12 verk överstigande 150m (Vindpark Älmedal).

MKBn: Påverkan på fåglar endast lokal o uppvägs av nyttan med vindkraften. Länsstyrelsen vill ha försiktighetsmått för fåglar. Uppvidinge fågelklubb o Kronobergs OF vill ha ytterligare inventeringar av skogshöns, skyddsavstånd 1,000m o vägdragningen inte görs i närheten av den känsliga Hackhyllteravinen.

MPD/Kalmar 2015-04-30; 6450-13: MKBn ok, 10 verk, tillräckligt avstånd till Horshagaflyet, avslår däremot två verk(6 o 7) samt viss vägdragning mht till tjäderspelplatsen vid Hackhyllteravinen, fem arter av fladdermöss (varav fyra vanliga), behövs inte särskilda försiktighetsmått, samordnar buller o skuggor med övriga verk vid Horshaga mfl.

MMD/Växjö 2018-01-19; M 2506-15: Ett stort antal närboende överklagade mht till tillåtligheten, bullret/skuggorna, bolaget ang bullervilloren mm, fågelklubbarna ang artskyddet (samt Föreningen Svenskt Landskapsskydd (FSL)). Fågelklubbarna vill ha avslag för verk 5 o 1,000m avstånd även till Horshagaflyet, anser att tjäderinventeringen är otillräcklig. Under 2017 observerades havs- och kungsörn, skyddsavstånd. Massor av kommunikationer om främst buller o artskydd.

MMD: MÖD har under senare tid alltmera betonat artskyddet (M 3892-17, M 1413-16). Inte tillräckliga uppgifter för att verifiera häkningslokal för kungsörn (MÖDs mål M 5329-16), dock havsörn o skogshöns, verk 5 ligger inom 1,000m o bör avslås. Även ang fladdermöss har MÖD blivit strängare (M 3892-17) o uttalat att Batmode inte är tillräckligt när tätheten är mycket hög o där sällsynta o flera högriskarter påträffas. Här nordisk fladdermus, gråskimrig fladdermus o större brunfladdermus, av särskilt utpekade arter fransfladdermus o dvärgpipistrell, dock inga höga förekomster varför det räcker med Batmode. Alltså enbart 9 verk, nytt villkor om Batmode.

PP 2020-02-12: Ej PT.

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Åshult 2:1 mfl, Växjö och Uppvidinge

Ink 2012-01-11; HS Kraft AB ansöker om 11 verk på högst 190 m (Åshult Vindbrukspark).

MKB; Riksintresse för vindbruk, liten eller försumbar påverkan på fåglar o fladdermöss. Uppvidinge Fågelklubb pekar på havsörnar o vill att exploateringen avbryts om ett aktivt revir upptäcks innan det är färdigbyggt (!), intressant yrkande att exploatören ska bekosta naturvårdsåtgärder som naturvårdsbränning, anläggande av våtmarker, skapande av död ved. En närboende pekar på en del konstigheter när man pekade ut området som riksintresse för vindkraft (16f)

MPD/Kalmar 2015-06-26; 4741-12: Tillstånd till 9 verk (2 föll bort pga buller), ingen nämnvärd påverkan på naturvärden, gemensamt villkor med Karskrub o Marhult map buller (V9) o skuggor (V13), kontrollvillkor om uppföljning av påverkan på fladdermöss (K1).

MMD/Växjö 2017-06-21; M 2712-15: Målet vilandeförklarades tills MÖD meddelat dom om kumulation av villkor (MÖD 2016:31). Åshult Kraft vill ha tillstånd till samtliga 11 verk, överklagade villkor om buller o skuggor o kontroll av fladdermöss. Den närboende ville inte att tillstånd skulle meddelas mm. MMD meddelade sedan gemensamt bullervillkor med Karskrub o Marhult uttryckta som maxvärden vid fastigheten i enlighet med den praxis som utvecklades i MÖD 2016:31 med hänsyn tagen till om de andra inte byggs, inget gemensamt skuggvillkor då de två andra ligger mer än 1,5 km bort.

PP 2020-02-12: Ej PT.

2015 Ändring i villkor för Vindparken Tvinnesheda-Badeboda, Åseda-Fröseke 2.2 mfl, Uppvidinge

Ink 2015-04-27; Tillstånd från 2011 (lk 2012), Stena Renewable vill nu höja maxhöjden från 191 till 200 m som är skrivet som villkor. MKB:

MPD/Kalmar 2015-06-30; 3233-15: Avvisar ansökan, menar att även om höjden var angiven som ett villkor så kan frågan inte bedömas som en begäran om villkorsändring enligt 24:8.

MMD/Växjö 2016-01-22; M 2822-15: Håller inte med MPD, menar att höjden visst kan regleras som villkor, återförvisning för prövning enl 24:8.

MÖD 2016-11-11; M 6826-16: Ett stort antal närboende överklagade till MÖD som meddelade PT o därefter höll med MMD. Strul med att komsa de berörda, det blev återställande av försutten tid, därefter PT o fastställande av MMDs dom.

MPD/Kalmar 2017-09-28; 551-511-16: MPD bifaller begäran om villkorsändring, dvs höjning till 185m.

MMD/Växjö 2018-02-01; M 4594-17: Enskilda klagade, MMD fastställer MPDs beslut.

MÖD 2019-01-17; M 1789-18: Enskilda, FSL o en lokalförening klagade. MÖD ändrar MMDs dom och upphäver MPDs bifall. MÖD; restriktiv tolkning av 24:8, TH ska visa. Inget i villkoret eller vad Stena har påstått visare att villkoret är strängare än nödvändigt, alltså upphävs MPDs beslut.

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Borsna 2:2 mfl, Ljungby

Ink 2011-12-30; Scanenergy South ansöker om tillstånd för 10 verk (gruppstation Ljunga), kommunen avstyrker.

MPD/Kalmar 2015-12-03; 4739-12: Avslag mht kommunens veto.

PP 2020-02-12: Överklagades inte.

2016 Tillstånd till vindkraftverk på Åby 3:15 mfl, Mönsterås

Ink 2012-10-18; Statkraft Södra ansöker om tillstånd för 58 verk (vindpark Åby-Aleby) med maxhöjd 200m box. MKB: utredning map fåglar (nattskärra, bivråk) o fladdermöss, ingen påverkan. NV kräver N2000-utredning (bla för fågelarter som bivråk, kornknarr, blå kärrhök samt skogshöns) eller avslås pga påverkan på nattskärra, AF-dispens krävs för nattskärra o bivråk. Även MN/Mönsterås o Lst pekar på naturvärdena

MPD/Kalmar 2016-01-12; 7619-12: Tillstånd till 58 med fladdermusvillkor 15/7-30/9 lägre än 5m/s under tio minuter (V11), bedömning (52): Emån är både N2000 o Ramsar, risk för betydande påverkan, tillstånd enl 7:28b med skyddsavstånd på 600/1000 m från N2000. Fåglar (61): skyddsavstånden om 600/1000 fungerar även i förhållande till fågelarterna (61ff). Nio arter av fladdermus, varav 6 högriskarter, bla leislers fladdermus som är mindre vanlig i Sverige och barbastell, 1 km från lokal 13 o Batmode för hela parken. Bilaga: Pöyrys rekommenderade skyddsåtgärder i fht vattenmiljöer (intressant).

MMD/Växjö 2017-04-13; M 921-16: Bolaget & enskild överklagade o hänvisade till buller, påverkan på N2000 o arter. Bolaget menar att skyddsavstånden medför att 19 verk inte kan byggas. SOF yttrade sig emot försämring av villkoren för fåglar o fladdermöss, liksom NV. Bedömning: Svårt att bedöma hur många verk som kan byggas med de föreskrivna skyddsavstånden, finns plats utanför dessa, anser dock att avståndet till lämpliga habitat för nattskärra kan minskas till 200m, intressant skrivning om buller o friluftsliv (området enbart utpekade som RI, dock inte fastställt i dom eller beslut (?), kan heller inte fastställa koordinater då bolaget enbart yrkat boxmodellen (?). Villkoret för skyddsavstånd till nattskärrebiotop mildrades

alltså, Batmode likaså (15/6-15/9, solnedgång till soluppgång, när medelvindstyrkan är lägre än 10m/s vid verkens nav o temperaturen högre än 14 grader ska verken stå stilla.

PP 2020-02-12: Ej PT.

2016 Tillstånd till vindkraftverk på Mörtelek 1:4 mfl, Uppvidinge

Ink 2013-03-26: Billyvind söker tillstånd till 2 vindkraftverk om 150/200m, kommunen avstyrker.

MPD/Kalmar 2016-04-05; 2342-13: MPD avslår ansökan mht kommunens veto.

MMD/Växjö 2016-02-07; M 2236-16: Billyvind hävdar att de mött kommunens alla krav, att de begärt laglighetsprövning av kommunens beslut o att jäv föreligger. MMD fastställer MPDs beslut.

PP 2020-02-12: Ej PT.

2016 Tillstånd till vindkraftverk på Berg 1:9 mfl, Uppvidinge

Ink 2014-01-07: Stena Renewable ansöker om tillstånd till max 40 vindkraftsverk med höjd överstigande 200m (vindpark Berg/Flöxhult), boxmodell.

MKB: Viss påverkan på enstaka fåglar o landskapsbild. Lst kräver samråd med TM vid slutlig placering. NSF Kronoberg, Kronoberg OF o Uppvidinge Fågelklubb avstyrker pga 29 särskilt skyddsvärda fåglar, fågelinventeringen utmärkt, flera fåglar känsliga för vindkraft.

MPD/Kalmar 2016-04-14; 107-14: Tillstånd till max 40 vindkraftverk om max 200m, villkor om avstånd till våtmarker o sjöar, orrspelplatser o fladdermusrapporterad plats vid Marskog. Bedömning (27): ej RI, oklart vilka avstånden är till bostäder, men alla över 1km, skyddsavstånd till habitat för kungsörn, fiskgjuse, storlom, fransfladdermus (rödlistad, sällsynt). Villkor för anläggandet (V8) av hänsyn till skyddsvärda o känsliga arters spel o häckningsperioder,

MMD/Växjö 2018-03-22; M 2326-16: Stena o 57 enskilda o föreningar överklagade. Bolaget menar att 25% av området faller bort pga skyddsavstånden till storlom o fladdermus, åberopar MÖDs domar i M 5256-08 o M 9650-12 till stöd för boxmodellen. Lst/Kalmar o Lst/Kronoberg pekar på förekomst av kungsörn o behov av längre skyddsavstånd till fransfladdermus.

MMD: Delar av utredningen om kungsörnen har hållits inom stängda dörrar o sekretess råder. MÖD har på sistone betonat att det inte räcker med skyddsavstånd o stoppreglering (M 3892-17 o M 1413-16), MPDs skyddsavstånd tillräckligt skydd för övriga arter, men för kungsörnen har Stena inte lyckats motbevisa påståendet om att en häckning är på gång i södra Uppvidinge, att då släppa fram denna exploatering riskerar instängning vid födosök, vilket är negativt för populationens o därför i strid emot 4 § AF o därmed 2:6 MB (ref MÖD 2017-11-06; M 3892-17), ansökan avslås.

MÖD 2018-03-29; M 1633-18: Stena överklagade. Beslut om avvísning av överklagande av utlämnande av handlingar från Lst (MÖD 2018-03-29), får överklagas endast i samband med dom i målet. PP 2019-12-12; ej PT 2018-08-14.

2016 Tillstånd till vindkraftverk på Måljord 6:1, Växjö

Ink 2015-01-19: HS Kraft ansöker om tillstånd till 3 vindkraftverk om max 210 m, ersätter ett befintligt, fast placering. MKB: Område för testkörning av dumpers, låga naturvärden, havsörn 3 km norr om projektområdet, inga värdefulla fladdermöss. Enskilda o byalag yttrar sig emot.

MPD/Kalmar 2016-09-06; 386-15: Tillstånd 3vk, inga naturvärden i området, normal fladdermusfauna, avstånd o föreslagna villkor ok.

MMD/Växjö 2017-06-30; M 4324-16: De enskilda överklagade, MMD ändrade bara ett bullervillkor (V11).

PP 2020-02-12: Ej PT.

2016 Tillstånd till vindkraftverk på Lyngsåsa 1:2 mfl, Alvesta

Ink 2015-05-08: Lyngsåsa Kraft ansöker om tillstånd till 22 vindkraftverk om 210m (Lyngsåsa vindbrukspark). MKB: Inventering av fåglar; enbart vid Tjurken, artrik fladdermusfauna men få individer, försumbar påverkan. Lst/Kronoberg avstyrker mht skogsfågel, MN/Alvesta villkor för anläggandet mht artskydd, NV säger att inte yttrar sig annat än allmänt...

MPD/Kalmar 2016-12-19; 3573-15: Tillstånd till de 22 verken, skyddsavstånd till en sjö, Batmode. Bedömning (30); högriskarterna nordfladdermus o dvärgpipistell motiverar villkor om Batmode (V14), skyddsavstånd för barbastellen här 1,100m, vilket är tillräckligt. Skyddsavstånd till känsliga fåglar (skogshöns, nattskärre), inga särskilda rovfåglar.

MMD/Växjö 2018-05-02; M 485-17: Bolaget o närboende klagade, bla ville bolaget att villkoret om Batmode skulle utgå (!). MMD delar MPDs bedömning av påverkan på arter rakt av, motiverat med Batmode pga att det förekommer fladdermöss i området (ref MÖD 2015-12-10; M 11073-14).

PP 2020-02-12: Ej PT.

2017 Tillstånd till vindkraftverk på Bostorp 1:10, Uppvidinge

Ink 2013-06-17: Uppvidinge Energi ansöker om tillstånd till 20 vindkraftverk om maxhöjd 200m, kommunen tillstyrker inte.

MPD/Kalmar 2017-03-1; 4442-13: Avslag pga kommunalt veto.

MMD/Växjö 2017-06-09; M 1824-17: Bolaget överklagade, menade att det var oklart vad kommunen avsåg o dessutom får ett kommunalt beslut inte läggas till grund om det är föremål för laglighetsprövning. MMD bara konstaterade att förvaltningsrätten inte hade dömt i frågan, men att beslutet inte var inhiberat, kan svårligen tolkas som något annat än avstyrkan, fastställde MPDs beslut.

PP 2020-02-12: Ej PT.

2017 Tillstånd till vindkraftverk på Vraneke 1:9 (Herråkra), Uppvidinge

Ink 2014-07-04: Uppvidinge Energi, 20 verk om max 200m (identiskt med beslutet ovan), kommunen avstyrker.

MPD/Kalmar 2017-03-10; 5197-14: Avslag pga kommunalt veto (igen).

MMD/Växjö 2017-06-09; M 1832-17: Bolaget klagade även här, MMD fastställde med identisk dom...

PP 2020-02-12: Ej PT.

2017 Tillstånd till vindkraftverk på Blötskog 1:7, Uppvidinge

Ink 2012-04-12: Billyvind, frivilligt tillstånd till 3 vk om max 150m, kommunen avstyrker

MPD/Kalmar 2017-06-14; 4756-12: Avslag pga kommunalt veto.

PP 2020-02-12: Överklagades inte.

2017 Tillstånd till vindkraftverk på Furuby 8:15, Växjö

Ink 2015-05-25: Furukraft, 10vk om max 220m. MKB: Nattskärre o orre i viss utsträckning, artfattig fladdermusfauna, enstaka individer av hotade barbastellen. Lst/Kronoberg avstyrker mht orre o nattskärre, MN/Uppvidinge avstyrker 4 verk mht känsliga fåglar o naturvärden, bolaget genmäler att påverkan på arterna är liten o att skyddsavstånden är tillräckliga.

MPD/Kalmar 2017-06-28; 3905-15: Tillstånd för 10vk, inga villkor mht fåglar eller fladdermöss, litet antal fladdermöss o därför inget behov av Batmode, begränsat antal skogshöns, nattskärnan kan skyddas gn att byggtiden anpassas o skyddsavstånd till Ekekärret.

MMD/Växjö 2018-02-27; M 3456-17: Bolaget o närboende överklagade, ang hinderbelysningen resp avslag, MMD delade MPDs bedömning rakt av.

PP 2020-02-12: Ej PT.

2017 Förlängning av igångsättningstid i tillstånd till Vindpark Österhultsmåla, Kalmar
Ink 2017-07-13: Ljungbyholm Vind AB ansökte om förlängning av igångsättningstiden i tillstånd från 2014 (MPD/Kalmar 2014-04-03; 5673-13), anger problem med elnätsanslutning som skäl.

MPD/Kalmar 2017-10-20; 5634-17: Godtagbart skäl, förlänger från 2019 till 2021.

MMD/Växjö 2018-01-30; M 5362-17: Enskilda överklagade, men MMD fastställde.

PP 2020-02-12: Ej PT.

2017 Tillstånd till vindkraftverk på Karshult 1:33 mfl, Tingsryd

Ink 2014-08-18: Billyvind, 8vk, 200/150m. MKB: Produktionsskog, 6 arter av fladdermus, varav 5 känsliga, sparsam fågelförekomst, skogshöns, havsörn 2km bort vid Hönshyltefjorden. MN/Tingsryd efterlyser ytterligare utredning av naturvärdena.

MPD/Kalmar 2017-11-02; 5804-14: Tillstånd för 8, villkor med Batmode (V7); osäkert hur stort avstånd som behövs för att skydda havsörnen, NV säger 5km, men här bör det räcka med 2km. Ang fladdermössen vill sökanden utreda vidare, vilket MPD menar strider mot 4 § AF, istället anpassad drift.

PP 2020-02-12: Överklagades inte.

2017 Återkallelse av tillstånd till vindkraftspark Badeboda, Uppvidinge

Ink 2017-02-20: Enskilda o FSL begär återkallelse av tillståndet från 2011 (lk 2012), anger

MPD/Kalmar 2017-10-02; 1519-17: Avslag,

MMD/Växjö 2018-02-01; M 4566-17: Klagandena gick vidare, avslag. (OBS att det finns ytterligare ett mål medsamma parter som avgjordes samma dag av MMD, nämligen M 379-18 (MPD 2017-12-18; 8468-18, se även nedan MPD/Kalmar 2018-05-25; 3707-18 o

MMD/Växjö 2018-09-24; M 3112-18).

PP 2020-02-12: Ej PT.

2017 Förlängd igångsättningstid för tillstånd till vindbrukspark vid Bockekulla, Kalmar

Ink 2017-07-13: Gothia Vind, tillstånd från 2014, begär förlängning av igångsättningstid.

MPD/Kalmar 2017-10-20; 5632-17: Giltiga skäl, medges.

PP 2019-11-15: Beslutet överklagades inte, men flera närboende överklagade det i efterhand, vilket inte medgavs (MPD/Kalmar 2018-09-26; 1623-18 → MMD/Växjö 2019-05-22; M 1843-19; MPD/Kalmar 2018-11-12; 5274-18 → MMD/Växjö 2019-05-27; M 1000-19; MPD/Kalmar 2018-10-22; 7266-18 → MMD/Växjö 2019-01-10; M 5026-18, se även MPD/Kalmar 2018-09-26; 7266-18 nedan).

2017 Tillstånd till vindkraftverk på Mörtelek 9:1, Uppvidinge

Ink 2014-11-18: Green Extreme, 2vk om max 200m. MKB: Betes- o åkermark, påverkar inte fåglar (ingen kungsörn eller nattskärna), sju arter av fladdermus varav tre (dvärgfladdermus, nordisk fladdermus o stor fladdermus) särskilt sårbara, även fransfladdermus har påträffats.

Inga egentliga synpunkter på naturvärdena.

MPD/Kalmar 2017-11-21; 8074-17: Tillstånd till 2, villkor om Batmode (V8); inga fåglar, anpassad drift för de sårbara fladdermössen.
PP 2020-02-12: Överklagades inte.

2018 Förlängd igångsättningstid i tillstånd till vindkraftverk på Lyngsåsa mfl, Alvesta

Ink 2018-01-19: Lyngsåsa kraft ansöker om förlängning av tillstånd från 2012.

MPD/Kalmar 2018-01-26; 525-18: Avvisas då ansökan ingiven för sent.

PP 2020-02-12: Överklagades inte.

2018 Förlängd igångsättningstid i tillstånd till vindkraftverk på Furuby 1.13 mfl, Växjö

Ink 2018-01-24: Furukraft ansöker om förlängning av tillstånd från 2011 mht ekonomisk lönsamhet o utfallet av naturvärdesinventering.

MPD/Kalmar 2018-04-24; 696-18: Avslås, inte giltiga skäl.

PP 2020-02-12: Överklagades inte.

2018 Tillstånd till vindkraftverk på Nedra Vannborga och Övre Vannborga, Borgholm

Ink 2017-02-02: Kalmarsund Vind ek för, nytt tillstånd för 2 befintliga vk/70m. MKB: natur, fåglar, fladdermöss, övrigt.

MPD/Kalmar 2018-05-04; 945-17: Tillstånd till fortsatt drift av 2vk/70m, villkor om buller mm. MKBn ok, ansökan godtas.

PP 2020-02-12: Överklagades inte.

2018 Förlängd igångsättningstid för tillstånd till vindkraftverk vid Värnanäs, Kalmar

Ink 2018-02-06: Enskild VU ansöker om förlängning av igångsättningstid för tillstånd från 2011 (2012 i MMD) mht företagsrekonstruktion, även pågående prövning av ändringstillstånd.

MPD/Kalmar 2018-05-23; 997-18: Avslås, inte giltiga skäl.

MMD/Växjö 2019-06-28; M 3068-18: Vu överklagade, men MMD fastställde med motsvarande skäl som MPD.

PP 2020-02-12: Överklagades inte/ej PT.

2018 Återkallelse av tillstånd till vindkraftspark Badeboda, Uppvidinge

Ink 2018-04-25: Enskilda o FSL begär återkallelse av tillståndet från 2011 (Ik 2012).

MPD/Kalmar 2018-05-25; 3707-18: Avvisade då de klagande inte ansågs ha rätt att begära omprövning av tillståndet, endast Lst eller kommun kan göra en sådan begäran.

MMD/Växjö 2018-09-24; M 3112-18: Klagandena gick vidare, avslag då MMD ansåg att avvisningsbeslutet var rätt, de kan vända sig till Lst/kommun o begära en sådan åtgärd.

PP 2020-02-12: Ej PT.

2018 Tillstånd till vindkraftverk på Lervik 1:1 m.fl., Västervik

Ink 2015-09-29: EW 15 Lervik, 9vk/200m, tidigare tillstånd 2015, återförvisning av MMD för ytterligare utredning av fåglar (MMD/Växjö 2015-09-29; M 1585-15). MKB:

MPD/Kalmar 2018-06-19; 6621-2015: Tillstånd 8vk/200m, villkor om tjäderspelplats, Batmode, mfl allmänna frågor. Efter återförvisningen har kompletterande fågelinventering utförts under 2017. Yttranden: Tjust Fågelklubb; tjäder o nattskär. MPD: Inventering av fladdermöss ok, tre inventeringar av havsörn visar på liten förekomst, vk i närheten av den stora spelplatsen för tjäder (7-8 tuppar) kan inte tillåtas (1vk), försiktighetsmått under anläggnings-tiden, påverkan på övriga fåglar kan godtas.

MMD/Växjö 2019-01-28; M 3728-18: Tjust NSF o tre fågelklubbar inkl BirdLife Sweden överklagade; tjäder (barriäreffekt), nattskärra o storlom. MMD: MPD har följt riktlinjerna för skydd för tjädern, övriga arter tillräckligt inventerade o hänsyn tagen, överklagandet avslås. MÖD 2019-12-16; M 1845-19: BirdLife Sweden överklagade o menade att skyddsavstånden till tjäderplatsen inte respekterades. MÖD ansåg att visst ytterligare skydd för tjädern behövdes mht till att tjäderplatsen är stor för södra Sverige, föreskrevs därför skyddszon på 1km från spelplatsens ytterkant, inga vägare eller inga vingar in i zonen o inga anläggningsarbeten under viss tidsperiod.

2018 Ansökan om omprövning av tillstånd till vindbrukspark vid Bockekulla, Kalmar

Ink 2018-03-13: En närboende ansöker om omprövning av tillstånd till vindkraftpark vid Bockekulla mht nya bostäder i närheten, mm.

MPD/Kalmar 2018-09-26; 7266-18: MPD har inte för avsikt att inleda omprövning, den berörde kan vända sig till TM med begäran om ingripande.

MMD/Växjö 2019-01-10; M 1843-19: Avslag, MPDs skyldighet att ompröva är inte större än en länsstyrelses eller Naturvårdsverket (jfr MÖD 2018-06-13; M 9150-17), vad sökandena anfört om MÖD 2018-02-29; M 1772-18 leder inte till annan slutsats.

PP 2020-02-12: Överklagades inte.

2018 Ändringstillstånd för vindkraftpark Värnanäs, Kalmar

Ink 2017-12-27: Enskild VU, från 150m till 200m, antal verk från 8vk till 6vk, ursprungstillståndet från 2011.

MPD/Kalmar 2018-12-07; 193-2018: Höjden påverkar fåglar o fladdermöss, landskapsbild, buller o skuggning, här finns uppgifter om häckande havsörn (400m), hindersbelysningen, visuella intrycket. Tillstånden är också gamla (2011), sammantaget ryms inte ansökan inom 16:2, avslås.

MMD/Växjö 2019-06-28; M 303-19: Sökanden klagade men MMD instämde i MPDs bedömning. Domstolen tillade också att havsörnar observerats i större utsträckning än vad sökanden påstår o att risken för kollisioner påverkas av den ökade höjden.

PP 2020-02-12: Överklagades inte.

MPD/Västra Götaland (Västra Götalands län)

Återkoppling länsstyrelsen 2019-12-04, 2020-02-07, 2020-02-17, 2020-02-21 och 2020-03-06

2014 Tillstånd till vindkraftverk vid Ränsliden, Mellerud

Ink 2012-01-03: Scanenergy Dalsland, 7vk/200m. MKB:

MPD/Västra Götaland 2014-02-06; 12-2012: Tillstånd 7vk/200m, villkor om stoppområden, vatten, buller, kulturmiljö. Smålom, vitrygg o rovfågel inget hinder, uppföljning.

MMD/Vänersborg 2014-06-30; M 1074-14: Bolaget, enskilda o miljöföreningar (Dalslands OF, NSF) klagade. Bolaget ville ha säkerheten (1Mkr/vk) sänkt, miljöföreningarna ville att den kumulativa påverkan på Lunnebomossen skulle bedömas. MMD ansåg att försiktighetsmåttan var tillräckliga för att skydda naturmiljön o arterna vid mossen, säkerheten godtogs också.

SL 2020-02-17: Laga kraft.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Forshälla 1:1 mfl, Uddevalla

Ink 2011-12-30: Rabbalshede Kraft, 5 vk max (Vindpark Ljungskile Norra).

MPD/Västra Götaland 2014-03-03; 38095-2011: Avslag pga kommunalt veto.

SL 2020-02-07: Överklagades inte.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Hoven 1:1, Uddevalla

Ink 2012-02-06: Rabbalshede Kraft, 4 vk max (Vindpark Ljungskile Hoven)

MPD/Västra Götaland 2014-03-03; 3600-2012: Avslag pga kommunalt veto.

SL 2020-02-07: Överklagades inte.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Stenshult 1:8, Uddevalla

Ink 2012-05-10: Rabbalshede Kraft, 6vk max 170m (Vindpark Stenshult).

MPD/Västra Götaland 2014-03-03; 15418-2012: Avslag pga kommunalt veto.

SL 2020-02-07: Överklagades inte

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Henriksfält 1:1 mfl, Falköping

Ink 2011-12-01: Eolus Vind, 3 vk max 180m.

MPD/Västra Götaland 2014-04-23; 34401-2011: Tillstånd till 3vk

MMD/Vänersborg 2014-10-24 (fel i JP, står 2010); M 1942-14: Fastställde.

SL 2020-02-07: Överklagades inte/ej PT

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Skånum 1:12 mfl, Falköping

Ink 2011-09-16: Agrivind, 5vk 150m (Rosenskog Vindpark).

MPD/Västra Götaland 2014-04-23; 25588-2011: Tillstånd

MMD/Vänersborg 2015-03-05; M 1953-14: MMD skärper villkoren map fladdermöss

SL 2020-02-07: Överklagades inte.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Tovarp 1:18 mfl, Falköping

Ink 2011-09-05: Agrivind, 3vk max 150m (Göteve Vindpark).

MPD/Västra Götaland 2014-04-23; 24195-2011: Tillstånd.

SL 2020-02-07: Överklagades inte.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Håcksvik,

Ink 2012-11-29: Gamesa, 7vk/192m. Svenljunga och Tranemo avstyrker.

MPD/Västra Götaland 2014-05-06; 38603-2012: Avslag pga kommunalt veto.
SL 2020-02-07: Överklagades inte.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Gullered 7:1 mfl, Ulricehamn

Ink 2012-04-27: Svenska Vindbolaget, 3vk 180m (Vindpark Ekesbo).

MPD/Västra Götaland 2014-05-28; 14037-2012: Avslag pga kommunalt veto.

SL 2020-02-07: Överklagades inte.

2014 Tillstånd till vindkraftverk i Karlsborg och Tibro

Ink 2007-11-07: Lunnekullen Vindkraft, 65vk.

MPD/Västra Götaland 2014-07-02; 30355-2012: Avslag pga regeringens avslag på 17kap-prövning, Tibro begärde 17kap-prövning, påtagligt försvarar för Totalförsvaret, MPD bunden.

SL 2020-02-07: Överklagades inte.

2014 Ändringstillstånd för vindkraftverk på Fägremo 1:2, Töreboda

Ink 2013-11-25: Töreboda Vind, 18 vk, ändring från 170m till 185m.

MPD/Västra Götaland 2014-08-21; 38596-2013: Ändringstillstånd.

MMD/Vänersborg 2015-03-02; M 3465-14: Fastställde.

SL 2020-02-07: Överklagades inte/ej PT.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Våssberg 1:1, Borås

Ink 2012-11-29: Gamesa Energy, 5vk 192m (Vindkraftspark Våssberg).

MPD/Västra Götaland 2014-08-28; 38605-2012: Tillstånd

SL 2020-02-07: Överklagades inte.

2014 Ändringstillstånd för vindkraftverk på Ljungsnäs 1:1 mfl, Tranemo och Gislaved

Ink 2013-06-28: Grimsås Vindkraft, ändring av höjd på 13vk från 150m till 185m, dessutom placeringen.

MPD/Västra Götaland 2014-09-04; 23039-2013: Ändringstillstånd

MMD/Vänersborg 2014-12-23; M 3643-14: Fastställde.

SL 2020-02-07: Överklagades inte/ej PT.

2014 Ändringstillstånd för vindkraftverk på Naverstads-Sögård 1:2 mfl, Tanum

Ink 2014-03-24: Sögårdsfjället Vind, ansökte 14 vk/180m alt 14vk/150m, fick tillstånd 2011 för det senare, nu vill man ha villkorsändring enl 24:8 till 12vk/180m. Kommunen motsätter sig.

MPD/Västra Götaland 2014-09-18; 11194-2014: Avslag, ändring av tillståndet omfattas inte, kommunens veto.

SL 2020-02-07: Överklagades inte.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Ekesbo 1:4, Ulricehamn

Ink 2011-12-06: Green Extreme, 8vk 200m (Gullered/Högshult Vindkraftspark), kommunen tillstyrkte först alternativ 1, men avstyrkte sedan alla alternativen.

MPD/Västra Götaland 2014-09-18; 35009-2011: Avslag pga kommunalt veto.

SL 2020-02-07: Överklagades inte.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Hällunda 2:3 mfl, Ulricehamn

Ink 2012-03-20: Eolus Vind, 2vk 170m (ursprungligen var det enl regblad 6 vk).

MPD/Västra Götaland 2014-10-30; 9062-2012: Tillstånd.
SL 2020-02-07: Överklagades inte.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Björtveten 1:54 mfl, Bengtsfors

Ink 2012-11-23: Eolus Vind, 10vk 175m (Bäcken).
MPD/Västra Götaland 2014-11-19; 37985-2012: Tillstånd
MMD/Vänersborg 2015-03-23; M 4695-14: Fastställde.
SL 2020-02-07: Överklagades inte.

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Västra Fjälla 2:4 mfl, Dals-Eds och Färjelanda

Ink 2013-12-29: Rabbalshede Kraft, 6vk max 200m (Vindpark Holmevattnet).
MPD/Västra Götaland 2015-01-22; 42500-2013: Tillstånd,
MMD/Vänersborg 2016-01-29; M 834-15: Villkorsändring...
MÖD 2016-12-21; M 1413-16: Avslag pga tjäder, smålom o nattskärra...

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Nordbillingen, Skara

Ink 2011-03-18: Vallebygdens Vind, 6/190m (ursprungl 7/150m), Nordbillingen
MKB: Fågelinventering, flera alternativ. Lst avstyrker pga höga naturvärden o påverkan på friluftslivet, FSL är emot, Västra Götalands OF likaså o pekar på Hornborgasjön o sträckande fåglar, där utredningen bedöms vara otillräcklig.
MPD/Västra Götaland 2015-01-22; 5754-2011: Avslag pga dålig utredning av påverkan på sträckande fåglar. MKBn tillräcklig för bedömningen (15), RI för naturvård o friluftsliv, Skara kommun tagit fram ÖP enbart för detta projekt, vilken är otillräcklig (Lst kritisk i granskningsyttrandet), MPD bortser från planen. Ok utifrån landskapsbilden o RI för naturvård, kulturmiljövård o friluft, men fåglar; bolaget har inte visat presterat en utredning map sträckande fåglar, varför verksamheten inte kan tillåtas.
MMD/Vänersborg 2016-06-23; M 680-15: Bolaget överklagade o pekade på vår- o höstinventeringar 2015 plus DT Bird-bevakning, föreslog villkor om den typen av varningssystem. Lst anser att vindparken kommer att stå isolerad i en orörd natur, vilket påverkar friluftslivet, samt påverkan på stationära fåglar (inte främst sträckande). Västgötaornitologerna menar att inventeringen täcker en alltför liten yta, mfl brister. MMD (16ff) höll med MPD att etableringen är godtagbar utifrån friluftsliv o allmänna naturvärden. När det gäller påverkan på fågellivet däremot, där man dels pekade på Hornborgasjöns betydelse, dels osäkerhet map inventeringen o uppgifter om havsörnar i området, varför lokaliseringen inte var lämplig. Överklagandet avlogs därmed.
SL 2020-02-07: Överklagades inte/ej PT.

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Orreholmen 1:1, Falköping

Ink 2012-11-12: Erikstorp Utveckling, 2vk/150m.
MKB: Påverkan på naturvärden, fåglar o fladdermöss liten eller måttlig. Lst tillstyrker.
MPD/Västra Götaland 2015-03-12; 36514-2012: Tillstånd, ingen risk för påtaglig skada av RI eller naturvärden, inga skyddsvärda fåglar häckar eller sträcker, inga artskydds- eller naturvårdsvillkor.
MMD/Vänersborg 2015-05-13; M 1418-15: En närboende klagade map skuggor o buller, MMD fastställde ganska blankt.
SL 2020-02-07: Överklagades inte/ej PT.

2015 Tillstånd till vindkraftverk vid Buråsen, Dals-Ed

Ink 2013-12-27: Rabbalshede Kraft, 10vk/200m.

MPD/Västra Götaland 2015-03-20; 42516-2013: Tillstånd 10vk/200m. Villkor om buller, ljus o skuggor, vissa anläggningstider.

MMD/Vänersborg 2015-10-09; M 1494-15: Enskilda o två norska miljöföreningar överklagade, de senare menade att Esbo-reglerna inte tillämpats. MMD: en av organisationerna är medlemsorganisation, regeln ”i Sverige” strider mot diskrimineringsförbudet i Århuskonventionen o alltså har föreningen talerätt. I sak ansåg domstolen att MKBn inte utredde klart påverkan på storlom, tjäder o nattskärria, varför ansökan avslogs.

SL 2020-02-07: Laga kraft.

2015 Tillstånd till vindkraftverk vid Oxhagen, Gullspång

Ink 2014-04-29: Oxhagens Vind, 2vk/190m, kommunen avstyrker.

MPD/Västra Götaland 2015-03-23; 16144-2014: Avslag pga kommunalt veto.

SL 2020-02-07: Överklagades inte.

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Forshälla-Hede 1:20 mfl, Uddevalla

Ink 2010-01-25: Rabbalshede Kraft, 17vk, kommunalt veto mot 12, ansökan om 5vk, därefter återkallande.

MPD/Västra Götaland 2015-03-23; 29279-2012: Avskriver pga kommunalt veto o återkallande.

SL 2020-02-07: Överklagades inte/ej PT.

2015 Förlängning av igångsättningstid i tillstånd till vindkraftverk på Anneberg 1:1 mfl, Tidaholm

Ink 2015-04-10: Eolus Vind, 6vk, ansökan om förlängning av igångsättningstiden för pga ledningsnätet o transformatorstation inte färdigbyggt av kommunen.

MPD/Västra Götaland 2015-06-11; 12888-2015: Ursprunglig tid sattes 15/1 2009 till 4 år efter lk, förlängdes 6/9-12 till 30/6-16, giltigt skäl för förlängning till 31/12-18.

SL 2020-02-07: Laga kraft.

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Vartofta, Varberg

Ink 2013-12-13: Eolus Vind, 2vk/175m.

MPD/Västra Götaland 2015-06-17; 41046-2013: Tillstånd 1vk/175m, villkor om buller, skuggor o hindersbelysning, mark o vatten, Batmode.

MMD/Vänersborg 2016-01-26; M 2752-15: Enskilda överklagade. MMD: RI för naturvård, Vartoftasjön viktig fågellokal, flera arter, avslag på tillståndsansökan.

SL 2020-02-07: Laga kraft.

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Högen, Lilla Edet

Ink 2014-05-28: Triventus Wind Power, 4vk/180m (5/150m).

MPD/Västra Götaland 2015-06-17; 19914-2014: Tillstånd 4vk/180m. Villkor om buller, skuggor o hindersbelysning, mark o vatten, anläggningstid mht nattskärria.

MMD/Vänersborg 2016-02-09; M 2463-15: Enskilda o bolaget klagade, det senare ville ha annan placering o mindre säkerhet. MMD avslog samtliga, ansåg att MKBn o fågelutredningen var tillräcklig, placeringsalternativet kan inte godtas på flygintressen.

SL 2020-02-07: Laga kraft.

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Berg 1:4 mfl (Velinga vindpark), Tidaholm

Ink 2012-05-29: Vattenfall Vindkraft Sverige, ansökan om 12vk/180m, norr om området finns ansökan om 4vk (Råmmarehemmet, se nedan), i första hand layout 15, i andra layout 16.

Kommunen tillstyrker. MKB: Skogsområde, friluftsliv, Natura 2000 i närheten påverkas inte, kumulativa effekter med Råmmarehemmet map buller o skuggor, liten påverkan på fågellivet i området (inga häckningar, dock sträck för rovfåglar vid Hökensås), liten eller marginell påverkan på fladdermöss. Lst; avstyrker layout 15 då det kumulativa bullret med Råmmarehemmet överskrider 40dB(A), verksamheterna får jämkas (s16f). I övrigt bara enskilda som yttrar sig, förutom kommunen som tillstyrker.

MPD/Västra Götaland 2015-09-23; 17495-2012: Prövningen samordnas med Råmmarehemmet, MKBn ok, layout 15 kan inte tillåtas då den medför alltför höga bullervärden om inte inlösen av vissa fastigheter sker, alltså tillstånd till 12 vk enligt layout 16 samt 3 vk vid Råmmarehemmet, inga RI eller skyddade områden för naturvård, för RI friluftsliv ok, 37dB(A) för båda parkerna då samsyn inte uppnåtts, inget krav på hindarsbelysningen annat än att den bör vara samordnad (för kostsamt), liten påverkan på fåglar o fladdermöss o inga villkor annat än att anläggningsarbeten inte får ske mellan 1/4 o 14/5.

MMD/Vänersborg 2016-07-21; M 3763-15: Vattenfall, Lars Källner (VU för Råmmarehemmet) o en enskild klagade. MMD fastställde med små ändringar av mindre villkor.

SL 2020-02-07: Laga kraft.

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Råmmarehemmet 2:1 mfl, Tidaholm

Ink 2011-12-06: Lars Källner ansöker om 4vk/- 1.a hand, eller 3vk med delat bullerutrymme med Velinga. MKB: N2000, orkidéer, men ingen påverkan, inte heller på arter. Lst; jämkning till 3vk/180m enligt placeringsalt LK pga buller.

MPD/Västra Götaland 2015-09-23; 34859-2011: Tillstånd till 3vk/180m, villkor om anläggningsarbete inom N2000 o orkidélokal o mellan den 1/4 o 14/5 mht skogshöns, inget krav på hindarsbelysningen. Samordning av bullervillkoren med Velinga Vindpark

MMD/Vänersborg 2016-07-21; M 3705-15: Lars Källner plus en enskild klagade, den förre ville ha 4vk o annan ljudmodell. MMD; samtidig prövning som med Velinga, samordnade villkor om buller. I övrigt fastställde man muf mindre ändring av villkor om radiolänk, vilket var medgivet av Lst.

SL 2020-02-07: Överklagades inte/ej PT.

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Sköllunga, Stenungsund

Ink 2013-11-28: Rabbalshede, 3vk/180m.

MPD/Västra Götaland 2015-12-02; 39153-2013: Tillstånd 3vk/180m, villkor om buller, skuggor o hindarsbelysning, anläggningstid o mark o vatten.

MMD/Vänersborg 2016-09-28; M 313-16: Enskilda överklagade. MMD bedömde att påverkan på fiskgjusen var acceptabel, men Batmode föreskrivs mht nattskärran.

MÖD 2018-06-18; M 4249-17: Enskild överklagade, bolaget kompletterade fågelutredningen. MÖD ansåg att underlaget nu är tillräckligt för att bedöma att påverkan på fiskgjusen inte var betydande o tillståndet alltså kunde meddelas. Tekniska rådet skiljaktigt o menade att utredningen är bristfällig map fiskgjusens födosök o flygvägar o ansökan borde därför avslås.

SL 2020-02-07: Laga kraft.

2015 Tillstånd till vindkraftverk vid Lärkeskogen, Alingsås

Ink 2013-12-13: Eolus Vind, 6vk/186m.

MPD/Västra Götaland 2015-12-11; 15584-2011: Tillstånd 5vk/186m, villkor om buller, skuggor, hindarsbelysning, mark o vatten.

MMD/Vänersborg 2016-08-29; M 19-16: Enskilda, föreningar o ENGOs överklagade o hävdade områdets betydelse för flera fågelarter. MMD: Området lämpligt häckningsområde för bla fiskgjuse, även andra riskarter, ansökan avslås.

SL 2020-02-07: Laga kraft.

2016 Ändring i tillstånd till vindkraftverk vid Grimsås, Tranemo och Gislaved

Ink 20XX: Grimsås Vindkraft, tidigare tillstånd från 2012 o 2014-09-04; 23039-14 (ändrings-tillstånd, 13vk/185m), nu vill man ha mildring i villkor om hindersbelysningen mht svårigheterna med att få dispens av FM. Gislaveds kommun emot o menar att det gamla villkoret var en förutsättning för att man tillstyrkte ändringstillståndet.

MPD/Västra Götaland 2016-04-27; 38645-15: Medges som ändring enligt 24:8, inget om kommunens inställning.

MMD/Vänersborg 2016-06-14; M 2253-16: Enskild klagade, ville inte att ändringen skulle accepteras, MMD avslog utan vidare motivering.

JP: 2020-02-28: Inte överklagat/ej PT.

2016 Tillstånd till vindkraftverk Rödene, Alingsås och Vårgårda

Ink 2012-07-11: Rödene Vindkraft, 20vk/200m.

MPD/Västra Götaland 2016-06-08; 23488-2012: Tillstånd 13vk/200m. Villkor om anläggningstid o skyddszoner mht naturvärden, tjäder o fiskgjuse.

MMD/Vänersborg 2017-06-30; M 2830-16: Bolaget, NSF o många enskilda överklagar.

MMD delar MPDs uppfattning när det gäller allt muf fåglar; hänvisar här till MÖD 2014:47 o MÖD 2014:48 när det gäller artskyddet som precisering av 2 kap. MB. Det aktuella området frekventeras rikligt av fiskgjusar o ansökan avslår därför.

MÖD 2018-06-13; M 6313-17: Bolaget klagade, ansökan avser nu 15vk. Diskussionen handlar mest om fiskgjusen, där utredningen har kompletterats av bolaget o NSF, Naturvårdsverket tveksamt då hela Rödeneplatån viktig för arten. MÖD menar att vindparken inte kommer att påverka artens bevarandestatus lokalt eller regionalt, då enbart två par finns i närheten o ytterligare fem väster om Mjörn. Slutsatsen blir att MPDs tillstånd godtas, vissa verk flyttas, ett kommer till o ett avslås, dvs fortfarande 13vk. Bolaget har åtagit sig att införa Batmode om utredning visar behov, tillräckligt att det anges i gn det allmänna villkoret.

SL 2020-02-07: Laga kraft.

2016 Tillstånd till vindkraftverk vid Grönhult, Tranemo och Gislaved

Ink 2012-12-19: Vattenfall Vindkraft Sverige, 23/15vk/201m boxmodell inom 7 delområden.

MPD/Västra Götaland 2016-09-14; 41713-2012: Tillstånd 13vk/201m. Sedvanliga villkor, mark o vatten, anläggningsarbeten, skyddszoner (orre), kontrollprogram map tjäder. Placeringen godtas muf område 7 (tjäder), antalet vk från 15 till 13.

MMD/Vänersborg 2018-04-12; M 3975-16: Bolaget o enskilda klagade, område 7, avstånd till naturvärden, buller o störningar, fåglar. MMD håller med MPD i stort, lägger till avstånd o buller mht bostäder.

MÖD 2019-05-09; M 4293-18: Bolaget o enskilda klagade. MÖD resonerar kring boxmodellen o hänvisar till MÖD 2017:27, MÖD 2018:19, MÖD 2018-04-13; M 3648-17 o MÖD 2018-10-02; M 9618-17. Här är placeringsalternativen begränsade av hänsyn till naturvärden o bostäder, varför boxmodellen får accepteras. De extra avståndskrav som MMD föreskrev anser MÖD vara onödiga, men vidhåller övriga försiktighetsmått map artskyddet.

SL 2020-02-07: Laga kraft

2016 Tillstånd till vindkraftverk vid Fyrskog, Lerum

Ink 2014-02-28: EW 16 Fyrskog, 7vk/185m.

MPD/Västra Götaland 2016-11-24; 7670-2014: Tillstånd 6vk/185m. Villkor om buller, skuggor o hindersbelysning, även avstånd o skyddszoner, Batmode, flyg.

MMD/Vänersborg 2018-04-30; M 4678-16: Enskilda o Alefjälls NSF klagade, friluftsliv, störningar, fåglar, flyg. MMD: MKBn ok, störningarna på motstående intressen likaså, dock påverkan på fåglar o fladdermöss; tjäder. Fiskgjuse, sydfladdermus, därför avslag.

SL 2020-02-07: Laga kraft.

2017 Förlängning av igångsättningstid för tillstånd till vindkraftverk vid Öijared, Lerum

Ink 2016-11-17: Öijared Vind vill ha förlängning av tillstånd från 2011 mht, har tidigare fått ansökan om detta avslagen 2016 (elpriser, konjunkturen). Nu anger man fördröjning med elanslutning som skäl för förlängning.

MPD/Västra Götaland 2017-02-24; 39020-2016: Avslag, hänvisning till MÖD 2016-05-17; M 9024-15 om godtagbara skäl, avslår även yrkande om ändring av lydelsen i tillståndet map igångsättande.

MMD/Vänersborg 2017-06-16; 1082-17: Bolaget klagade, MMD anser att det finns giltiga skäl o medger förlängningen, avslår dock ändringsyrkandet om igångsättandet.

MÖD 2018-07-09; M 6365-17: Enskilda klagade. MÖD hänvisar till kravet på bästa teknik för att inte medge förlängning utan giltiga skäl, här har bolaget inte varit tillräckligt aktiv med elanslutningen, varför ansökan avslås.

SL 2020-02-07: Laga kraft.

2017 Tillstånd till vindkraftverk vid Dällebo, Ulricehamn

Ink 2014-07-04: Eolus Vind, 4vk/180m.

MPD/Västra Götaland 2017-04-28; 25162-2014: Tillstånd 4vk/180m. Villkor om Batmode, naturområden, fornminne.

MMD/Vänersborg 2017-08-16; M 2189-17: Enskilda klagade, men MMD fastställde blankt.

SL 2020-02-07: Laga kraft.

2017 Förlängd igångsättningstid för vindpark Östra Frölunda, Svenljunga

Ink 2017-02-28: Gothia Vind 10 ansöker om förlängning av igångsättningstiden med 5 år, grundtillståndet från 2011, tillståndet en tillgång o synnerliga skäl, även nätanslutningen.

MPD/Västra Götaland 2017-05-29; 6790-2017: Avslås, bolaget har inte följt upp nätanslutningen, ekonomiska skäl inte tillräckligt, anläggningsarbetena inte kommit igång.

MMD/Vänersborg 2018-01-31; M 2380-17: Bolaget klagade, MMD hänvisar till NJA 2004 s. 885 som anger att någon ny tillåtlighetsprövning inte ska ske under 24.2 MB. MMD anser inte att vad bolaget uppgett om ekonomiska skäl i samband med konkursen är tillräckliga skäl, däremot nätanslutningen, varför överklagandet godtas o tiden förlängs.

MÖD 2018-07-09; M 1762-18: Enskilda klagade, MÖD delar MPDs uppfattning såväl map konkursen som nätanslutningen, förlängd igångsättningstid medges alltså inte.

SL 2020-02-07: Laga kraft.

2017 Ändringstillstånd för Tormoseröd Vindpark, Tanum & Strömstad

Ink 2016-09-30: Tormoseröd Vindpark ansöker om ändring map höjden på 13vk från 150m till 200m (13vk). MKB: Lite om skuggor, landskapsbild o hindersbelysning, obetydlig påverkan på fåglar o fladdermöss, betydande ökning av elproduktionen. Lst tillstyrker. Kommunen vill ha villkor om hindersbelysningen, miljönämnden att en ny fågelinventering genomförs.

MPD/Västra Götaland 2017-06-07; 33597-2016: MKBn ok, samråd enligt Esbo, MPD ansåg inte att BMP uppstod o att samråd därför inte behövdes. Vidare anser man att bolagets undersökning av fågelfaunan är tillräcklig, liten ytterligare påverkan, därför ändringstillstånd med delvis nya villkor för skugga o hindersbelysning.

MMD/Vänersborg 2018-02-01; M2802-17: Närboende överklagade, några begärde också laglighetsprövning av kommunens beslut att tillstyrka ändringen. MMD ansåg inte att kommunens beslut behöver vara lk för att beaktas (MÖD 2016-09-21; M 10647-15). Bullerbilden densamma, ang hindersbelysningen hänvisade man till MÖD 2017-04-26; M 11333-16), där domstolen beaktade kostnaden o antalet vk. Här 13vk, inte klart att Transportstyrelsen kommer att neka dispens för radarstyrning, men ändå inte lämpligt att bli beroende av en annan myndighets beslut, också orimlig kostnad i förhållande till hur störningens omfattning.
SL 2020-02-07: Överklagades inte/ej PT.

2017 Ansökan om villkorsändring i tillstånd till vindkraftverk på Tågerud, Tanum

Ink 2017-05-29: Waros Tanum Vindkraft vill ha ändring i ett villkor i ett tillstånd från 2012 om avstånd till tjäderspelplats mht SOF/BirdLifes nya riktlinjer. Lst ansåg att en minskning till 1,000m men inte 500m är acceptabelt då det är i enlighet med Vindvals syntesrapport 6740 (2017).

MPD/Västra Götaland 2017-06-15; 18578-2017: Beviljar ändringen enligt 24:8 MB i enlighet med länsstyrelsens inställning, dvs 1,000m och perioden 1 april - 15 juni.

SL 2020-02-07: Överklagades inte.

2017 Tillstånd till vindkraftverk vid Hedared, Borås och Bollebygd

Ink 2013-12-23: Gamesa Energy Sweden, 8vk/192m.

MPD/Västra Götaland 2017-08-10; 42517-2013: Tillstånd 6vk/192m, villkor om anläggningsarbeten o Batmode.

MMD/Vänersborg 2018-09-20; M 3547-17: Föreningar o OF/Göteborg o OF/Västgöra klaga map tjäderspelplatser. MKB godtas, utredningen map tjädern kompletterats i enlighet med det utvecklade kunskapsläget o Vindvals rapport, bolaget återkallat ansökan för ett vk som ligger mitt i spelplatsen, MMD godtar därför MPDs tillstånd muf det vk som bolaget självmant återkallat.

SL 2020-02-07: Laga kraft.

2017 Förlängd igångsättningstid för vindkraftverk på Tanum Tågeröd 1:5, Tanum

Ink 2017-11-21: Waros Tanum Vindkraft ansöker om förlängd igångsättningstid för 4vk/150m, ursprungsbeslut 2012-12-06 o igångsättning till den 11/1-18, nu är producenten i kk, varför förlängning till maj-18 bör ske.

MPD/Västra Götaland 2017-12-13; 38430-2017: Synnerliga skäl gn nedlagda kostnader, förlängning enligt ansökan.

SL 2020-02-07: Överklagades inte/ej PT.

2017 Tillstånd till vindkraftverk på Lundby 5:11 mfl (Lundby Vindpark), Ulricehamn

Ink 2012-03-27: Schönborg Vind, 5vk/200m (urspr 8vk pga kommunens vindkraftsplan o ett fiskgjusebo); skogsområde, RI för naturvård 600m bort, liten risk för påverkan på fiskgjuse. Lst medger tillstånd till 4vk, föreslår villkor till skydd för fåglar o fladdermöss.

MPD/Västra Götaland 2017-12-20; 10033-2012: Tillstånd till 3vk/200m, villkor om orrspelplatser o nattskärria samt Batmode mellan 15/7 o 15/9; avslår två av verken av hänsyn till fiskgjusen (<1km från flygstråk), motiverat med Batmode.

MMD/Vänersborg 2018-04-17; M 396-18: Bolaget (tillstånd för alla 5vk) o närboende (ansökan avslås) överklagade, MMD avlog samtliga, MPDs beslut godtogs rakt av.
SL 2020-02-07: Överklagades inte/ej PT.

2018 Ändringstillstånd för Lursäng vindkraftpark, Tanum

Ink 2017-07-10: Rabbalshede Kraft, ursprungstillstånd till 5vk/150m från 2012 o 2013 (MMD), nu vill man ha 3vk/200m, MKB, ingen skillnad för arterna, åtagande om Batmode. Lst, MN/Tanum, MSB ok, Bohusläns OF emot, vill ha uppföljande studier.

MPD/Västra Götaland 2018-02-20; 25002-2017: Tillstånd, villkor om Batmode. Inventeringen ok, antalet verk färre o därför blir påverkan på fåglar mindre, inget behov av ett villkor om kontroll. Ingen inventering av fladdermöss, Batmode behövs.

SL 2020-02-07: Överklagades inte.

2018 Ändringstillstånd för Femstenabergs vindkraftpark, Strömstad

Ink 2017-07-10: Rabbalshede Kraft, ursprungstillstånd från 2012, från 15vk/150m till 8vk/200m. MKB: fåglar o fladdermöss, ingen inventering av de senare, därför åtagande om Batmode. Yttranden: myndigheterna positiva, enskilda o Bohusläns OF emot, vill ha uppföljande studier.

MPD/Västra Götaland 2018-03-26; 24970-2017: Medgavs, villkor om Batmode, samma resonemang som ovan.

SL 2020-02-07: Överklagades inte.

2018 Förlängd igångsättningstid i tillstånd för vindkraftpark Kymbo, Tidaholm

Ink 2018-01-10: Eolus Vind, förlängning enl 24:2, ursprungstillstånd från 2013; 4vk/150m, yrkar nu till 2023, anger att elnätet inte är utbyggt.

MPD/Västra Götaland 2018-06-05; 1146-2018: Nätkoncession är giltig ursäkt enl praxis, medgavs.

SL 2020-02-07: Överklagades inte.

2018 Förlängd igångsättningstid i tillstånd till Dimbo vindkraftpark, Tidaholm

Ink 2018-01-10: Eolus Vind, ursprungstillstånd från 2013 för 3vk/140, vill nu ha förlängning till 2023 mht att nätkoncession inte är klar.

MPD/Västra Götaland 2018-06-05; 1086-2018: Ok enl praxis, medgavs.

SL 2020-02-07: Överklagades inte.

2018 Ändringstillstånd till vindpark Rosenskog (Henriksberg), Falköping

Ink 2017-05-23: Eolus Vind, ursprungstillstånd från 2014 till 3vk/180m, nu flytt av ett verk o ökning av höjden till 205m, även förlängning av igångsättningstid med tre år. MKB. Yttranden enbart från myndigheter som är positiva.

MPD/Västra Götaland 2018-06-07; 18245-2017: Bifall, ändrad placering av ett verk, i övrigt inga nya villkor.

SL 2020-02-07: Överklagades inte.

2018 Beslut om ändring i tillstånd till vindkraftverk på Råmmarehemmet 2:1 mfl, Tidaholm

Ink 2018-08-13: Länsstyrelsen godtagit omplacering av 4vk gn tillsynsbeslut ("mindre ändring"), Föreningen Arbetsgruppen Hökensås Vind begär omprövning av tillståndet o överklagar Lst-beslut om mindre ändring av placering som initierats av nuv VU EnBW Sverige.

MPD/Västra Götaland 2018-12-12; 29753-18: Länsstyrelsen godtar omplaceringen som mindre ändring.

MMD/Vänersborg 2019-03-26; M 1250-19: Omprövningsbegäran har överlämnats till MPD, MMD prövar bara omplaceringen, vilken godtas som mindre ändring.

SL 2020-02-07: Överklagades, men ej PT.

2018 Tillstånd till vindkraftverk vid Stigared, Ulricehamn

Ink 2017-06-14: Vattenfall Vindkraft Sverige, urspr 8vk/240m, sedan 5vk/220m. Ulricehamns kommun avstyrker.

MPD/Västra Götaland 2018-12-19; 20684-2017: Avslag pga kommunalt veto.

SL 2020-02-07: Överklagades inte.

MPD/Östergötland (Östergötlands och Jönköpings län)

Återkoppling från länsstyrelsen 2019-11-15, 2019-11-21, 2020-02-06 och 2020-03-19

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Grevkulla 1:7, Ydre

Ink 9417-2011: Triventus Wind Power, 6vk/150m.

MPD/Östergötland 2014-02-17; 9417-11: Tillstånd 6/150m, inga artskyddsvillkor

MMD/Växjö 2015-03-02; M 1256-14: Närboende klagade, endast ändring av bullervillkor.

OL 2020-02-06: Överklagades inte/ej PT.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Ölmestad 2:6, Gislaved

Ink 2013-05-21: Klämman Vind, 2vk/200m.

MPD/Östergötland 2014-03-19; 5508-13: Tillstånd, Batmode (V11) o uppföljning av påverkan på fladdermöss.

OL 2020-02-06: Överklagades inte.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Lilla Götestorp 1:11, Vetlanda

Ink 2012-05-21: Billyvind, 1-4vk/185m.

MPD/Östergötland 2014-04-25; 5382-2012: Avvisas pga ofullständigt underlag.

MMD/Växjö 2014-07-09; M 2398-14: Bolaget överklagade, undanröj o återförvisning pga bristande komsning av närboendes yttrande.

Ink 2014-07-09: Billyvind 4vk/185m,

MPD/Östergötland 2015-06-26; 7824-2014: Återförvisat från MMD/Växjö, ansökan avvisas pga dåligt underlag o otillräcklig MKB.

MMD/Växjö 2015-10-29; M 2931-15: Bolaget klagade, men MMD fastställde blankt.

OL 2020-02-06: Överklagades inte/ej PT.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Skäftesfall (Skäftesfall Vindbruksanläggning) Vetlanda

Ink 2011-08-16: Statkraft Södra Vindkraft, 8vk/180m.

MPD/Östergötland 2014-06-11; 5351-12: Avvisning pga MKB inte godkänd (buller o naturvärden).

MMD/Växjö 2015-01-30; M 2810-14: Bolaget klagade, avslag pga kontroll o naturvärden.

OL 2020-02-06: Överklagades inte/ej PT.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Hökshult 3:3 mfl (Slageryd), Vetlanda

Ink 2013-05-13: POG International, 6/180m.

MPD/Östergötland 2014-06-24; 5147-2013: Tillstånd, inga artskyddsvillkor.

MMD/Växjö 2016-04-06; M 4068-15: Närboende klagade, ändring av bullervillkoren.

MÖD 2017-01-23; M 3724-16: Närboende klagade, MÖD avslog men ändrade bullervillkor 4.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Bunnström 10:1 mfl (Örserum vindkraftsanläggning), Jönköping

Ink 2011-12-28: E.ON Wind Sweden, 22vk/200m

MPD/Östergötland 2014-06-25; 5359-2012: Avslag pga kommunalt veto.

OL 2020-02-06: Överklagades inte.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Klämmestorp 2:18 (Hornamossen), Habo och Mullsjö

Ink 2012-05-08: OX2 Vindkompaniet, 19vk, 175m,

MPD/Östergötland 2014-08-29; 5381-2012: Tillstånd enl 9 kap o 7:28a för 10vk, Batmode (V8). NV menar att inventering av fåglar o fladdermöss är bristfällig, Lst/Jönköping avstyrker 3 verk, Lst/V:a Götaland anser ok, Västgöta OF avstyrker 2 verk o efterfrågar bättre inventeringar. MPD; 3 verk bort pga smålom o grönbena/ljungpipare, även för N2000, även 6 vk vid Klämmestorp avslås pga kommunalt veto, villkor om natttida avstängning av ett verk mht fladdermöss (V8).

MMD/Växjö 2015-02-02; M 3898-14: Närboende klagade, MMD avvisades resp avslog samtliga.

OL 2020-02-06: Överklagades inte/ej PT.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Häljelöt 1:18, Valdemarsvik och Söderköping

Ink 2013-02-13: Söderköping Vind AB, 23(21)vk/220m.

MPD/Östergötland 2014-11-07; 1537-2013: Avslag mht RI för friluftslivet (splittrad placering) o havsörn.

MMD/Växjö 2015-10-08; M 4665-14: Bolaget klagade, justerade ans till att gälla 11vk o kompletterade utredningen. MMD återförvisade därför målet till MPD mht tvåinstansprincipen.

Ink 2015-10-08: Söderköping Vind, 11vk/220m (ursprungligen 24vk), ett antal N2000 på 3-10km avstånd, likaså naturreservat = ingen påverkan, fåglar, fladdermöss o markbundna naturvärden = ingen påverkan på populationsnivå. Lst tillstyrker den anpassade ansökan, påverkan på naturvärden acceptable. NV (24vk) pekar på havsörnsrevir o sträckning. SOF o en enskild ornitolog ang fåglar.

MPD/Östergötland 2016-08-24; 10543-2015: Tillstånd 10vk/220m, Batmode (V8), kontrollvillkor map fladdermöss (V11). Ett av verken (nr 7) kommer i konflikt med RI enl 4 kap o 3:6 MB, övriga verk kan accepteras.

MMD/Växjö 2017-04-27; M 4094-16: Enskilda, SOF o bolaget klagade. MMD ändrar bara map V8 om Batmode + skyddsåtgärder vid anläggningen mht nattskärta. Inte barriäreffekt då verken ligger med avstånd (SOF), ingen havsörnshäckning inom 2km, ref MÖD 2015-03-09; P 5593-14, MÖD 2014:48 o MÖD 2016-11-18; M 2728-15 ang avstånd till havsörnsbon (19) = ok, justeringar av placering gör att skyddet för tjäder, nattskärta o berguv anses ok. Ang fladdermöss vill bolaget att Batmode enbart ska gälla för vissa verk o övergångsperiod, vilket ogillas, därtill skärps kravet på Batmode map tidsperioden.

MÖD 2018-05-18; M 4319-17: SOF o enskilda klagade, Lst/Östergötland håller med, liksom Naturvårdsverket. MÖD undanröjer pga barriäreffekter på havsörnspopulationen, därför ingen anledning att pröva påverkan på andra fåglar.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Almesåkra-Packebo 2:1 mfl (Vindkraftspark Packebo), Nässjö

Ink 2013-03-19: Arise Windpower, 8vk/180m.

MPD/Östergötland 2014-11-24; 2998-2013: Tillstånd, villkor om anläggningsarbete mht tjäder (V8) o Batmode (V9).

MMD/Växjö 2015-08-28; M 5080-14: Bolaget (tjäderspelplatsen, kontroll av skuggning, säkerhet, mindre villkor) o närboende klagade (allt), MMD ändrade skuggning, småvillkoren o även bullervillkoret.

OL 2020-02-06: Överklagades inte/ej PT.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Älgön 1:1 mfl (Vindkraftsprojekt Vedbo/Älgön), Aneby

Ink 2013-05-24: VindIn, bolaget söker separata tillstånd för tre delområden (Älgön, Haurida Västra, Knohult), 8/9vk.

MPD/Östergötland 2014-12-10; 5652-2013: Tillstånd till 8vk/205m alt 9vk/179m (delområde Älgön).

MMD/Växjö 2015-04-14; M 232-15: Närboende klagade, samtliga avvisades då de bodde på 5km avstånd.

OL 2020-02-06: Överklagades inte/ej PT.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Haddarp 2:9 (Vindkraftsprojekt Vedbo/Knohult), Aneby

Ink 2013-05-24: VindIn, 15vk/150m, tjäder, orre, storlom, fladdermöss. Lst/Jönköping avstyrker tre verk mht tjäder, avstängning för fladdermöss.

MPD/Östergötland 2014-12-10; 5654-2013: Tillstånd till 12 vk/205m alt 13vk/179m, Batmode (V8), avslår tre vk som ligger inom 1km från tjäderspelplats.

MMD/Växjö 2015-11-16; M 59-15: Närboende klagade, MMD klargjorde bara bullervillkoret o avslog resten.

OL 2020-02-06: Överklagades inte/ej PT.

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Bet 2:6 mfl (Sötterfällan), Jönköping

Ink 2012-01-13: Svenska Vindbolaget, 11vk, MKB: ganska omfattande om fåglar, fladdermöss o andra naturvärden. Lst tillstyrker i stort.

MPD/Östergötland 2015-03-13; 5361-2012: Tillstånd till 11vk/190m, Batmode (V8). Placeeringsalternativen B o C avslås bla mht rovfåglar, i övrigt inget. 4 arter av fladdermus, Batmode.

OL 2020-02-06: Överklagades inte.

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Sandsebo 2:13 mfl, Gislaved

Ink 2013-11-18: E.ON Wind Sweden, 8vk/-. MKB: fåglar o fladdermöss. NV noterar större spelplats för tjäder o häckningsrevir för kungsörn o bivråk, fm bör vidtas. Birdlife Sweden/SOF mfl avstyrker mht hög förekomst av kungsörn, bryter mot AF. Lst/Jönköping avstyrker mht fågellivet.

MPD/Östergötland 2015-03-31; 11343-2013: Tidigare avslag (2013-06-19; 5354-12) till 37/15vk, återförvisning av MMD/Växjö (M 2930-13), nu avslag igen mht främst kungsörn, men även bivråk (tjäder o orre ok), 1km från Fågelåsen som är en viktig lokal.

MMD/Växjö 2016-02-29; M 1797-15: Bolaget klagade, utförlig argumentation kring kungsörnen av bolaget, Birdlife o Lst. MMD: Bivråk ok, men Fågelåsen en viktig o lämplig habitat för kungsörn, hänvisar till MÖDs domar i M 2114-15 o M 7865-12. Sammantaget har bolaget inte visat att parken inte kommer att få betydelse för populationsstatusen för kungsörn i området.

OL 2020-02-06: Överklagades inte/ej PT.

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Kråketorp 1:2 (Vindkraftsprojekt Vedbo/Haurida Västra), Aneby

Ink 2013-05-24: VindIn, 4vk/150m, fåglar o fladdermöss. Lst/Jönköping avstyrker pga visuell påverkan på RI o kulturreseptatet Åsens by.

MPD/Östergötland 2015-05-12; 5651-2013: Avslag mht Åsens by.

MMD/Växjö 2015-11-12; M 2307-15: Bolaget klagade, Lst/Jönköping o Lst/Östergötland emot. MMD godtar att Åsens by är RI, men avståndet till vk är 1,7km o ingen påtaglig skada, alltså återförvisning för prövning i övrigt.

Ink 2015-11-12: VindIn, 7/4/>150m (villkor om max185m), naturmiljö, fåglar o fladdermöss. Lst avstyrker mht Åsens by.

MPD/Östergötland 2016-02-19; 11854-2015: Tillstånd 4vk/185m, villkor om Batmode (V8), 9 fladdermusarter varav 5 högrisk, ref MÖDs dom 2014-08-27; M 9473-13.

MMD/Växjö 2016-12-19; M 1523-16: Närboende klagade, men MMD fastställer blankt o mycket kort.

OL 2020-02-06: Överklagades inte/ej PT.

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Motala Hultema 2:1, Motala

Ink 2013-02-15: Vindpark Hultema i Motala, 25vk/-. MKB; naturmiljö, N2000 o naturreservat, fåglar o fladdermöss. Lst/Örebro tillstyrker, Motala Biologiska föreningen avstyrker vissa,

MPD/Östergötland 2015-09-22; 1650-2012: Tillstånd till 18vk/186m, avslår 7vk, Batmode (V8). 7 vk undantas pga radarpåverkan på LFV, påverkan på naturvärdena ok, 8 fladdermusarter varav vissa högrisk, ref MÖDs dom i M 9473-13, Batmode rimligt.

MMD/Växjö 2018-12-10; M 4237-15: Bolaget, enskilda o en förening klagade, MMD undanröjde tillståndet för 2vk, ändrade villkoren om placering o buller, skuggor, Batmode o säkerhet, lade till villkor om avstånd till tjäderspelplats o väg. Domskäl: Visat att ingen påverkan på kungsörn, 2vk bort pga tjäderspelplats, 1vk placeras med avstånd till väg, viss komplettering av bullervillkoret, modernisering av villkoret om Batmode (>14 C).

KF 2020-03-19: Ej PT.

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Ökna-Kopparp 1.1 mfl (Kullboarp), Vetland och Eksjö

Ink 2014-03-18: Green Extreme, 10vk/200m. Kommunen avstyrker.

MPD/Östergötland 2015-09-23; 2636-14: Avslag pga kommunalt veto, tar inte ställning till reviderad ansökan om 7vk.

OL 2020-02-06: Överklagades inte.

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Stora Moshult 1:12, Vetlanda

Ink 2014-03-12: Åkesson & Bjerknaes, 2/210m/150m. Kommunen avstyrker.

MPD/Östergötland 2015-10-02; 2416-2014: Avslag pga kommunalt veto.

OL 2020-02-06: Överklagades inte.

2016 Tillstånd till vindkraftverk på Lockarp 1:18 (Vindpark Lockarp), Vetlanda och Eksjö

Ink 2014-05-12: Svenska Vindbolaget, 9vk/-. MKB; ringa påverkan på fåglar o fladdermöss. Lst/Jönköping tillstyrker.

MPD/Östergötland 2016-01-11; 5220-2014: Tillstånd till 9vk/190 m enligt layout A, inga artskyddsvillkor.

MMD/Växjö 2016-08-29; M 887-16: En närboende klagade på allt. MMD ansåg att lokalisering o villkor var ok o fastställde blankt.

OL 2020-02-06: Överklagades inte/ej PT.

2016 Förlängning av igångsättningstid för vindkraftverk på (Vindpark Lyckås), Jönköping

Ink 2016-03-15: Statkraft Södra Crux, tidigare tillstånd från 2013 (14vk/180m), nu ans om förlängning därför att det anser att tiden ska räknas från det att tillståndet tas i anspråk, inte lk. Ingen har något att erinra.

MPD/Östergötland 2016-06-09; 2714-2016: MPD anser att bolaget har giltiga skäl för dröjsmålet (planeringen började direkt, men stort projekt, osv), varför ansökan godtogs.

MMD/Växjö 2016-12-02; M 2920-16: Närboende klagade. MMD diskuterade om giltiga skäl (ref MÖDs dom 2016-05-17; M 9024-15), accepterar inte argumenten om företagsekonomisk planering, däremot har man inte fått nätkoncession pga lång handläggningstid hos Energi-marknadsinspektionen (utan betydelse att man tydligen sökt sent), vilket godtas.

OL 2020-02-06: Överklagades inte/ej PT.

2016 Tillstånd till vindkraftverk på Hånger 1:18 mfl, Värnamo

Ink 2015-06-11: eno Energy Sweden, 11vk/200m, projektet anpassat efter naturmiljön, liksom fåglar (havsörn), 11 arter av fladdermus varav 6 högrisk. Lst/Kronoberg tillstyrker medan Lst/Jönköping avstyrker mht fladdermöss (barbastell), negativ påverkan på sträckning av havsörn. Naturvårdsverket anser att barbastellen bör inventeras ytterligare. Eolus Vind påpekar att kumulativ bullerpåverkan kan uppkomma.

MPD/Östergötland 2016-08-19; 6210-2015: Avslag, viktig lokal för barbastellen, avstängning fungerar troligen inte, därför risk för den lokala o regionala populationen.

OL 2020-02-06: Överklagades inte.

2016 Tillstånd till vindkraftverk på Kärnhult 1:25 mfl, Valdemarsvik

Ink 2014-06-11: TeraVind i Skönerö, 7vk/205m. Lst vill avslå vk5,6 o 7 mht fåglar. SOF o Östgöta OF vill avslå.

MPD/Östergötland 2016-08-26; 6427-2014: Tillstånd 4vk/205m, Batmode (V8), tre vk bör utgå av hänsyn till berguv, fiskgjuse o havsörn, fladdermöss ok, dock Batmode mht sydfladdermus o 5 andra högriskarter.

MMD/Växjö 2017-12-15; M 4183-16: SOF, enskilda, bolaget o Valdemarsviks kommun klagade. MMD avslår ansökan i dess helhet av hänsyn till fågellivet.

OL 2020-02-06: Överklagades inte/ej PT.

2017 Tillstånd till vindkraftverk på Åmjölkesbo 4:2 mfl, Vetlanda

Ink 2014-03-26: Billyvind, 3vk/200m, fåglar o fladdermöss (7 arter), kompletterande undersök. Lst/Jönköping yrkar att ansökan ska avvisas, även MN/Vetlanda, KS/Vetlanda lite svajande, men anser att den ska avslås.

MPD/Östergötland 2017-02-15; 3041-2014: Avslår ansökan, har kompletteringsförelagt företaget flera gånger med underlaget är fortfarande för svagt (särskilt map N2000 o arter), även om MKBn i sig kan godtas.

MMD/Växjö 2017-12-18; M 1192-17: Bolaget överklagade, men MMD tolkade kommunens inställning som att den inte tillstyrkte (till skillnad från MPD).

OL 2020-02-06: Överklagades inte/ej PT.

2017 Prövotidsredovisning för tillstånd till vindkraftverk på Fredriksdal, Nässjö

Ink 2016-04-18: Bixia Pro Vind, ursprungstillståndet från 2010, MMD fastställde utredningsvillkor som nu slutredovisas efter inventeringar 2013-2015. Lst/Jönköping anser att ytterligare inventeringar behövs.

MPD/Östergötland 2017-04-04; 3999-2016: Utredningen tillräcklig, många högriskarter med hög aktivitet, ref MÖD 2015-12-10; M 11073-14 o M 110101-14, fastställer nytt villkor för Batmode (V20; endast under perioden 1/8-14/10.

MMD/Växjö 2017-08-21; M 2089-17: Bolaget överklagade o ville ha utredning istf Batmode, i tredje hand att Batmode skulle kompletteras med temperaturskrav om >14 grader C o bara fram till den 30/9. MMD: många arter, mycket hög aktivitet fram till den 15/10, Batmode måste till under hela perioden 1/8-14/10, men kan kompletteras med temperaturkravet.

OL 2020-02-06: Överklagades inte.

2017 Prövotidsredovisning för tillstånd till vindkraftverk vid Lemnhult, Vetlanda

Ink 2015-12-22: Lemnhult Energi, ursprungstillstånd för 32vk 2011 o MMD 2011 med utredningsvillkor map påverkan på fladdermöss. Inventering 2013-15 som godkänts av Lst, 9 arter. Lst; bra att inventering skett i olika höjder, visar låg förekomst av högriskarter i navhöjd, inga ytterligare krav till skydd för fladdermöss.

MPD/Östergötland 2017-04-04; 13416-2015: Låg förekomst o därför behövs inga ytterligare villkor för fladdermöss.

OL 2020-02-06: Överklagades inte.

MPD/Örebro (Örebro och Värmlands län)

Återkoppling från länsstyrelsen 2020-02-07

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Ramshult 3:14 (Myggedalen/Norra Hunna), Askersund

Ink 2012-11-28: Gamesa Energy Sweden, 4 eller 5vk, MKB: markbundna naturvärden, fåglar o fladdermöss...

MPD/Örebro 2014-05-07; 8599-2012: Tillstånd 4vk/192m, inga villkor om fåglar o fladdermöss, kort redogörelse om artskydd (3fm), accepterar Callunas utredning = ok för 4 verk.

MMD/Nacka 2015-06-02; M 3248-14: Närboende klagade, bla mht artskydd o Tivedenvargen (!), MMD delade MPDs bedömning om utredningen o påverkan.

MÖD 2016-03-29; M 6039-15: Fastställde.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Botilsäters-Backa 1:16 (Vindpark Botilsäter), Säffle

Ink 2012-06-01: Knappa och Botilsäter Vindkraft, 2vk/150m, kommunen emot.

MPD/Örebro 2014-06-12; 4525-2012: Avslag pga kommunalt veto.

PE 2020-02-07: Överklagades inte.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Finserud 1:7 mfl (Vindpark Mohultet), Säffle

Ink 2012-06-01: Eolus, 7vk/150m, kommunen emot.

MPD/Örebro 2014-06-12; 4501-2012: Avslag pga kommunalt veto.

PE 2020-02-07: Överklagades inte.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Holmerud 1:113 (Vindkraftpark Årjäng NV etapp 2), Årjäng

Ink 2013-10-18: Rabbalshede Kraft, 8vk/200m. MKB: Markbundna naturvärden, fåglar o fladdermöss.

MPD/Örebro 2014-06-19; 5922-2013: Tillstånd till 8vk/200, villkor om anläggningsarbete mht tjäder o orre (V16-17), inga andra artskyddsvillkor under drifttiden (NV yttrat sig kritiskt mht tjäder, orre, nattskärre o smålom).

PE 2020-02-07: Överklagades inte.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Häjsberget/Länsmansberget, Sunne

Ink 2013-03-20: Bixia Byggvind, 13vk/200m (ursprungl 18vk, men Försvaret var emot 5), MKB om skogshöns, sångsvan, trana, fiskgjuse, smålom mfl, fåtal fladdermöss.

MPD/Örebro 2014-06-26; 1855-2013: Tillstånd 13vk/200, inga artskyddsvillkor, godtar utredning o bedömning av påverkan på arter.

MMD/Nacka 2015-04-15; M 3974-14: Ski Sunne överklagade mht 3vk, dock utan framgång...

PE 2020-02-07: Överklagades inte/ej PT.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Skogaholm 5:1 (Nyckelhult), Hallsberg och Askersund

Ink 2012-11-30: Gamesa Energy, 9vk eller 11vk/192m, kommunerna ville inte släppa fram högre vk än 150m.

MPD/Örebro 2014-11-27; 8652-2012: Tillstånd 2vk/150m, inga artskyddsvillkor, övriga avslås pga kommunernas villkorade tillstyrkanden.

MMD/Nacka 2015-06-11; M 19-15: Slutligt beslut, kommunen måste antingen av- eller tillstyrka, kan inte villkora, återförvisning för klargörande.

Ink 2015-06-11: Gamesa Energy Sweden, 9 alt 11vk, båda kommunerna avstyrker numera.

MPD/Örebro 2015-10-21; 3945-2015: Tidigare tillstånd av MPD för 2vk, vilket ändrades av MMD mht otydlighet i det kommunala beslutet, avslag pga kommunalt veto.

PE 2020-02-07: Överklagades inte.

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Gärdshyttan 2:1, Askersund

Ink 2013-04-15: Gärdshyttan vind, 5vk/190m. MKB: få naturvärden, få fåglar o fladdermöss. Lst: avstyrker pga storlom (2vk) o buller, närliggande vindkraftspark (Tylevind AB) vill att bullervillkoren anpassas till deras verksamhet.

MPD/Örebro 2015-02-11; 2481-2013: Tillstånd 5vk/190m, villkor om hänsyn till storlom under anläggningstiden, annars inga invändningar mot bolagets utredning eller bedömning. Kumulativa villkor för buller.

PE 2020-02-07: Överklagades inte.

2016 Ändringstillstånd för vindparker på Bäckahammar och Långerud, , Kristinehamn

Ink 2016-01-28: Eolus Vind söker ändringstillstånd för fyra äldre tillstånd från 2012 o 2013 map totalhöjderna från; 14vk/150m till 12vk/200m, 5vk/150m till 4vk/200m, 8vk/150m till 7vk/200m, 9vk/180m till 9vk/200m. Gamla kontrollvillkor om ”fallvilt”. MKB: ingen påverkan på fågellivet.

MPD/Örebro 2016-09-14; 565-568-2016: Tillståndspliktig ändring, ökning av totalhöjden kräver inte ny kommunalt tillstyrkan (ref MMD/Östersund 2016-03-16; M 325-16), i något fall ställdes ytterligare krav om redovisning av buller, annars godtogs samtliga ansökningar, men säkerheten ökas dock till 750,000kr/verk, samtidigt som tiden utökades från 30 till 35 år.

MMD/Nacka 2017-02-09; M 6107-6108, 6110-6111-16: Eolus överklagade, säkerheten ändrades till 635,000kr/verk.

PE 2020-02-07: Överklagades inte.

2017 Tillstånd till vindkraftverk på Nedre Hån 1:110 mfl, Årjäng

Ink 2014-01-10: Hån Vindpark, 7vk/200m. MKB: Skogsmark, fåglar o fladdermöss har inventerats. Gränsöverskridande samråd o yttrande från Klima og Miljødepartementet i Norge som inga synpunkter har. Lst: inte planlagt för vindkraft, men kommer att anläggas på den norska sidan varför ok.

MPD/Örebro 2017-09-20; 162-2014: Tillstånd för 7vk/200, tillstånd meddelas på andra sidan gränsen o hänsyn tagits till kumulerade effekter, inget resonemang eller villkor om arter.

MMD/Nacka 2018-03-22; M 6137-17: Enskilda klagade, buller o närhet. MMD ansåg att verksamheten tillåtlig enl 2:6, ingen ändring av villkoren.

PE 2020-02-07: Ej PT.

2018 Tillstånd till vindkraftverk på Norra Länsmansberget, Sunne

Ink 2016-11-14: Bixia Byggvind, 3vk/220m, kumulativt bullervillkor. MKB: buller o fågel.

MPD/Örebro 2018-12-14; 6257-2016: Tillstånd 3vk/220m, villkor om buller kumulativt med vindpark Häjsberget/Länsmansberget, mm. MPD godtar MKBn, tillräckligt med inventeringar, ok för fåglar o fladdermöss.

PE 2020-02-07: Överklagades inte.

2018 Ändringstillstånd till vindpark Årjäng NV etapp 2, Årjäng

Ink 2018-05-21: Rabbalshede Kraft, ursprungstillstånd 2014-06-19 (5922-2013) för 8vk/200m, nu ändring till 240m, MKB: buller/skuggor, landskap, naturmiljö, kulturmiljö, fåglar, fladdermöss, mm. Yttranden: Lst vill ha kompensationsåtgärder, enskilda emot, bolaget åtar sig att kompensera för artskyddet o kulturmiljön.

MPD/Örebro 2018-12-17; 3190-2018: Medges, anser inte att påverkan blir så mycket större än vad som bedömdes i tidigare tillstånd.

PE 2020-02-07: Överklagades inte.

MPD/Stockholm (Stockholms och Gotlands län)

Återkoppling från länsstyrelsen 2019-12-03, 2020-02-06 och 2020-03-09

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Othem Yting 1:54 mfl (Vindpark Boge), Gotland

Ink 2012-07-24: Boge Vindbruk, 7vk/185m

MPD/Stockholm 2014-08-29; 23714-2012: Avslag

MMD/Nacka 2015-01-23; M 5089-14: Återförvisning

MPD/Stockholm 2015-09-18; 2766-2015: Avslag återigen

MMD/Nacka 2016-06-02; M 5993-15: Omfattande argumentation från parterna, MMD delade MPDs uppfattning att riksintressen för naturvård o kulturmiljövård samt N2000 inte utgör hinder, däremot påverkan på havsörnspopulationen i området, dels barriäreffekter, dels flera häckningar = avslag.

Lst 2020-02-06; MÖD 2016-08-18; M 5624-16: ej PT.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Hangvar Austers 2:1 mfl (Vindpark Forsvidar), Gotland

Ink 2013-04-05: wpd Onshore Forsvidar, 5vk/150 (tidigare 8vk, men drogs tillbaka pga havsörn i området), naturvärden, inventering fåglar o fladdermöss. NV kan inte fördjupa sig, men mkt höga naturvärden. Lst emot, liksom Naturskyddsföreningen o Gotlands BF.

MPD/Stockholm 2014-12-22; 10704-2014: Tillstånd för 5vk/150m, inga villkor om fåglar eller fladdermöss...

MMD/Nacka 2016-06-23; M 528-15: Naturskyddsföreningen, GBF, GOF o grannar klagade, MMD avslog tillståndsansökan pga förekomsten av havsörn i området.

Lst 2020-02-06: Överklagades inte/ej PT.

2017 Förnyat tillstånd (uppförande, drift och nedmont) till vindkraftverk på När Öndarve mfl, Gotland

Ink 2016-08-19: Vindbolaget i När, frivilligt tillstånd till nermontering av 5vk (befintliga), uppförande av 1vk/150m.

MPD/Stockholm 2017-06-30; 31985-2016: Tillstånd, nedmontering av 3vk (avvisade ans för 2vk då ersättningskraftverket enbart är en generationsväxling på den berörda fastigheten), uppförande av 1 vk/150m.

MMD/Nacka 2018-03-09; M 4509-17: Närboende och en förening klagade, MMD fastställde.

Lst 2020-02-06: Överklagades, ej PT.

MPD/Uppsala (Uppsala, Västmanlands och Sörmlands län)

Återkoppling från länsstyrelsen 2020-02-06

2016 Tillstånd till vindkraftverk på Norberg Bjurfors 8:1 mfl (Målareberget), Norberg

Ink 2013-12-20: VKS Vindkraft Sverige, 33vk/200m (urspr 39vk).

MPD/Uppsala 2016-06-30; 7231-16: Tillstånd till 33vk/200m.

MMD/Nacka 2017-06-15; M 4486-16: Närboende klagade o bolaget klagade, samtliga avslogs...

BF 2020-02-06: MÖD 2017-08-30; M 6441-17: ej PT...

2017 Tillstånd till vindkraftverk på Ånhammar 1:1 mfl, Gnesta och Flen

Ink 2014-03-14: Eolus Vind, 18vk/200m, båda kommunerna avstyrker

MPD/Uppsala 2017-03-10; 1650-2014: Avslag pga kommunalt veto.

BF 2020-02-06: Överklagades inte...

2017 Tillstånd till vindkraftverk på Öja-Hult 2:1 mfl (Vindkraftpark Duvhällen), Eskilstuna

Ink 2015-12-29: Duvhällen vindpark, 10vk/210m,

MPD/Uppsala 2017-07-07; 7434-2015: 10 vk/210m,

MMD/Nacka 2017-10-13; M 4547-17: Bolaget o närboende klagade, MMD avslog samtliga.

BF 2020-02-06: Överklagades inte/ej PT

MPD/Dalarna (Dalarnas och Gävleborgs län)

Återkoppling från länsstyrelsen 2020-02-07

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Baddoberget-Fjällberget, Ludvika

Ink 2012-05-10: Prästlönetillgångar i Västerås stift, 3vk/180m. MKB: N2000, nyckelbiotoper, våtmarker, liten påverkan på fåglar o fladdermöss.

MPD/Dalarna 2014-03-11; 4104-2012: Tillstånd 3vk/180m, villkor om placering, allmän naturvård. Allmän skrivning om att inventering av fladdermöss bör göras enl kontrollprogrammet, men nämns sedan inte uttryckligen i detta (v14).

MMD/Nacka 2014-12-16; M 2463-14: Enskild överklagade mht bristande MKB map buller, avslogs av MMD som menade att utredningen var ok.

ES 2020-02-07: Överklagades inte/ej PT.

2014 Tillstånd till vindkraftverk vid Klubbäcken, Ockelbo och Söderhamn

Ink 2013-01-04: Eolus Vind, 8vk/200m, båda kommunerna har avstyrkt.

MPD/Dalarna 2014-04-23; 149-2013: Avslag pga kommunalt veto.

ES 2020-02-07: Överklagades inte.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Ribberget, Ljusdal

Ink 2011-02-25: Nordex Sverige, 19vk/200m. MKB: Naturmiljö, fåglar o fladdermöss = liten påverkan (låggriskområde). Yttranden från Gävleborgs OF, Gävleborgs Botaniska Förening, Ljusdals NSF mfl som är negativa, även Lst har invändningar.

MPD/Dalarna 2014-05-22; 5092-2012: Tillstånd 14vk/200m, villkor om placering 250m), allmän naturvård. MPD anser att inventeringarna är tillräckliga, ref MÖD 2014-04-03; M 2504-13 om skyddet av kungsörn, avslag på fem av verken mht till arten (21), även hänsynen till N2000 o NR Ensjölokarna (22f).

ES 2020-02-07: Överklagades inte.

2015 Förlängd igångsättningstid för tillstånd till vindkraftverk vid Tandsjö, Ljusdal

Ink 2015-02-24: wpd Onshore Tandsjö, tillstånd från 2012 om 12vk/180m, förlängning pga problem med elnätsanslutning,

MPD/Dalarna 2015-03-18; 2175-2015: Bifall, giltigt skäl enl 24:2 MB.

ES 2020-02-07: Överklagades inte.

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Skallberget/Utterberget, Avesta

Ink 2011-12-28: E.ON Wind Sverige, 15vk/>150m. MKB: kompletterat fågelutredningen, DOF anger at det förekommer nattskärria i området (föreningen avstyrker), inga fladdermöss.

MPD/Dalarna 2015-03-24; 10150-2011: 15vk/200m, villkor om allmän naturvård, anläggning mht nattskärria 15/5-1/9 (v4), utredningsvillkor mht nattskärrian (U3). Bolaget anser att man tar tillräcklig hänsyn till nattskärrian vid anläggningen, oklart om själva verksamheten. MPD anser att påverkan på nattskärria bör utredas vidare.

MMD/Nacka 2015-12-15; M 2494-15: Bolaget o enskilda överklagade, den förra menade att nattskärrian är rikligt förekommande o villkoren för långtgående. Lst anser att V4 bör vara kvar. MMD: Nattskärrian är inte fridlyst eller rödlistad. villkoret kan heller inte omformuleras pga yrkandena (Lst ville ha förtydligande), enstaka individer kan påverkas men kraven är för långtgående. Tillståndet fastställs o villkoret undanröjs.

ES 2020-02-07: Överklagades inte/ej PT.

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Stölsäterberget, Malung-Sälen, Torsby

Ink 2013-12-23: wpd onshore Stölsäterberget, 15vk/>150m (högst 200m i villkor). MKB: naturvärden, fåglar o fladdermöss, liten förekomst eller ringa påverkan.

MPD/Dalarna 2015-04-10; 6-2014: Tillstånd 15vk/200m, omfattande villkor om allmän naturvård (V2), inget särskilt om artskydd.

MMD/Nacka 2015-12-02; M 2844-15: Bolaget o enskilda överklagade map hindersbelysningen o buller/skuggor samt arter mm. MMD redovisade noggrant för de undersökningar av artförekomst som gjorts, vilka accepterades. Samtliga överklaganden avslogs.

ES 2020-02-07: Överklagades inte/ej PT.

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Enviksberget, Falun

Ink 2012-06-14: Dala Vind, först 13vk, sedan 10vk/180m. MKB: naturmiljö, fåglar i fladdermöss.

MPD/Dalarna 2015-05-28; 5372-2012: Tillstånd 10vk/180m, villkor om allmänna naturvärden, fri placering (muf områden med höga naturvärden), vissa avstånd. Enviksberget inte undantaget gn tidigare avgörande av MÖD (2014-01-24; M 9650-12). Etableringen ok mht naturvärden, fåglar o fladdermöss.

MMD/Nacka 2016-03-15; M 3560-15: Enskilda klagade, MMD ansåg att lokaliseringen inte var lämplig mht tidigare vindparker o påverkan på bebyggelsen i närheten.

MÖD 2017-04-27; M 2917-16: Bolaget klagade, MÖD ansåg som MPD att området var lämpligt, skruvade dock i bullervillkoren o gjorde dem kumulativa mht att flera vindparken i närheten.

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Hallbrån, Bollnäs

Ink 2012-07-05: Vallsta Vindkraft, 10vk/200m, Bollnäs kommun emot.

MPD/Dalarna 2015-06-17; 6345-2012: Avslag pga kommunalt veto.

ES 2020-02-07: Överklagades inte.

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Orrberget/Stensvedberget, Ludvika

Ink 2014-09-12: OX2 Wind, 10vk/150m. MKB: N2000 ett par km bort, fåglar o fladdermöss. Dalarnas NSF pekar på tjäderleken.

MPD/Dalarna 2015-07-17; 9734-2014: Tillstånd 10vk/150m, fast placering (100m), villkor om avstånd till tjäder, utredning om rovfåglar, nattskärria, mfl, även om naturtyper. Besluts-skäl: Tillåtligheten redan avgjord av MMD (2014-09-12; M 599-13), bolagets åtaganden map tjäderspelet tillräckliga.

MMD/Nacka 2016-01-13; M 4549-15: Naturskyddsföreningar, enskilda o bolaget klagade, gällde villkoret om fågelskyddet (V5) o bullret. Skrivning av MMD om att föreningarnas yrkande om att avverkningar inte får ske går emot domen om tillåtligheten (10). Nattskärria är inte fridlyst o inte rödlistad, endast tidsbegränsade arbeten, villkoret behövs inte heller för att skydda tjädern då bolagets åtaganden räcker i den delen, viss skärpning av bullervillkoret.

MÖD 2016-11-28; M 964-16: Länsstyrelsen o föreningarna klagade o ville att fågelvillkoret skulle kvarstå (V5). MÖD: Nattskärria är liksom alla fåglar fridlysta (MÖD 2013-01-23; M4980-12), nedåtgående i dess norra utbredningsområde, villkoret om förbud mot anläggningsarbeten mellan den 20/5 o 1/9 motiverat av försiktighetsprincipen o MBs mål.

2015 Tillstånd till vindkraftverk Kolvallen, Ljusdal

Ink 2012-10-23: Kolvallen Vind, 92vk/205m, från början 110-140vk. MKB: 500m till N2000, naturmiljö, hydrologi, fåglar o fladdermöss. BirdLife Sweden mfl naturvårdsorganisationer kritiska, liksom länsstyrelsen till fri placering.

MPD/Dalarna 2015-10-07; 9768-2012: Tillstånd 92vk/205m, boxmodell med avstånd mot känsliga miljöer, villkor om slutlig placering, buller, mm. Skyddsavstånd bör anges till N2000 om minst 1km av hänsyn till vattenmiljön o upplevelse, även i förhållande till vissa känsliga fågellokalerna, annars ok.

MMD/Nacka 2016-04-29; M 6156-15: Föreningarna o bolaget klagade, men MMD godtar i stort MPDs beslut.

MÖD 2017:27 (2017-06-19; M 4276-16): MÖD pekar på att tillståndsprövningen bygger på bedömning i det enskilda fallet, lokaliseringsbedömning enl 2:6 o enbart mindre villkor kan överlåtas till TM, även MKB-bedömningen utgår från att samtliga effekter kan bedömas. Här är projekteringsområdet 36km² stort, visserligen stora fördelar o i vissa fall kan en fri placering accepteras, men då måste såväl buller/skuggor som påverkan på arter o naturvärden kunna bedömas, här går det inte ens om antalet minskas, fast placering kan inte bedömas, alltså avslås ansökan.

ES 2020-02-07: Ny ansökan är under prövning (47 vk), nu med preciserade platser.

2016 Tillstånd till vindkraftverk på Bastnäs 10:1 mfl (Vindkraftpark Ödmården), Söderhamn

Ink 2013-07-23: Bergvik Skog, 98vk/200m, området har minskats under samrådet, MKB: N2000, naturområden, artskydd, ointressant för fladdermöss. Lst: skyddsavstånd. NV: skyddsavstånd i förhållande till N2000 o fåglar (tjäder, orre, nattskärre). Gävleborgs NSF avstyrker pga fågellivet.

MPD/Dalarna 2016-03-03; 7697-2013: Tillstånd, 98vk/220m, villkor om placering i förhållande till bla N2000, nyckelbiotoper o levnadsmiljöer i enlighet med sökandens åtaganden, inventering av fåglar (V3), redovisning av försiktighetsmått till skyddsvärda natur- o kulturområden (V8, V14). MPD: de åtaganden som sökanden gjort är tillräckliga, vissa skyddsavstånd.

MMD/Nacka 2018-01-18; M 2204-16: NSF, SOF mfl överklagade o hävdade att havsörnspopulationen kunde skadas. NV ansåg först att den kompletterande fågelinventeringen inte var tillräcklig, därefter ok. MMD hänvisar till MÖDs negativa inställning till boxmodellen (MÖD 2017:27 Kölvallen), förhållandena liknande här mht fågellivet o ansökan kan inte medges. Inte heller Bergviks andrahandsyrkande kan medges, då utredningen av förekomsten av havsörn o andra skyddsvärda fåglar alltför bristfällig (ref MÖDs avgörande 2017-11-06; M 3892-17).

ES 2020-02-07: Överklagades inte/ej PT.

2016 Ändringstillstånd för Högkölens Vindpark, Ljusdal

Ink 2015-06-26: Ursprungstillstånd 2012, 30vk/180m, 40 år. Windfarm Högkölens ansöker om ändringstillstånd för 20vk/206m enligt boxmodell pga teknikutvecklingen. Inga artskyddsin-tressen...

MPD/Dalarna 2016-07-21; 7099-2015: Tillstyrker eftersom inga villkor påverkas.

ES 2020-02-07: Överklagades inte.

2016 Tillstånd till vindkraftverk på Born 1:6 mfl (Vindkraftsanläggning Tjärnäs), Hedemora och Hofors

Ink 2012-12-28: E.ON Vind Sverige, 22vk inom 6 delområden, alt 15vk/5 delområden, Hedemora avstyrkte muf 6 vk inom 1 delområde. MKB: Inventerat fåglar o fladdermöss...

MPD/Dalarna 2016-09-22; 12129-2012: Tillstånd 6vk/200m/35 år mht kommunalt avstyrkande. Villkor: avstånd. Kort om naturmiljö o landskapsbild kring Edsken o Grycken.

MMD/Nacka beslut 2017-07-06; M 5810-16: Enskilda o intresseföreningar överklagade, men avvisades samtliga.

ES 2020-02-07: Överklagades inte/ej PT.

2016 Förlängd igångsättningstid för tillstånd till vindkraftverk vid Lingbo, Bollnäs och Ockelbo

Ink 2016-09-26: Ursprungstillstånd från 2011, Lingbo Vindkraft ansöker om förlängd igångsättningstid mht process kring stamnätet, vilket sökanden inte råder över.

MPD/Dalarna 2016-11-24; 10478-2016: Giltigt skäl (ref MÖD 2016-05-17; M 9024-15), medger förlängning med tre år till februari 2020.

ES 2020-02-07: Överklagades inte.

2016 Ändringstillstånd till Vindpark Tönsen, Bollnäs

Ink 2015-10-07: Tönsen Vind, ursprungstillstånd 2011/12 som avsåg 55vk/150m, efter överlåtelse av tillståndet söks nu för 27vk/180m. Uppdaterade inventeringar av fåglar o fladdermöss visar ingen tillkommande påverkan, SOF O NSF avstyrker.

MPD/Dalarna 2016-11-24; 10296-2015: Tillstånd 27vk/180m, sökanden har studerat påverkan på fåglar o fladdermöss under flera år, påverkan ok.

ES 2020-02-07: Överklagades inte.

2016 Slutliga villkor för tillstånd till vindkraftverk på Stölsäterberget, Torsby och Malung-Sälen

Ink 2016-06-13: wpd Onshore Stölsäterberget, ursprungstillstånd 15vk/200m från 2015 med uppskjutet villkor om hindersbelysning för att utreda möjligheten till radarstyrning (ref MMD/Östersund 2016-03.10; M 753-15, däremot MÖD 2014-08-27; M 9473-13 där radarstyrning krävdes, dock inte i MÖD M 6039-15, M 3248-14 o M 5637-15), radarstyrning förutsätter dispens från Transportstyrelsen, vilket gör att sådana villkor blir motstridiga, även för kostsamt, Försvarmakten avstyrker numera dispens mht flygsäkerheten.

MPD/Dalarna 2016-12-06; 6768-2016: MPD delar bolagets uppfattning om att de fall där MÖD krävt radarstyrning har haft fler kringboende o större visuell påverkan, beaktar även att Försvarmakten numera dömer ut tekniken som farlig, varför utredningen godtas o villkoret formuleras i enlighet med yrkandet (så långt som möjligt, synkroniseras).

ES 2020-02-07: Överklagades inte.

2017 Tillstånd till vindkraftverk på Storbyn 1:14 mfl (Vindkraftspark Fageråsen), Malung-Säter

Ink 2012-12-21: Dala Vind, urspr 38vk, men minskats till 34vk under samrådet, boxmodell. MKB: naturmiljö, fåglar, fladdermöss. Kumulativa effekter med vindparken vid Torråsen, 2,5km bort. Lst mfl positiva, dock behöver fågelinventeringen kompletteras, NSF Malung-Säter emot etablering på Torråsen.

MPD/Dalarna 2017-01-31; 12020-2012: Tillstånd 34vk/200m/35år. Inga villkor mht naturmiljö eller artskydd, inventeringarna ok.

MMD/Nacka 2018-01-23; M 814-17: Bolaget, enskilda, MN/Malung-Säter o NSF överklagade. MMD ändrade bara map vissa villkor (bla hindersbelysningen, delegation). MKBn ok, etableringen ska ske i flera mindre delområden, varför boxmodellen kan godtas. Inventeringarna av arter tillräckliga, tillräckliga hänsyn till naturmiljö o arter har iakttagits.

ES 2020-02-07: Överklagades inte.

2017 Tillstånd till vindkraftverk på Hedsjö S2 mfl (Gubbaberget), Ljusdal

Ink 2013-07-18: NV Nordisk Vindkraft, 13vk/240m, boxmodell. MKB: N2000, naturmiljö- o artskyddsinventeringar (fåglar o fladdermöss). Yttranden från sametinget, NV, SOF MPD/Dalarna 2017-03-09; 2662-2017 (urspr 5404-13 väl?): Ärendet har övertagits från MPD/Västernorrland, som också handlagt ärendet fram till beslut. Tillstånd 13vk/240m/35år. Villkor: bara allmänt om naturmiljön, delegation av placering. Beslutet: tillräckliga skyddsavstånd mot kungsörn mfl fåglar, ingen påverkan på fladdermöss. MMD/Nacka 2018-04-04; M 2208-17: Bolaget överklagade bla villkor om avstånd mellan vägdragning o kungsörnsbo, vilket dock MMD/Nacka avslog. ES 2020-02-07: Överklagades inte/ej PT.

2017 Ändringstillstånd för vindkraftverk på Tandsjö 7:1, Ljusdal

Ink 2016-03-18: wpd Onshore Tandsjö, tidigare tillstånd från 2012 till 12vk/180m, nu begränsning av antalet till 9vk men med oförändrade villkor. MKB: få naturvärden, världsarvet Fågelsjö Gammelgård. Kumulativa effekter med Vindkraftpark Skaftåsen (MPD/Västernorrland 2015-06-25; 4273-12). Lst/Jämtland tveksam mht kungsörnsrevir, Lst/Gävleborg avstyrker mht Fågelsjö, Gävleborgs OF avstyrker. MPD/Dalarna 2017-04-11; 3151-2016: Tillstånd 9vk/210m, inom radie på 100m från tidigare angiva koordinater. MPD menar att påverkan på fåglarna blir oförändrad, likaså Fågelsjö (MMD/Östersund 2016-05-27; M 1858-15, vilken dock ändrades gn MÖD 2017-05-08; M 5329-16 när det gällde den visuella påverkan på Fågelsjö) har gett tillstånd till den avsevärt närmare parken vid Skaftåsen (4,5km jfr med 9km), en syn som MÖD har delat i andra mål (M 2602-07), verken syns inte från Gammelgården, påverkan annars inte större genom höjningen. ES 2020-02-07: Överklagades inte/ej PT (Tillståndet överklagades av enskild, som dock avvisades då hon bodde 7km bort; MMD/Nacka 2017-07-14; M 2940-17).

2017 Tillstånd till vindkraftverk på Born 1:6 (Vindkraftpark Riskebo), Hedemora

Ink 2015-10-27: Dala Vind, 7vk/200m. MKB: skogliga naturvärden, hydrologi, fåglar o fladdermöss. Yttranden från Lst/Dalarna ok, Naturvårdsverket att ett verk flyttas mht Snöbergets naturreservat. MPD/Dalarna 2017-06-15; 11097-2015: Tillstånd 7vk/200m/35 år. Villkor: avstånd (V3), anläggningstid mht skogshöns (V4). Motiveringen: Förenligt med naturreservatet, inventeringarna likaså. När det gäller hindersbelysningen pekar man på att det i Finland o Tyskland används utrustning för dimning som också bör krävas här. MMD/Nacka 2018-02-07; M 4357-17: Enskild o intresseförening överklagade, men MMD fastställde MPDs beslut, hindersbelysningen berördes inte (!). ES 2020-02-07: Överklagades inte/ej PT.

2017 Tillstånd till vindkraftverk på Hagge 7:6 mfl (Älgkullen), Smedjebacken

Ink 2015-06-01: Stena Renewable, 15vk/200m, ansöker om dispens från naturreservatsföreskrifterna för 4vk inom Malingsbo-Kloten. Ansökan avslogs av Lst/Dalarna, men medgavs av MMD/Nacka 2017-04-19; M 4035-16, vilket godtogs av MÖD 2018-03-20; M 4323-17; godtog de 4 inom NR mht till de 11 övriga, men om bara 4 så är det fortfarande förenligt med föreskrifterna). MKB: Skogliga naturvärden, fåglar o fladdermöss. Yttranden från NV som informerar om att de överklagat naturreservatsdispensen, MPD/Dalarna 2017-07-27; 5838-2015: Avslag mht Malingsbo-Kloten naturreservat o 4:2 MB, känsligare än Glötesvålen (MÖD 2010-10-14; M 10316-09) o Öland (MÖD 2007:47)

pga områdets litenhet o att det är fråga om 15vk/200m, inte heller utpekad som RI för energi-
produktion, då saknar det betydelse att Smedjebacken pekat ut området som lämpligt.

MMD/Nacka 2018-05-31; M 4669-17: MMD lämnar tillstånd till 15vk/200m/40år, återförvisning till MPD för fastställande av villkor. Lst/dalarna vidhåller MPDs bedömning, NV pekar på att området ska skyddas från bla buller, Motivering: Ingen påtaglig skada på RI enligt 4:2 eller 3:6 MB, hänvisar särskilt till Smedjebackens översiktsplan, dock bör villkoren fastställas av MPD.

MPD/Dalarna 2019-02-21; 10190-2018: Villkor meddelades.

ES 2020-02-07: Överklagades inte.

2017 Fastställande av slutligt villkor i tillstånd till vindkraftverk på (Högekölen), Ljusdal

Ink 2017-06-26: Windfarm Högekölen, urspr tillstånd från 2012 till 30vk/180, därefter ändring 2016-07-21; 7099-15 till 20vk/206m med utredningsvillkor map hindarsbelysning. Utredning o förslag till skymningsrelä, synkronisering. Lst/Gävleborg anser ok.

MPD/Dalarna 2017-09-07; 6905-2017: Villkor om ”så långt som möjligt”, synkronisering. Motivering: Måste ta ställning nu pga rättskraften, FM:s negativa inställning avgörande (ytt-rande 201606-23).

ES 2020-02-07: Överklagades inte.

2017 Fastställande av slutligt villkor i tillstånd för Vindkraftpark Mombyåsen, Sandviken

Ink 2017-04-25: Arise, ansökan om fastställande av slutliga villkor om hindarsbelysning, FM avslagit dispensansökan.

MPD/Dalarna 2017-09-07; 4491-2017: Villkor om ”så långt som möjligt”, synkronisering. Motivering: Måste ta ställning nu pga rättskraften, FM:s negativa inställning avgörande.

ES 2020-02-07: Överklagades inte.

MPD/Västernorrland (Västernorrlands och Jämtlands län)

Återkoppling från länsstyrelsen 2019-11-21 och 2020-02-10

2014 Ändring av villkor i tillstånd till vindkraftverk på Raftsjöhöjden, Strömsund

Ink 2013-10-29: Ragnar Vind, ursprungstillstånd 2010, ändring enl 24:8, totalhöjden bör anges för att undvika tekniklösning.

MPD/Västernorrland 2014-01-20; 7781-2013: Tillstånd för maxhöjd 172,5m över marknivån. Motivering: Ändring rimlig o ryms inom 24:8.

FU 2020-02-10: Överklagades inte.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Heden 1:1 (Länsterhöjden), Ånge

Ink 2012-12-27: SCA Energy, 20vk/240m, boxmodell.

MPD/Västernorrland 2014-03-31; 31-2013: Tillstånd 20vk/240m/35år. Villkor: Närmare placering efter samråd med TM, allmänna villkor för naturvärden (V5, 6 o 11) o rennäring, uppföljning av påverkan. Motivering: Ingen påverkan på fåglar, troligen inte heller på fladdermöss (trots avsaknad av inventering), bör dock följas upp i kontrollprogrammet (vilket dock inte nämns uttryckligen i V18), om järvlya upptäcks ska skyddsavstånd om 500-1000m innehållas.

MMD/Östersund 2015-03-13; M 1175-14: Bolaget, Njarke sameby o Ånge kommun överklagade, MMD avlog de motstående intressena, men mildrade villkor (V5) om undantag för vissa områden.

FU 2020-02-10: Överklagades inte/ej PT.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Turingen 1:41 mfl (Storflötten), Ånge

Ink 2012-12-27: Turlinge Energi, 38vk/240m, boxmodell, Lst/Västernorrland ok, SOF menar att området har stor betydelse för fågellivet (örn) o naturvårdsområden.

MPD/Västernorrland 2014-06-09; 37-2013: Tillstånd 32vk/240m/35 år. Villkor; placering, undantagsområden (naturvårdsklassade delområden), rennäring. Motivering; Ingen inventering av fladdermöss, men liten risk o arter inte särskilt skyddsvärda. När det gäller fåglar ska skyddsavstånd hållas, likaså andra skyddsvärda arter.

FU 2020-02-10: Överklagades inte/ej PT.

2014 Ändringstillstånd till vindkraftverk Gåxsjö-Raftsjöhöjden, Strömsund

Ink 2013-10-21: Raftsjö Vind, tidigare tillstånd till 16vk/150m, nu ändrad höjd till 172,5 + ro-torradien, hindermarkering, liksom igångsättningstid. Befintlig MKB, befintliga störningar, dock annan hindersbelysning.

MPD/Västernorrland 2014-04-16; 7498-2013: En annan landskapsbildspåverkan, inte oacceptabla konsekvenser för närboende. Inte heller bullret, det kan dock kontrolleras senare (men inget villkor behövs). Bolaget har visat att man har kunskapen osv för att kunna hantera problemen.

FU 2020-02-10: Överklagades inte.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på (Hästkullen), Timrå och Härnösand

Ink 2012-11-26: E.ON Wind Sweden, 100vk/220m, boxmodell. MKB; skogsområden, inventering av fåglar o fladdermöss genomförd.

MPD/Västernorrland 2014-06-19; 8307-2012: Tillstånd 92vk/220m/35 år. Villkor; placering, undantagsområden, allmänna skyddsavstånd. Motivering; ingen fara för fladdermöss, 8vk bort pga förekomst av kungsörn, skyddsavstånd för andra arter.

FU 2020-02-10: Överklagades inte.

2014 Tillstånd till vindkraftverk vid Spjutåsberget, Härnösand

Ink 2013-04-12: Härnösand Energi, 4vk.

MPD/Västernorrland 2014-09-08; 3042-2013: Tillstånd 2vk/190m, 2 avlogs mht artskydd.

MMD/Östersund 2015-03-04; M 2583-14: Bolaget klagade o ville ha tillstånd för alla fyra, dessutom lindrigare villkor, enskild ville att ansökan skulle avslås. MMD: föranleder ingen ändring.

FU 2020-02-10: Överklagades inte/ej PT.

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Stuguvattenkälén 1:2 mfl (Kärmsjö), Sollefteå

Ink 2012-06-26: Nordan Vind vindkraft, 22vk/201m, Sollefteå avstyrkt.

MPD/Västernorrland 2015-01-21; 4785-2012: Avslag pga kommunalt veto.

FU 2020-02-10: -19 Överklagades inte.

2015 Förlängning av igångsättningstid i tillstånd till vid Bodhögarna, Ragunda och Strömsund

Ink 2014-06-16: Statkraft SCA Vind, tillstånd från 2011 (MÖD), förlängning 4 år från lk, anger inte något skäl egentligen. Yttranden; Lst mycket tveksam pga långa tiden o att bolaget har flera parker på gång, borde även ha kommit längre med Bodhögarna, samebyarna emot.

MPD/Västernorrland 2015-02-23; 4766-14: Medges med ny formulering, nämligen att verksamheten ska ha satts igång senast 4 år efter beslutets lk, nya villkor om buller o hindersbelysning; resonemang kring vad som kan prövas, utformningen av villkoret för igångsättningstid.

MMD/Östersund 2016-03-10; M 753-15: Bolaget klagade o ville ha igångsättningstid efter ianspråktagande, alt "senast 30 juni 2020", anger att den tiden behövs för en så pass stor vindpark (80vk). Även samebyn överklagade o ville att tillståndet återkallas, alt att förlängningen inte skulle medges. MMD: Bolaget angett giltiga skäl för ytterligare förlängning jfr med MPDs beslut enl andrahandsyrkandet, dvs att verksamheten ska ha satts igång senast den 30/6-20.

FU 2020-02-10: Överklagades inte/ej PT.

2015 Tillstånd till vindkraftverk Kråktorpet, Sundsvall

Ink 2011-03-10: Svenska Vindbolaget, 52vk/180m, boxmodell, antalet blev 45vk efter kommunalt veto o samråd. Lst/Västernorrland o MN/Sundsvall vill ha inskränkningar i antalet vk.

MPD/Västernorrland 2015-02-19; 1106-2011: Tillstånd 41vk/180m/35år. Villkor: Inventering, skyddsåtgärder, stoppzoner, rennäring, kontrollprogram (fladdermöss), delegation om placering. Motivering: Placeringen kan skydda fåglarna, om inte möjligt får ytterligare skyddsåtgärder föreskrivas av TM (!). Ingen inventering av fladdermöss, men skyddsvärda arter få. Begränsning av antalet vk mht N2000.

MMD/Östersund 2016-03-10; M 753-15: Bolaget överklagade o ville ha tillstånd för ytterligare två verk som, dessutom tydligare skrivning av villkoret om hindersbelysning. MMD gav tillstånd för de två verken o ändrade villkoret så att hindersbelysningen skulle överensstämma med vid gällande Transportstyrelsens föreskrifter (fn TPFS 2010:155).

FU 2020-02-10: Överklagades inte/ej PT.

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Tornäs 2:20 mfl (Föllinge), Krokoms

Ink 2013-07-04: TG1 Kraft; 10vk/2000m, boxmodell. MKB: Naturvärden, N2000, fåglar o fladdermöss, osv.

MPD/Västernorrland 2015-05-05; 5307-2013: Tillstånd 10vk/200m/35 år. Villkor: Skyddsåtgärder mht naturvärden, rennäring, kontrollprogram (fladdermöss), delegation av placeringen.

Motivering: Utredningen tillräcklig, TM kan föreskriva skyddsåtgärder för skyddsvärda arter, ev Batmode enligt åtagande, allmän reservation om att ytterligare krav kan tillkomma (22!). MMD/Östersund 2017-02-03; M 1475-15: Jovnevaerie sameby överklagade o vill att tillståndet inte beviljas, för nära RI för rennäring (100m mot rekommenderade 5km). MMD anser att MÖDs uttalande om avstånd (MÖD 2011-11-23; M 824-11) inte ska tas som en absolut gräns, området närmast inte särskilt betydelsefullt för rennäringen, med skyddsåtgärder ok. MÖD 2018-05-03; M 1802-17: Samebyn överklagade vidare, Lst/Jämtland höll i stort med om att 5km bör upprätthållas. MÖD ansåg att boxmodellen här kunde accepteras, då det bara var fråga om två delområden med s:a 10vk o rennäringens intressen kan beaktas. Vid denna bedömning fann domstolen att etableringen inte medförde påtaglig skada på rennäringens intressen, främst mht antalet vk o att vägar mm inte låg i direkt anslutning till RI-området, samt de skyddsåtgärder som getts i villkoren (se MÖD 2011-11-23; M 847-11 o MÖD 2017-11-24; M 10882-16).

2015 Tillstånd till vindkraftverk vid Björnlandhöjden, Härnösand och Kramfors

Ink 2012-12-21: E.ON Wind Sweden; 55vk/220m, boxmodell. MKB: naturvärden, fåglar o fladdermöss. Yttranden: Ångermanlands OF vill begränsa antalet vk med 8, Lst/Västernorrland allmänt om artskydd.

MPD/Västernorrland 2015-05-21; 48-2013: Tillstånd 50vk/220m/35 år. Villkor: Inventering, undantag, skyddsåtgärder o begränsningar, elledning o fåglar, rennäringen, kontrollprogram (fladdermöss), delegation av placeringen. Motivering: Artskyddet kan beaktas vid placeringen, TM bör ha möjlighet att föreskriva Batmode, placering i norra delområden bör inte tillåtas mht kungsörn i området, vilket medför att 6vk faller bort. Inte rimligt att upprätthålla 1km från tjäderspelplats, 500m/1000m från rovdjurslyor, allmän reservation om efterkommande upptäckter (!).

FU 2020-02-10: Överklagades inte (en enskild överklagade, men avvisades då han var för sen (MMD/Östersund 2016-02-24; M 259-16).

2015 Tillstånd till vindkraftverk vid Fängsjön och Storsjöhöjden, Sollefteå och Örnsköldsvik

Ink 2012-10-08: FORSCA; 149vk/210m, boxmodell, sedvanlig MKB. Yttranden; Ångermanlands OF inkommit med inventering av kungsörn, allmänt yttrande av Lst/Västernorrland, NV anser att det krävs skyddsåtgärder mht kungsörn, järv, fladdermöss o andra skyddsvärda arter, Ångermanlands OF om ytterligare inventeringar, NSF Västernorrland avstyrker.

MPD/Västernorrland 2015-06-11; 7133-2012: Tillstånd 113vk/210m, avslår 36vk. Villkor; Förbudszon mht fiskgjuse, kungsörn o tjäder, förslag till slutlig placering, Batmode i skyddszon, begränsningar o skyddsåtgärder, elledning o fåglar, kontrollprogram, delegation om placeringen, särskilda villkor mht rennäringen. Motivering (24); inte påtaglig skada för rennäringen, vk med hindarsbelysning kring Omsjö bör inte tillåtas mht landskapsbilden, ytterligare skyddsåtgärder mht arter får föreskrivas av TM, skyddszon om 3km mot aktivt kungsörnsbo, Batmode i delområde, skyddsåtgärder mot järv får föreskrivas av TM om lya upptäcks.

MMD/Östersund 2016-06-30; M 1775-15: Bolaget, samebyn o enskilda överklagade. MMD ändrar till 98vk vid Fängsjön, ytterligare villkor mht rennäringen. Skyddszonen för kungsörn godtogs inte (delområde D; 17vk), däremot hela Storsjöhöjden mht rennäringen.

MÖD 2018:19 (2018-04-25; M 6419-16): Bolaget, enskilda, samebyarna o Ångermanlands OF överklagade. MÖD förelagt parterna att yttra sig om boxmodellen med hänvisning till Kolvallen-omen (MÖD 2017:27). NV ansluter till OF o anser att delområde D ska undantas. MÖD uttalar att alla motstående intressen måste kunna beaktas, här inte möjligt, förhållandena liknande de vid Kolvallen men området dubbelt så stort. Inte heller tillstånd i vissa delområden eller enligt exempellayouten kan medges, varför tillståndet undanröjdes.

2015 Tillstånd till vindkraftverk vid Bursjöleden, Örnsköldsvik

Ink 2011-12-19: Bursjöleden Vind, 22vk/205m enl boxmodell. Sedvanlig MKB. Yttranden; Lst/Västerbotten anser att kumulativa effekter av parken tills med närliggande (30km) vid Stenberg o Storvall bör beaktas mht rennärigen, Ångermanlands OF avstyrker först mht kungsörn i området, men godtar därefter lokaliseringen efter ändringar.

MPD/Västernorrland 2015-06-18; 7775-2011: Tillstånd 22vk/205m. Villkor; förslag om placering, skyddsåtgärder o begränsningar mht rennärigen o naturvärden, elledning o fåglar, kontrollprogram (kungsörn, fladdermöss), delegation om placeringen, TM får besluta om Batmode o andra skyddsåtgärder. Motivering (25); skyddsåtgärder tillräckliga för att skydda kungsörn o andra arter, Batmode får föreskrivas av TM vid behov, allmän reservation om senare uppgifter.

MMD/Östersund 2016-10-31; M 1802-15: Enskilda o samebyn överklagade, bolaget medgav ändring till 14vk, vilket godtogs av domstolen, övriga överklaganden avslogs.

FU 2020-02-10: Överklagades inte/ej PT.

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Skaftåsen, Härjedalen

Ink 2009-07-13: Eolus Vind; 63vk/180m. MKB: kort om fåglar o fladdermöss. Flera remissinstanser pekar på negativ inverkan på världsarvet Fågelsjö Gammelgård, även artskydd (rovfåglar, berguv, skogshöns, mfl).

MPD/Västernorrland 2015-06-25; 4273-2012: Tillstånd 41vk/180m, villkor förbudsområden, allmänna naturvärden, kontrollprogram om bla rovfåglar o berguv. MPD ansåg inte att inverkan skulle bli påtaglig för världsarvet, däremot avslog man ansökan för 22 verk i södra o nordöstra området mht artskyddet.

MMD/Östersund 2016-05-27; M 1858-15: Bolaget o Föreningen för småskalig vindkraft i Lillhärdal samt enskilda överklagade mht artskydd, buller, skuggor o världsarvet. MMD delade bolagets syn på att världsarvet inte påverkades o medgav ytterligare 10vk i område B, fastställde MPDs beslut map skyddet av kungsörn (område A o C).

MÖD 2017:20 (2017-05-08; M 5329-16): Föreningen o Lst/Gävleborg överklagade, den senare mht världsarvet, pekade bla på att UNESCO (36COM 8B.40) angett vindkraft som något som bör uppmärksammas vid skyddet av Fågelsjö. Bolaget menade att det ursprungliga planen omfattade 130vk (!). MÖD delade Lst:s o RAÄs bedömning av påverkan från vk på Sjöaberget, godtog MPDs slutsatser map skyddet av kungsörnen, varför tillståndet för de 10 verken i område B undanröjdes (=41vk).

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Björkhöjden 3:1 mfl (Kalkstenshöjden), Ragunda och Sollefteå

Ink 2013-03-21: Eolus Vind; 15vk.

MPD/Västernorrland 2015-06-30; 2323-2013: Begärt kompletteringar av MKBn utan resultat, avvisar ansökan.

FU 2020-02-10: Överklagades inte.

2015 Tillstånd till vindkraftverk vid Stor-Skälsjön, Sundsvall och Timrå

Ink 2013-07-24: Timra Vind, 65vk/201-208m, 5 delområden. MKB: finns kungsörn, men mer än 2km ifrån, orre, tjäder, smålom, sångsvan, mfl, fladdermöss. Yttranden om rennärigen o naturvård.

MPD/Västernorrland 2015-09-10; 5644-2013: Tillstånd 40vk/208-201-169m, avslår 25vk.

Villkor: Buller, radarstyrd hindersbelysning, rennärigen, delegation om skyddsåtgärder för natur o arter, dessutom om att Sundsvalls tillstyrkan måste vinna laga kraft innan tillståndet får tas i anspråk (!). MPD bedömer att norra delen av området (Granåsen) inte är lämpligt för

vk av hänsyn till rennäringsen, trots att samebyarna uttalat sig positivt (avtal). Artskyddsvillkor kan beslutas av TM om det skulle visa sig olämpligt, 2km är tillräckligt för örn muf Granåsen som helt undantas (15vk), liksom 6vk vid Skälaberget plus 4vk för sångsvanen = 25vk bort..! MMD/Östersund 2016-10-13; M 2279-15: Bolaget o närboende klagade, bolaget vill ha ytterligare 22vk. MMD tillåter ytterligare 22vk vid Stor-Skäljön, avslår samtliga närboendes överklaganden. MMD anser att det räcker med försiktighetsmått för sångsvan o skogshöns i byggskedet, noteringar i Artdatabanken om kungsörn är sådant som enskilda kan lägga in o ska betraktas enbart som något som bör föranleda att arten uppmärksammas i MKBn, vilket har skett gn ytterligare 4 inventeringar efter MPDs beslut, visar att påverkan inte sker från vk. Ang rennäringsen bortser även MMD från avtalet då den enskilda samebyn inte förfogar över det allmänna intresset, området av RI,men samebyn har här visat (Åhrén) att rennäringsen inte påverkas särskilt.

FU 2020-02-10: Överklagades inte/ej PT.

2015 Tillstånd till vindkraftverk vid Salsjö, Sollefteå

Ink 2013-05-24: Kränge Vind, 25vk/201m, prel positioner m 40m flyttmån. Inventering av fåglar men inte fladdermöss.

MPD/Västernorrland 2015-09-28; 4201-2013: Tillstånd 24vk/201m, villkor om naturvärdesinventering, försiktighetsmått känsliga miljöer, rennäringsen. Delegation om slutlig placering, installation ab Batmode el likn. Ingen örninventering, men 4km ifrån, uppföljning av fladdermöss, även placeringen kan anpassas.

FU 2020-02-10: Överklagades inte (enskilda överklagade, men avvisades pga för sent inkomna resp inte berörda (MMD/Östersund 2015-01-26; M 44-16, 2016-02-10; M 2502-15).

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Åndberget, Härjedalen

Ink 2012-XX: Rabbalshede kraft, 96vk/180m (101vk före samrådet) enligt box. Lst/Jämtland emot, NV om arter o våtmarker, EM att området ska pekas ut som RI enligt revideringen, Sametinget att MKBn inte tillräcklig, FM skyddet av Älvdalens skjutfält, NSF/Härjedalen avstyrker.

MPD/Västernorrland 2015-12-09; 5763-12: Tillstånd 57vk/180m, villkor om nyckelbiotoper o hänsynsområden, inventering av tjäder, försiktighetsmått för vatten, buller o skuggor, kompensation för förlust av kulturmiljövärden, kontrollprogram för fladdermöss, delegation om d:o. Beslutsskäl: Norra projekteringsområdet berör kulturmiljöintresset Lillhärdals kyrkby och fäboddar, dessa värden bör kompenseras. 10vk bort pga totalförsvaret, 6vk pga nationell våtmark, 2vk för nyckelbiotop o 2 för fåglar, 13 för örn o 3vk för storlom, övrig hänsyn bör kunna tas via delegation till TM, inga egentliga hänsyn till fladdermöss, 13vk bort pga skyddet av landskapsbilden i norra delen.

MMD/Östersund 2017-02-03; M 179-16: Bolaget o enskilda överklagade, MMD ändrade bara map omformulering av villkoret om nyckelbiotoper o hänsynsområden, buller under anläggningen, buller under drifttiden.

FU 2020-04-23: MÖD ej PT 2017-04-03.

2015 Ändringstillstånd (höjd) till vindkraftverk på Björkhöjden-Björkvattnet, Sollefteå och Ragunda

Ink 2014-08-05: Statkraft SCA Vind II, ändring från navhöjd 115m till 220m (30vk), Ragunda kommun avstyrker.

MPD/Västernorrland 2015-12-21; 5757-2014: Avslag pga kommunalt veto, omfattar även ändringstillstånd.

FU 2020-02-10: Överklagades inte.

2016 Slutliga villkor i tillstånd till vindkraftverk vid Sidensjö, Örnsköldsvik

Ink 2015-09-02: Sidensjö Vindkraft ansöker om slutliga villkor mht rennäringsen i tillstånd från 2011.

MPD/Västernorrland 2016-01-21; 6544-2015: Två års provotid, inga villkor.

FU 2020-02-10: Överklagades inte.

2016 Tillstånd till vindkraftverk vid Storhöjden, Kramfors

Ink 2013-12-03: Ådalen Vindkraft, 45vk/200m.

MPD/Västernorrland 2016-02-22; 8715-2016: Tillstånd 36vk/200m, villkor om försiktighetsmått mht naturvärden, radarstyrd hindersbelysning (alt nedställning), särskilda villkor för rennäringsen, delegation om slutlig placering, naturvård, Batmode eller likn. Även anledning att kontrollera näraliggande örnhäckningar gn egenkontroll, försiktighet mht slaguggla o andra naturvärden.

MMD/Östersund 2017-03-27; M 757-16: Samebyarna o en enskild samt bolaget överklagade, MMD avslog de motstående intressena, men gick på bolagets linje när det gällde placering mm.

MÖD 2018-04-13; M 3648-17: Samebyn överklagade och MÖD skärpte/förtydligade två villkor. Här var det också fråga om fri placering enligt boxmodellen, men MÖD menade att det – till skillnad från MÖD 2017:27 – acceptabelt då det var fråga om sex delområden, möjliga placeringar var begränsade att inget hade inväntats om att det skulle ha betydelse för rennäringsen.

2016 Ändring av villkor i tillstånd till vindkraftverk vid Stamåsen, Sollefteå och Strömsund

Ink 2015-12-28: Statkraft SCA Vind, ändring mht hindersbelysning, behövs för att överensstämma med Transportstyrelsens nuvarande föreskrifter. Motsätter sig radarstyrd belysning då Försvaret inte är klar med sin utredning o ingen VU har lyckats få permanent dispens.

MPD/Västernorrland 2016-03-29; 9611-2015: MPD kan enbart ändra i den riktning som bolaget anför, 2009 års villkor inte användbart.

FU 2020-02-10: Överklagades inte.

2016 Tillstånd till vindkraftverk på Klevberget (Gullgård 14:3 mfl), Ånge

Ink 2013-11-20: KleVVind, 35vk, MKBn visar liten påverkan på fåglar o fladdermöss.

MPD/Västernorrland 2016-04-20; 8381-2013: Tillstånd 35vk/200m, villkor om försiktighetsmått mht naturvärden, hindersbelysning, rennäringsen. Delegation om Batmode. MPD bedömer att ingen påverkan på fåglar, fladdermöss eller N2000.

FU 2020-02-10: Överklagades inte.

2016 Tillstånd till vindkraftverk vid Ranasjö, Sollefteå

Ink 2013-12-20: Kränge Vind, 40vk, inventering av fåglar o fladdermöss visar liten påverkan.

MPD/Västernorrland 2016-05-04; 9275-2013: Tillstånd 40vk/201m, villkor om försiktighetsmått mht naturvärden, rennäringsen, hindersbelysning, delegation om Batmode.

FU 2020-02-10: Överklagades inte.

2016 Ändringstillstånd för vindkraftverk på Norrvåge 2:4, Örnsköldsvik

Ink 2015-03-30: Nordan Vind vindkraft, ändring av uttagen effekt.

MPD/Västernorrland 2016-05-19; 2372-2015: Bifall.

FU 2020-02-10: Överklagades inte.

2016 Tillstånd till vindkraftverk vid Vaberget (Helgums- Fanbyn 2:17 mfl), Sollefteå

Ink 2014-03-31: wpd Onshore Vaberget, ansökan omfattar 12vk/mer än 150m, Eolus avser att uppföra 10vk i samma område, MKBn gemensam; naturvärden o fåglar/fladdermöss. Ångermanlands OF vill ha särskilda villkor, Lst yttrar sig om kungsörn o fladdermöss.

MPD/Västernorrland 2016-06-13; 2695-14: Tillstånd 12vk/203m, villkor om försiktighetsmått mht naturvärden, hindersbelysning, rennäringen, delegation om fiskar o Batmode.

MMD/Östersund 2018-05-29; M 1816-16: Bolaget o enskild klagade, MMD ändrade en del villkor i enlighet med bolagets yrkande. Bolaget anser att boxmodellen kan godtas i detta fall (ref MÖD 2017:20 och MÖD 2017-04-27; M 2917-16). MMD: oklart, men utgår från att domstolen accepterade boxmodellen, inte skäligt med villkor om Batmode.

FU 2020-02-10: Överklagades inte/ej PT.

2016 Tillstånd till vindkraftverk vid Vaberget (Omnäs 1:3 mfl), Sollefteå

Ink 2014-03-31: Eolus Vind, 10vk/över 150m, tillsammans med wpd Onshore, gemensam MKB, boxmodell. Yttranden från bla Ångermanlands OF om hänsyn till kungsörn.

MPD/Västernorrland 2016-06-13; 2696-2014: Tillstånd 10vk/203m, villkor om placering, försiktighetsmått mht naturvärden, hindersbelysning (dispens el annat), rennäring, delegation om fisk o Bat Mode.

MMD/Östersund 2018-05-29; M 1817-16: Bolaget klagade, bla ville man ha samråd istf bestämmanderätt för TM ang placeringen, vilket MMD godtog mht till att Delegation B medför att TM kan slutligt bestämma placeringen.

FU 2020-02-10: Överklagades inte/ej PT.

2016 Ändringstillstånd till vindkraftverk vid Björkhöjden-Björkvattnet, Sollefteå

Ink 2016-03-16: Statkraft SCA Vind II, ändra höjd från 172,5m i tillstånd från 2009 till 30vk/220m, liten påverkan på fåglar o fladdermöss.

MPD/Västernorrland 2016-07-06; 3011-2016: Bifall, villkor om hindersbelysning. Av MÖD 2016-03-16 (M 325-16) framgår att kommunal tillstyrkan inte behöver inhämtas vid villkorsändring. Utredningsvillkoret om fåglar o fladdermöss gäller fortfarande.

MMD/Östersund 2017-06-15; M 1961-16: Enskilda överklagade. MMD uttalar att man redan har bedömt i målet att någon kommunal tillstyrkan inte behövs o återförvisat till MPD för prövning i sak. Samma bedömning nu, i övrigt godtas MPDs bedömning om påverkan o samråd.

MÖD 2018-05-15; M 6469-17: MÖD uttalar att kommunal tillstyrkan behövs (ref MÖD 2018-05-15; M 6227-17, M 6228-17 o M 9183-17), finns dock här o i övrigt avslår man överklagandet.

2016 Ändringstillstånd för vindkraftverk vid Bodhögarna, Ragunda och Strömsund

Ink 2014-08-05: Statkraft SCA Vind, ändring av höjden från 172,5m i tillstånd från 2010 (80vk) till 220m, liten påverkan på fåglar o fladdermöss.

MPD/Västernorrland 2016-07-06; 5755-14: Bifall, krävs inte kommunal tillstyrkan enligt MMD, ok i övrigt.

MMD/Östersund 2017-06-15; M 1962-16: Enskilda o Strömsund överklagade, MMD gör samma bedömning som i M 325-16, dvs att kommunal tillstyrkan inte behövs.

MÖD 2018-05-15; M 6227-17 (MÖD 2018:6): Kommunal tillstyrkan är en materiell förutsättning för tillstånd, kommunen kan ändra sig under resans gång, annars skulle VU kunna kringgå det kommunala vetot gn att först ansöka om liten verksamhet o därefter ändra, redan det faktum att tillstånd krävs för ändringen talar för att tillstyrkan behövs, MMDs dom o tillståndet undanröjs.

2016 Ändringstillstånd till vindkraftverk vid Stamåsen, Sollefteå

Ink 2014-08-05: Statkraft SCA Vind, ändring från 172.5m i tillstånd från 2009 till 220m (26vk).

MPD/Västernorrland 2016-07-07; 5756-14: Bifall, villkor om hindersbelysning, liten påverkan.

FU 2020-02-10: Överklagades inte.

2016 Förlängd igångsättningstid för tillstånd till vindkraftverk på Grönmyrberget, Härnösand

Ink 2016-02-18: Odalholmen, tillstånd från 2012 (MMD 2013) förlängd byggnadstid pga. att nätet inte utbyggt.

MPD/Västernorrland 2016-07-14; 1282-2016: Bifall till förlängning med 10 år från lk (dvs 2026), dock med nytt bullervillkor o krav på hindersbelysning.

MMD/Östersund 2017-05-29; M 2001-16: Bolaget klagade på villkoren, menade att nya villkor endast kan krävas om anståndsskäl saknas, ref NJA 1982 s. 742. MMD håller inte med, men upphäver de nya villkoren av andra skäl. När det gäller hindersbelysningen anser domstolen att det av Lst förespråkade siktsystemet är mer betungande än kravet på radarstyrning, vilket inte är möjligt att föreskriva i ett läge där enbart sökanden har överklagat (!). Det nya bullervillkoret ansågs obehövt...

FU 2020-02-10: Överklagades inte/ej PT.

2016 Prövotidsredovisning i tillstånd till vindkraftverk på Stamåsen, Sollefteå och Strömsund

Ink 2013-07-02: Statkraft Sverige, prövotidsredovisning av villkor mht rennäringsfasen i anläggningsfas.

MPD/Västernorrland 2016-07-14; 5233-2013: Bifall.

FU 2020-02-10: Överklagades inte.

2016 Ändringstillstånd för vindpark Ögonfågeln, Sollefteå, Ragunda och Strömsund

Ink 2014-07-16: Statkraft SCA Vind II, 40vk/172,5m → 220m för de sju verk som inte är byggda, påverkan på fåglar o fladdermöss låg.

MPD/Västernorrland 2016-09-15; 5565-2014: Bifall för hela parken trots kommunalt avstyrkande (ref MMD/Östersund i M 325-16), befintligt utredningsvillkor om påverkan på rovfåglar, villkor om hindersbelysning, skuggor o ljud, mm.

MMD/Östersund 2017-06-15; M 2352-16: Enskilda klagade bla map buller, Lst vittnade om fleråriga klagomål. MMD fastställer relativt blankt.

MÖD 2018-05-15; M 6228-17: Enskilda klagade, Lst ansåg at 16:4 ska tillämpas, Strömsund emot (Ragunda för), bolaget ansåg att MÖD är förhindrad att beakta 16:4 eftersom kommunerna inte agerat, dessutom att det kommunala vetot inte gäller förändringstillstånd. MÖD menade däremot att kommunal tillstyrkan är en materiell förutsättning för tillstånd o undanröjde tillståndet.

2016 Prövotidsredovisning för vindpark Björkhöjden-Björkvattnet, Sollefteå och Ragunda

Ink 2014-06-12: Statkraft SCA Vind II, ursprungstillstånd 2009 för 240vk, redovisning av utredningsvillkor för rennäringsfasen under anläggningsfasen.

MPD/Västernorrland 2016-10-20; 4744-2014: Bifall.

FU 2020-02-10: Överklagades inte.

2016 Ändringstillstånd för vindpark Ängersjökölen, Härjedalen

Ink 20XX: Ängersjökölen Vindkraft, tillstånd från 2012 om 5vk/175m, nu vill man ha 5vk/230m. Kommunen yttrade sig inte i ärendet.

MPD/Västernorrland 2016-11-14; 5791-15: Tillstånd 5vk/230m, meddelar nya villkor bla om hindersbelysning o buller, fladdermössen sätts på utredning eftersom ingen inventering gjorts (”utreda om vk på höjder attraherar insekter o därför fladdermöss, tekniska förutsättningar o ekonomiska konsekvenser av Batmode). Rovfåglarna nämns bara. Refererar till MMD/Östersunds dom i mål M 325-16 som stöd för att kommunal tillstyrkan inte behövs.

MMD/Östersund 2018-10-12; M 3116-16: MMD förelagt kommunen att yttra sig, varefter de avstyrkte. Alltså inte förutsättningar att meddela tillståndet enl 16:4, varför ansökan avslogs.
EM 2020-02-28: Överklagades inte/ej PT.

2016 Ändringstillstånd till vindkraftverk på Sandtjärnberget, Härjedalen

Ink 20XX: Sandtjärnsbergets Vindkraft, 5vk/230m, ändring av tillstånd från 2013 till 11vk/175m. Nu ändring, men endast map de fem nordligaste verken men att det gemensamma antalet med Ängersjökölen inte blir mer än tio verk. Bolaget har inte begärt nytt beslut om tillstyrkan av kommunen. Yttranden från bla Lst/Jämtland o NSF/Härjedalen som är emot pga örnpopulationen, FM ok.

MPD/ 2016-11-14; 5787-15: Tillstånd, 5vk/230m, fast placering inom 100m, villkor om buller, hindersbelysning, delegation om inventering av fladdermöss, samt utredning om de tekniska o ekonomiska förutsättningarna för Batmode. MMD ansåg att kommunal tillstyrkan inte behövdes då detta gavs för ursprungstillståndet mht MMD/Östersund 2016-03-16; M 325-16. Utredning om fladdermöss, rovfågelspåverkan prövas samtidigt med Ängersjökölen o blir godtagbar,

MMD/Östersund 2018-10-12; M 3115-16: FSL o enskilda klagade, med anledning av MÖDs domar 2018-05-14; M 9183-17 o MÖD 2018-05-15; M 6227-17 o M 6228-17 begärde MMD yttrande av Härjedalens kommun, som avstyrkte. MMD avslog därefter ansökan mht 16:4, då redan det faktum att en ändring är tillståndspliktig utlöser krav på nytt beslut av kommunen o här negativt.

FU 2020-04-23: Bolaget o enskilda klagade, MÖD ej PT 2019-01-23.

2016 Tillstånd till vindkraftverk på Knäsjöberget, Sollefteå och Kramfors

Ink 2013-06-14: Knäsjöberget Vindkraft, 34vk/210m → 22vk/200m, inventeringar visar få naturvärden. Yttranden från Lst, NV, Ångermanlands OF, Naturskyddsföreningen; viss diskussion om fågelskyddet.

MPD/Västernorrland 2016-11-17; 4676-2013: Tillstånd 22vk/200m, villkor om förslag till placering, allmänna försiktighetsmått mht naturvärden, dimning av hindersbelysning (eller nedställning), rennäringen, delegation om påverkan på fisk o fladdermöss (Batmode). Ang fåglar anser MPD att villkoren säkrar skyddet av kungsörnen, då antalet verk har minskats o inga observationer är gjorda inom 2km. Skrivningen om nu kända förhållanden, åtagande om fördjupad inventering o delegation om Batmode.

MMD/Östersund 2017-09-22; M 44-17: Bolaget överklagade map tillståndsmeningen i förhållande till villkor, samt ett antal villkor. MMD fastställde tillståndet i allt väsentligt, ändrade vissa villkor, bla om hindersbelysning o buller.

FU 2020-02-10: Överklagades inte/ej PT.

2016 Tillstånd till vindkraftverk på Vitberget, Kramfors

Ink 2014-09-22: Vitberget Vindkraft, från början 45vk, men Granåsen togs bort efter samrådet, 35vk/205/185m. Inventeringar map fåglar o fladdermöss, avgränsning gjord. Yttranden från NV, BirdLife Sverige o NSF.

MPD/Västernorrland 2016-11-24; 6733-2014: Tillstånd 35vk/205/185m, villkor om placering, försiktighetsmått mht naturvärden, dimning, buller, rennaring, osv. Påverkan på fåglar o fladdermöss liten, TM kan besluta om strängare krav vid behov.

MMD/Östersund 2017-10-03; M 36-17: Enskilda klagade, men MMD ansåg att såväl utredningen (berguv o kungsörn) som skyddsavstånden var ok, avslog samtliga.

MÖD 2018-10-02; M 9618-17: Enskilda klagade vidare med samma argument. NV ansåg att boxmodellen här kunde accepteras gn att området gav begränsade möjligheter till fri placering, även påverkan på skyddsvärda arter liten. MÖD pekar på att man i flera avgöranden avvisat boxmodellen (MÖD 2017:27, MÖD 2018-04-25; M 6419-16), men då möjligheterna till placering här är starkt begränsade går det att godta samtliga placeringar mht motstående intressen, V3 om placering efter samråd med TM enligt 22:25 3 st MB är därför ok.

2016 Ändring av villkor tillstånd till vindkraftverk vid Hocksjön, Sollefteå

Ink 2015-11-04: Höglands Skog & Kraft, ansöker om ny formulering av ett antal villkor i tillstånd från 2012.

MPD/Västernorrland 2016-12-01; 8073-2015: Avslag, saknas skäl o inte i enlighet med 24:8 MB.

FU 2020-02-10: Föregicks av att bolaget överklagade förelägganden av TM att inkomma med redovisningar enligt villkoren, som dock avslogs. Det beslutet av MPD överklagades em inte.

2017 Förlängning av igångsättningstid i tillstånd till vindkraftverk vid Jenåsen, Sundsvall

Ink 2016-05-20: Eolus Vindpark Sex begär förlängning av tillstånd från 2013 mht sen utbyggnad av elnätet.

MPD/Västernorrland 2017-01-16; 4171-2016: Bifall med nya villkor om flyttmån, dimning, mm. Hänvisar till MÖD 2016-05-17; M 9024-15 där man uttalar att en förändrad konjunktur eller prognos om lönsamhet inte är giltiga skäl, det ska vara fråga om något som faktiskt hindrar utbyggnad i tid o som TH inte råder över, vilket är fallet här. Skrivning om att i Finland o Tyskland används system för dimning som går längre än vad Transportstyrelsen medger, bör därför ställas krav på att söka dispens.

FU 2020-02-10: Överklagades inte.

2017 Prövotidsredovisning för villkor tillstånd till vindkraftverk på Stamåsen, Sollefteå och Strömsund

Ink 2015-10-30: Statkraft SCA Vind, tillstånd från 2009 med provotidsvillkor mht rennaringen, redovisning av villkor under driftsfas. Samebyarna anser att det inte går att bedöma slutliga villkor än, Lst att förslagen är otillräckliga.

MPD/Västernorrland 2017-02-02; 8245-2015: Bifall med villkor. Det allmänna intresset enligt 3:5 MB, rådighets- och ersättningsfrågor får lösas i andra fora. Utredningen tillräcklig o motiverat med villkor under drifttiden.

FU 2020-02-10: Överklagades inte.

2017 Tillstånd till vindkraftverk på Björnberget, Ånge

Ink 2013-07-09: NV Nordisk Vindkraft, urspr 93vk, efter samråd reviderat till 60vk/240m, boxmodell. Få naturvärden, ringa påverkan på kungsörn, andra fåglar o fladdermöss. NV menar att 1km måste hållas i förhållande till N2000 Stormyran-Lommyran mht fåglar.

MPD/Västernorrland 2017-02-28; 5402-2013: Tillstånd 60vk/240m, villkor om samråd om placering, försiktighetsmått mht naturvärden, dimningsdispens, rennärigen. MPD anser inte att det behövs en skyddszon kring N2000, påverkan på skyddsvärda arter ringa (kungsörn, orre, mfl), få fladdermöss. Anläggning bör inte utföras under känsliga perioder för järv, dessutom har bolaget inte visat att tillräcklig hänsyn kan tas till arten o denna fråga kan inte delegeras, varför de 60 verken bör byggas utanför en skyddszon, ändå skrivningen om att TM kan hantera ytterligare frågor.

MMD/Östersund 2018-07-09; M 947-17: Bolaget överklagade villkor för rennärigen, MMD mildrade två av dessa då de ansågs alltför långtgående.

FU 2020-02-10: Överklagades inte/ej PT.

2018 Tillstånd till vindkraftverksanläggning på Nordkölen, Berg

Ink 2016-07-15: Eolus Vind, 48vk/220m. MKB: alternativ, naturmiljö, kulturmiljö, friluftsliv, rennärigen, fåglar o fladdermöss, järv, landskap o hindarsbelysning, anläggningen, ljus o skuggor, kemikalier o avfall, elektromagnetiska fält o risker, avveckling, miljö kvalitetsmålen. Omfattande yttranden av Lst/Jämtland, Naturskyddsföreningen o SOF.

MPD/Västernorrland 2018-03-19; 5650-2016: MKBn ok, men avslag pga kungsörnspopulationen i området, skyddsåtgärder inte färdigutvecklade.

MMD/Östersund 2018-11-23; M 1041-18: MMD konstaterar att bolaget gett in två ansökningar, en för Nordkölen o en för Gärdesfloberget, här prövas enbart den förra. MKBn ok, men lokaliseringen inte lämplig mht den höga kungsörnsaktiviteten i området.

FU 2020-02-10: Överklagades inte/ej PT.

2018 Tillstånd till vindkraftverk på Gärdesfloberget, Berg

Ink 2017-04-12: Eolus Vind, 6vk/220m. MKB: alternativ, naturmiljö, kulturmiljö, friluftsliv, rennärigen, fåglar o fladdermöss, järv, landskap o hindarsbelysning, anläggningen, ljus o skuggor, kemikalier o avfall, elektromagnetiska fält o risker, avveckling, miljö kvalitetsmålen. Omfattande yttranden av Lst/Jämtland, Naturskyddsföreningen o SOF.

MPD/Västernorrland 2018-03-19; 2908-2016: MKBn ok, men avslag pga kungsörnspopulationen i området, skyddsåtgärder inte färdigutvecklade.

MMD/Östersund 2018-11-23; M 1042-18: MMD samma som ovan (Nordkölen).

FU 2020-02-10: Ej PT enl beslut 2018-07-26; M 7368-18.

2018 Ändringstillstånd för vindpark vid Västvattnet, Sollefteå

Ink 2016-06-27: Eolus Vind, tillstånd från 2012 till 9vk/170m, nu till 220m.

MPD/Västernorrland 2018-05-21; 5150-2016: Avvisas pga otillräckligt samråd.

MMD/Östersund 2019-01-18; M 1749-18: MMD delar MPDs uppfattning, därutöver prövar man ansökan om förlängd igångsättningstid, men den avslås mht att försenade materielleveranser inte utgör giltiga skäl.

FU 2020-02-10: Överklagades inte/ej PT.

2018 Ändring av villkor i tillstånd till Solbergs vindkraftspark, Örnsköldsvik och Åsele

Ink 2018-02-19: Solberg Vindkraft, vill ha utformning av villkor om hindarsbelysning som ansluter till TS' standard (TSFS 2013:9)

MPD/Västernorrland 2018-05-22; 1344-2018: Godtas som ändring av villkor enl 24:8, strängare än nödvändigt.

MMD/Östersund 2019-01-25; M 1924-18: MMD instämmer bara i MPDs bedömning.

FU 2020-02-10: Överklagades inte/ej PT.

2018 Tillstånd till vindkraftverk vid Fasikan, Bräcke och Ånge

Ink 2015-07-02: Arise Wind HoldCo 10, 15vk box. MKB: alternativ, riksintressen, naturmiljö, N2000, naturreservat, strandskydd, kulturmiljö, friluftsliv, rennäring, fåglar o fladdermöss, luftfart, landskap o hindarsbelysning, anläggningsarbeten, ljud o skuggor, kemikalier o avfall, avveckling, miljö kvalitetsmålen. Yttranden: Myndigheterna överlag positiva, inkl Lst/Jämtland tillstyrker, men naturvårdshandläggaren avstyrker pga artskydd mht fjällvråken.

MPD/Västernorrland 2018-09-27; 5400-15: Tillstånd 15vk/240m/35år/7år lk; villkor om slutlig placering, artskydd (fjällvråk), allmän naturhänsyn, allmänna hänsyn, rennärningen. Delegation om Batmode (D4), säkerhet 750tkr + 450tkr för varje, kan ställas succesivt, justeras utifrån konsumentprisindex. MKBn ok, N2000 2km avstånd o påverkas inte, artskyddet ok, men anläggnings

FU 2020-02-10: Överklagades inte.

2018 Ansökan om slutliga villkor i tillstånd till vindkraftverk vid Stamåsen, Sollefteå

Ink 2016-10-14: Statkraft Sverige, tillstånd från 2009 med utredningsvillkor, nu (2016) slutredovisning, vilken godtas överlag även om Ångermanlands OF vill ha fortsatt dialog.

MPD/Västernorrland 2018-12-12; 7429-16 och 5412-17: Redovisningen godtas, uppföljning av påverkan på rovfågel o rennäring gn kontrollprogram, ta fram förslag för att förstärka skyddet av boplats för kungsörn. Skyddszoner mot bergsbrant. Redovisningen ok, men kompensationsåtgärder mht kungsörn svårbedömda, ingen kompensation men fortsatt vaksamhet o avstånd.

FU 2020-02-10: Överklagades inte.

2018 Tillstånd till vindkraftverk på Sörlidberget, Sollefteå och Kramfors

Ink 2017-03-07: Sörlidberget Vindkraft, 22vk box. MKB: Alternativ, landskap, RI, N2000, naturreservat, strandskydd mm, naturmiljö, fåglar o övrigt djurliv, kulturmiljö, friluftsliv, rennäring, luftfart, ljud o skuggor, mark o vatten, miljömål, kontroll.

Yttranden: Lst/Västernorrland anger förutsättningar, NSF avstyrker mht att det inte bör byggas mera vindkraft utanför det område som är anvisat för storskalig vindkraft (kumulativa effekter då det redan finns 6 parker med 250vk i området, vatten o fåglar), sametinget o samebyn ok, Ångermanlands OF emot.

MPD/Västernorrland 2018-12-18; 1664-17: Tillstånd 22vk/210m/40-10år box, områdesbe-gränsning, villkor om avstånd till känsliga miljöer, skyddsåtgärder mht våta miljöer, rennär-ring, kontroll av behovet av Batmode. MKBn ok. Boxmodellen fungerar här, god markhus-hållning, avstånd från N2000, även acceptabel mht kungsörnsbon o flygvägar, fladdermöss bör kontrolleras

MMD/Östersund 2019-06-28; M 283-19: Bolaget klagade mht placering, störning av radio-länk o buller, MMD avslag tämligen rakt av.

FU 2020-02-10: Överklagades inte/ej PT.

MPD/Västerbotten (Västerbottens län)

Återkoppling från länsstyrelsen 2020-02-17 och 2020-03-18

2014 Ändring av villkor i tillstånd till vindkraftverk på Fäbodliden, Vindeln

Ink 2013-12-02: Fäbodliden Vindkraft, tidigare beslut från 2011, nu ändrat villkor mht renskötseln, överens med samebyn att det nya är rimligare.

MPD/Västerbotten 2014-02-13; 9045-2013: Förutsättningar enl 24:8.

LC 2020-02-17: Överklagades inte.

2014 Tillstånd till vindkraftverk vid Fjällbyn, Skellefteå

Ink 2010-11-15 (bör väl vara 2012): E.ON Vind Sverige, 11vk/185m. MKB:

MPD/Västerbotten 2014-04-04; 2526-2012: Avslag mht 3:10, området av betydelse för totalförsvaret, inget samförstånd har kunnat uppnås med Försvaret

LC 2020-02-17: Överklagades inte.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Fjällboheden, Skellefteå

Ink 2012-12-27: Gothia Vind 11, 10vk/200m. MKB:

MPD/Västerbotten 2014-04-04; 9741-2012: Tillstånd 10vk/200m, endast allmänna villkor.

Tidigare bygglov för vindpark 150m, inga arter eller viktigare naturvärden, bolaget har åtagit sig att visa hänsyn vs rennäringen.

LC 2020-02-17: Överklagades inte.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Fäbodberget, Åsele och Lycksele

Ink 2011-12-27: Vattenfall Vindkraft Sverige, 40vk/180m boxmodell. MKB:

MPD/Västerbotten 2014-04-04; 8844-2011: Bifall 40vk/180m, villkor om placering, buller mm, samråd med samebyarna, kontrollvillkor om rennäring o örn. Ingen påverkan av betydelse på naturreservat, utkanten av örnrevir, också andra rovfåglar men ingen betydande störning, N2000-intressena (2 områden) påverkan inte nämnvärt, dock försiktighet vid anläggningsarbetena, inte RI för rennäringen o MBS regler möter kraven från internationella konventioner o EKMR,

MMD/Umeå 2015-11-056; M 1133-14: FSL o enskilda klagade, ville ha avslag, bla mht maskindirektivet (!). MMD menar att hindersbelysningen o bullret bör utredas vidare o fastställer U-villkor något skärpta villkor om hänsyn till naturvärden också. Annars delar man MPDs bedömning.

MÖD 2016-09-21; M 10647-15: (för klagorätten, se NJA 2018:51): Bolaget, FSL o de enskilda gick vidare, de sistnämnda med argument av alla slag som rörde åklagare, koncernledning, ersättning för nedlagt arbete, mm. MÖD ansåg att villkoren för buller o hindersbelysning ska fastställas nu, undanröjde alltså U-villkoren, avslog överklagandena i övrigt.

2014 Tillstånd till vindkraftverk Ivarsboda-Gryssjön, Robertfors och Umeå

Ink 2012-02-07: VindIn, 55vk/150m, sedermera 40vk/200m. MKB: naturmiljön, fåglar o fladdermöss.

MPD/Västerbotten 2014-04-10; 1182-2012: Bifall max 45vk/200m med boxmodell, villkor om slutlig placering, tider o avstånd (bla till boplats för havsörn), kontroll av bla havsörn, smålom o fladdermöss. Boxmodellen ok, bolaget åtagit sig att hålla sig minst 2km från smålommen, tillräcklig hänsyn tas till fiskgjuse o havsörn, liksom trana o fjällvråk (8f), inventeringen av fladdermöss ok o påverkan blir, stoppområden o skyddsavstånd är tillräckligt i fallet, samebyn inget emot etableringen

LC 2020-02-17: Överklagades inte.

2014 Tillstånd till vindkraftverk på Hornmyran, Lycksele

Ink 2011-11-01: Hornmyran Vindkraft, 9vk/175m m prelplacering (+-100m),
MPD/Västerbotten 2014-04-25; 7132-2011: Tillstånd 9vk/175m, villkor om placering (100m), kontroll av örn o rennäring, liten påverkan. Påverkar inte närliggande N200o-område.
MMD/Umeå 2016-06-21; M 1422-14: Bolaget, FSL o enskilda klagade, MMD ändrade bara lite i villkor mht rennäringen o iskast.
MÖD 2018-03-13; M 6328-16: Alla gick vidare, men MÖD ändrade bara lite i villkoret för rennäringen.

2014 Tillstånd till vindkraftverk vid Storfall, Nordmaling

Ink 2011-10-14: Balticgruppen, 20vk/190m
MPD/Västerbotten 2014-06-19; 6693-2011: Avslag pga rennäringen, redan tidigare vindpark på platsen fick avslag 2014, övervikt enl 3:10.
LC 2020-02-17: Överklagades inte.

2014 Tillstånd till vindkraftverk vid Täfteå, Umeå

Ink 2012-01-25: Täfteå Vindkraft, 11vk/190m, boxmodell. MKB:
MPD/Västerbotten 2014-10-09; 723-2012: Tillstånd 11vk/190m, villkor om slutlig placering, stoppområden för känsliga naturtyper o arter (havsörn, smålom), Batmode (15/7-30/9), samråd med rennäringen, buller o skuggor. MPD godtar MKBn o sökandens åtaganden i stort, 2km till havsörnsbon, bör också ingå i kontrollprogrammet, liknande om smålom. När det gäller fladdermöss vill man em gå längre, bra beskrivning av behovet av Batmode i förhållande till högriskarter (här fransfladdermus o gråskimlig fladdermus (ref MÖD 2014-08-27; M 9473-13), vatten o N2000 (ingen påverkan), rennäring, landskapsbild osv.
MMD/Umeå 2015-11-30; M 2534-14: Bolaget o enskilda/lokal miljöförening klagade, MMD ändrade bara i villkor om slutlig placering (måste vara klar innan anläggningsarbetena inleds då det krävs för bullerberäkningen) o om iskast, Batmode står fast.
LC 2020-02-17: Överklagades inte/ej PT.

2015 Ändringstillstånd till vindkraftverk på Högaliden, Umeå

Ink 2014-05-15: Fred Olsen Renewables, tidigare tillstånd från 2011, 34vk/150m → 25vk/200m.
MPD/Västerbotten 2015-04-23; 4085-2014: Bifall, 25vk/200m, ändrad säkerhet o bara något annorlunda villkor; förändrad säkerhet, flygområde o utredning om fladdermöss.
MMD/Umeå 2016-03-02; M 1351-15: Bolaget o en enskild klagade, ville få bort villkoret resp utöka villkoret till skydd för fladdermöss. Lst pekade på att 2011 var kunskapsläget dåligt map fladdermöss i AC län, här är utredningen av förekomsten fortfarande undermålig. MMD höll med o ansåg att bristen utgjorde rättegångsfel o återförvisade målet till MPD för förnyad prövning. Därefter kompletterades ansökan; behövs inga försiktighetsmått andra än Batmode. Kungsörnsgruppen menar att 2km från örnbons är för kort enligt Vindval 2013, vill ha 5km
MPD/Västerbotten 2016-06-23; 2065-2016: Tillstånd 25vk/200m, gamla villkor + Batmode, anser att kunskapsläget map fladdermöss är lågt, men accepterar ändå att tillståndet ändras.
LC 2020-02-17: Överklagades inte.

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Gabrielsberget väst, Nordmaling

Ink 2012-12-19: Gabrielsberget Vind, 6vk/200m boxmodell. MKB:

MPD/Västerbotten 2015-04-29; 9662-2012: Tillstånd, 6vk/200m, villkor om placering, renbete (även uppskjutna villkor som ska meddelas enligt MMDs dom 2006-12-08 i mål M 208-06 (40vk i direkt anslutning), allmänna villkor. Domskäl: artfattigt, ingen påverkan på fåglar i området efter att vindparken började byggas.

MMD/Umeå 2016-11-23; M 1421-15: Samebyarna klagade, menade att utökningen skulle störa renbetet allvarligt. MMD meddelade dom samma dag som prövotidsförordnandet ang renbetet i mål M 208-06 avslutades. MPD meddelade tillstånd för 2015-06-03 (19vk, 200m), där skulle villkor också meddelas enligt M 208-06, idag har MMD upphävt tillståndet (M 1425-15, nedan). Även i detta mål finner MMD att vindparken kan påtagligt försvåra för rennäringen o att tillräckliga villkor inte kan föreskrivas, varför tillståndet upphävs.

MÖD 2017-11-24; M 10878-16: Bolaget klagade. MÖD pekade på att det redan finns 40vk i området, som i mål M 10882-16 har konstaterats störa rennäringen (målet gällde bara villkor), ytterligare vindkraftverk skulle medföra påtagliga störningar, varför överklagandet avlogs.

2015 Tillstånd till vindkraftverk vid Ava, Nordmaling,

Ink 2013-07-02: Ava Vindkraft, 19vk/200m box. MKB:

MPD/Västerbotten 2015-06-03; 5615-2013: Tillstånd 19vk/200m, villkor om slutlig placering, avstånd till bla havsörnsbon o smålom, anläggning o renbete, utredning om villkor mht rennäringen ska utredas, varefter villkor fastställas i enlighet med M 208-06. Ok med box om avstånd till skyddsvärda miljöer hålls. Verksamheten tillåtlig då området är av RI för energin, trots stor påverkan på rennäringen. Inventering gjord o artskyddet kan upprätthållas med avståndsvillkor.

MMD/Umeå 2016-11-23; M 1425-15: Bolaget o samebyarna klagade o ville att tillståndet inte skulle medges resp villkoren ändrade. Domstolen angav att tillstånd för Gabrielsberget Nord resp Gabrielsberget Syd meddelades 2006-12-08 (M 208-06), varvid prövotid skulle gälla för villkor mht rennäringen, en process som avslutades idag med att villkor angavs. Tillstånd meddelades för Gabrielsberget Väst av MPD 2015-04-29, ett beslut som undanröjdes idag i M 1421-15). Området Lögdeå har stor betydelse för rennäringen trots att det inte är utpekad som RI, frågan är om vilken påverkan. Gabrielsberget Väst ska inte beaktas, då det tillståndet inte vunnit laga kraft, däremot den befintliga parken vid Lögdeå. Sammanfattningsvis anser MMD att vindparken kommer medföra påtaglig störning i området o att villkor inte kan hindra detta, varför den inte är tillåtlig.

MÖD 2018-04-05; M 10984-16: Bolaget klagade. MÖD refererade till dom 2017-11-24 (M 10882-16) när man konstaterade att vindkraften i området påverkar rennäringen. I området finns redan en vindpark med 40vk, ytterligare kan medföra att rennäring inte längre går att bedriva i området.

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Bäckaskog, Åsele

Ink 2013-02-08: Nordex, 15vk/200m box, ursprungligen omfattade projekt Skallberget 80vk.

MPD/Västerbotten 2015-06-18; 1495-2013: Tillstånd 15vk/200m, villkor om placering, anläggning o renbete. MPD konstaterar att området är viktigt för rennäringen, att samrådet mellan bolaget o samebyarna inte lyckats, men ser ändå ingen anledning att säga nej till vindkraft i området, dock bör TM följa upp påverkan. Ingen artpåverkan.

MMD/Umeå 2016-11-17; M 1761-15: Bolaget klagade o menade att man redan tagit tillräcklig hänsyn under samrådet. MMD menar att det kan uppstå påtaglig störning o att det är bolaget som ska visa att verksamheterna kan samexistera (alltså fel av MPD att utgå från att den inte går att utesluta samexistens), inte möjligt att skydda med villkor, alltså undanröjdes tillståndet.

LC 2020-02-17: Överklagades inte/ej PT.

2015 Tillstånd till vindkraftverk vid Blaiksjön Sorsele,

Ink 2014-04-22: Blaiken Vind, 14vk/230m. MKB: Naturmiljö, fåglar o fladdermöss, rennäringsring.

MPD/Västerbotten 2015-08-27; 3392-2014: Tillstånd 14vk/230m boxmodell, förbudsområdet, villkor om placering plus allmänna villkor. MPD: Mycket höga naturvärden i delar av området, noggrann genomgång av detta o fåglar, tillstånd bara i en del.

LC 2020-02-17: Överklagades inte/ej PT.

2015 Tillstånd till vindkraftverk vid Brinken, Norsjö

Ink 2013-07-17: Brinkenvind, 7vk/210, Norsjö kommun säger nej.

MPD/Västerbotten 2015-11-26; 5933-2013: Avslag pga kommunalt veto.

LC 2020-02-17: Överklagades inte.

2015 Tillstånd till vindkraftverk på Stensvattsmarken, Bjurholm

Ink 2013-04-22: Triventus Wind Power, 24vk/180m box. MKB: ingen påverkan på N2000.

MPD/Västerbotten 2015-12-03; 3527-2013: Tillstånd 24vk/180m, villkor om placering, anläggning o rennäringsring, kontroll av påverkan på rennäringsring, allmänna villkor. MPD konstaterar att verksamheten kan medföra ytterligare störningar för rennäringsringen, men anser ändå att de bör kunna samexistera.

MMD/Umeå 2017-01-20; M 75-16: Vapsten o Vilhelmina samebyar överklagade o ville undanröja/andra villkor. MMD konstaterar att det är oklart om inverkan på RI-område beaktats, dessutom går det inte att läsa ut vad som avses med att ”verksamheten ska bedrivas i enlighet med vad bolaget har angett i ansökan”, till detta kommer att det är otydligt vad som ska kontrolleras i kontrollprogrammet. Med hänvisning till dessa oklarheter i MKBn mm återförvisades ansökan till MPD för förnyad prövning.

MPD/Västerbotten 2018-05-31; 650-2017: Tillstånd 24vk/180m/35-10år, box, säkerhet 700tkr att ställas i förväg o kan komma att omprövas. MKBn ok. Villkor om slutlig placering, allmänt, annars mest om rennäringsringen. Återförvisning från MMD (M 75-16) för ny prövning av villkoren mht rennäringsringen (inga andra väsentliga motintressen). Området inte utpekade som RI för vindbruk, boxmodellen kan här accepteras utifrån de riktlinjer som getts i MÖD 4276-16 resp M 6419-16 (avslag) o MÖD M 3648-16 resp M 1802-17 (tillstyrkan mht rennäringsringen i mindre områden), här går det att bedöma påverkan på rennäringsringen utifrån exempellayouten. Inte utpekade som RI för rennäringsring, parken kommer dock att medföra viss påverkan, dock är det möjligt att föreskriva villkor så att påtagligt försvårande inte uppstår.

MMD/Umeå 2019-09-19; M 1962-18: Samebyn överklagade o ville att tillståndet inte skulle medges. MMD delade MPDs bedömning, lade till villkor om hänsyn till renskötsel.

LC 2020-02-17: Överklagades, men för sent.

2016 Förlängd igångsättningstid för tillstånd till vindkraftverk på Kvällålden, Åsele

Ink 2015-07-16: TCC Förvaltning, tidigare tillstånd (2011-08-26; 288-2010) medgav 34vk/190m, nu begär förlängd arbetstid till 2019-09-30 mht avsaknad av anläggning för anslutning till elnätet.

MPD/Västerbotten 2016-04-28; 6158-2015: Medgav förlängd arbetstid enl 24:2.

MMD/Umeå 2017-02-16; M 1340-16: Vilhelmina sameby överklagade, MMD ansåg att det behövs ytterligare villor för rennäringsringen pga nytt kunskapsläge, återförvisar till MPD för att föreskriva sådana.

LC 2020-02-17: Bolaget återkallade ansökan om förlängd igångsättningstid och ärendet avskrevs (MPD dnr 1913-2017).

2016 Tillstånd till vindkraftverk på Aldermyrberget, Skellefteå

Ink 2015-02-02: Wpd Onshore Aldermyrberget, först bygglov för 6vk som aldrig uppfördes, nu 17vk/150-230m boxmodell. MKB (21): ingen påverkan på skyddsvärda arter, åtaganden att undvika nyckelbiotoper

MPD/Västerbotten 2016-05-12; 869-2015: Tillstånd 17vk/230m, villkor om slutlig placering, inga villkor om artskydd. MPD bedömer att ingen påverkan på naturvärden, arter eller fåglar. LC 2020-02-17: Överklagades inte.

2016 Tillstånd till vindkraftverk på Fjällberg, Åsele och Lycksele

Ink 2013-02-21: Vindkraft i Fjällberg, 48vk/200m boxmodell

MPD/Västerbotten 2016-06-23; 1796-2013: Tillstånd 25vk/200m/100m placering, villkor om slutlig placering av vägar mm, avstånd till skyddsvärda naturområden, villkor om Batmode (10 min <5m/s vid navet, 1 tim före o efter solens upp- och nedgång, 15/7-30/9), villkor mht rennäringen. Avslag för två av de fyra områdena. Yttranden: Lst pekar på N2000, värde-trakter, arter o fåglar. Stöttingfjällets Miljöskyddsförening anser att MKBn inte är tillräcklig map ren o fågel.

MMD/Umeå 2017-09-25; M 1690-16: Bolaget, Vilhelmina sameby, FSL o privatpersoner klagade. MMD avslår ansökan för de två ytterligare områdena, då den kumulativa påverkan på rennäringen (som målet helt handlar om) inte är tillräckligt utredd.

MÖD 2019:5 (2019-04-01; M 9258-17): Bolaget klagade, justerat yrkandet till 44vk i de fyra områdena. NV, EM o sametinget yttrar sig (enbart rennäringen är uppe). MÖD håller med att etableringen vid Hemberget o Sandsjö västra är olämplig mht naturvärden o rennäringen, men att energiintresset väger tyngre än rennäringen i de två andra områdena, dvs Fjällberg o Sandsjö östra i enlighet med MPDs beslut, dvs 25vk med 100m-placering.

2016 Tillstånd till vindkraftverk på Blåbergsliden, Skellefteå

Ink 2013-03-07: Holmen Energi, 29vk/200m enl boxmodell,

MPD/Västerbotten 2016-08-25; 2163-2013: Tillstånd 29vk/200m, villkor om placering, stoppområden, rennäring. Ingen beaktansvärd risk för fåglar o andra arter, inte N2000-prövning, rennäring.

MMD/Umeå 2018-03-16; M 2183-16: Malå sameby o bolaget klagade, målet handlades tillsammans med annan ansökan i närheten för Vindpark Ljusvattnet (M 2182-16). MMD skärpte ett antal villkor map rennäringen för anläggningsarbetena, den andra ansökan avslogs, bolagets yrkande om ändring av säkerheten avslogs.

LC 2020-02-17: Överklagades inte/ej PT.

2016 Tillstånd till vindkraftverk på Ljusvattnet, Skellefteå

Ink 2013-03-07: FB Byggkonsult, 39vk/200m boxmodell, åtaganden. MKB:

MPD/Västerbotten 2016-08-25; 2167-2013: Tillstånd 39vk/200m, villkor om stoppområden, slutlig placering, rennäring. Ingen påverkan av betydelse på N2000, naturvärden, fåglar eller fladdermöss, mest om rennäringen. Omprövning 2016-09-22 (7972-2016): Kommunen har pekat på att tillståndet avser större område än vad man godtagit, ändras enl 27§ FL till 33 vk inom mindre område.

MMD/Umeå 2018-03-16; M 2182-16: Bolaget (säkerheten), Malå sameby o ett stort antal enskilda överklagade. Målet gäller nu 33vk efter omprövningsbeslutet 2016-09-22. MMD underkänner MPDs resonemang om påverkan på rennäringen vid Ljusvattnet o medger tillstånd bara till 3vk vid Risåkläppen, bolagets yrkande om säkerheten avslås.

LC 202-02-17: Ej PT.

2016 Uppskjuten fråga i tillstånd till vindkraftverk på Gabrielsberget, Nordmaling

MMD/Umeå 2016-11-23; M 208-06: Gabrielsberget Nord Vind ansöker om fastställande av villkor mht rennärigen i tillstånd MMD/Umeå 2006-12-08 (M 208-06; 40vk/150m, nu uppförda), målet handlade bara om detta (*i övrigt hade ju regeringen förklarat verksamheten tillåtlig gn beslut Regeringen godtog detaljplanen gn beslut 2007-04-12 (M2005/1851/F/P och M2006/3003/F/P), vilket godtogs av (dåvarande) Regeringsrätten 2008-06-26; 3181-07 o 3183-07. MMD/Umeå meddelade tillstånd för vindparken gn dom 2006-12-08; M 208-6, vilken i allt väsentligt bekräftades gn MÖD 2007-10-25; M 300-07*). MMD/Umeå fastställde villkor mht rennärigen.

MÖD 2017-11-24; M 10882-16: Bolaget klagade o menade att villkoren var för stränga, MÖD ändrade endast obetydligt. Hänvisningar till Gabrielsberget som kärnområde för renbete, MÖD hänvisade till det allmänna villkoret som ett villkor när man formulerade ett villkor om en järnvägsövergång (22)

LC 2020-02-17: Bolaget överklagade, men återkallade 2018-01-31, laga kraft.

2017 Tillstånd till vindkraftverk på Inre och Yttre Verkanliden, Storuman

Ink 2014-07-04: Fred. Olsen Renewables, 27vk/210m boxmodell, tidigare bygglov för 8vk som aldrig utnyttjats

MPD/Västerbotten 2017-06-15; 5571-2014: Tillstånd 27vk/210m, villkor om slutlig placering, Batmode, rennärigen. MPD anser att fladdermusinventeringen är bristfällig, men räcker med Batmode, i övrigt bara rennärigen. Yttranden främst ang rennärigen.

MMD/Umeå 2018-05-07; M 1471-17: Bolaget, Vapstens sameby, Stöttingsfjällets miljöskyddsförening överklagade. Målet handlade mest om rennärigen, men då miljöföreningen yrkade avslag bedömdes även artskyddet i enlighet med MPDs slutsats, dvs ok. MMD skärpte villkoren mht rennärigen, men inget annat.

LC 2020-02-17: Överklagades inte/ej PT.

2017 Tillstånd till vindkraftverk på Tomasliden, Norsjö

Ink 2014-10-30: wpd Onshore Tomasliden, 10vk/210m enl boxmodell. MKBn omfattar fladdermöss, fåglar, vatten, övriga naturvärden

MPD/Västerbotten 2017-12-07; 7984-2014: Tillstånd 10vk/200m, villkor om slutlig placering (men stoppområden), rennäring, Batmode. Boxmodellen kan accepteras för denna lilla park om stoppområden anges, i övrigt kan verkningarna bedömas. Fladdermöss kan påverkas, men tillräckligt med Batmode

LC 2020-02-17: Överklagades inte.

2017 Tillstånd till vindkraftverk på Brännliden, Skellefteå

Ink 2014-11-11: OX2 Wind, 10vk/220m boxmodell,

MPD/Västerbotten 2017-12-21; 8289-2014: Tillstånd 10vk/220m, villkor om stoppområden, slutlig placering, rennäring. Godtar boxmodellen med samma skrivning som i Tomasliden, bedömer artskyddet (fladdermöss, tornfalk) som godtas med krav på tornfalksholkar för att locka bort, rennärigen annars mest...

LC 2020-02-17: Överklagades inte.

2018 Villkorsändring i tillstånd till vindkraftverk vid Fäbodliden, Vindeln

Ink 2016-10-25: Fäbodliden Vindkraft, ansökan enl 24:8 om ändring av bullervillkor map kontrollen i tillstånd från 2011.

MPD/Västerbotten 2018-02-08; 9000-2016: Ändrar villkoret el 24:8, finns inte behov av årliga kontroller.

LC 2020-02-17: Överklagades inte.

2018 Förlängd igångsättningstid för vindkraftverk vid Ivarsboda-Gryssjön, Robertsfors och Umeå

Ink 2017-06-16: Förlängd igångsättningstid, ursprungstillstånd från 2015, problem med elanslutningen.

MPD/Västerbotten 2018-02-08; 6022-2017: Medges till 2025, nya villkor om placering inom 50m, Batmode o säkerhet (700tkr/verk med konsumentprisindex). Diskussion om fåglar o fladdermöss, men MPD anser att det räcker med ett krav på Batmode, om det visar sig obehövt kan bolaget ansöka om ändring av villkoret. Ny praxis ang säkerheten.

LC 2020-02-17: Överklagades inte.

2018 Förlängd igångsättningstid för tillstånd till vindkraftverk vid Fäbodberget, Lycksele och Åsele

Ink 2017-06-16: Blakliden Fäbodberget Wind, tillståndet från 2016, ändrad igångsättningstid med ett år till 2022, elanslutningen.

MPD/Västerbotten 2018-08-30; 4210-2018: Medges, villkor om säkerhet ändras (700tkr, KPI), enl MÖD 2018-07-09; M 6365-17 ska elanslutningsproblem inte godtas rakt av, utan det bör göras en bedömning i det enskilda fallet. Här enbart ett år, vilket godtas med nytt villkor om säkerhet.

MMD/Umeå 2018-11-29; M 2834-18: Enskilda och en miljöförening klagade, vill inte att förlängningen godtas då tillståndet bör återkallas. MMD anger bara att klagandena inte angett skäl för att säga nej till förlängning.

LC 2020-02-17: Överklagades inte/ej PT.

2018 Förlängd igångsättningstid för tillstånd till vindkraftverk vid Blakliden, Åsele

Ink 2018-04-29: Blakliden Fäbodberget Wind, tillståndet från 2015, problem med elanslutningen.

MPD/Västerbotten 2018-08-30; 4211-18: Avslår ansökan, tiden är tillräcklig (uttolkas till 10 år från lk), särskilt som den här parken ska samordnas med Fäbodberget

LC 2020-02-17: Överklagades inte.

MPD/Norrbotten (Norrbottens län)

Återkoppling från länsstyrelsen 2019-11-18, 2020-02-07 och 2020-03-09

2014 Tillstånd till vindkraftverk vid Lehtirova, Pajala och Gällivare

Ink 2011-10-19: O2 Vindkompaniet, 52vk/184m, boxmodell. NV pekar på närheten till två N2000-områden, dessutom påverkan på friluftslivet, NSF pekar på att vissa områden helt bör undvikas.

MPD/Norrbotten 2014-04-10; 8395-2011: Tillstånd 52vk/184m, villkor om anläggningstider för vissa områden mht rennärigen, till kungsörnsbo, för att undvika fågelkollisioner med elledningar, placering efter samråd med TM (beslutsrätt). MKBn tillräcklig, skyddsavstånd till kungsörnsbon bör vara tre km mht osäkerheten i inventeringarna, dessutom hänsyn till artens känslighet under häckningsperioden gn extra avstånd under anläggning, tillräckligt avstånd till våtmarker.

MMD/Umeå 2015-05-29; M 1131-14: NSF/BD överklagade o ville ha skyddszon mot berget Kolju pga höga naturvärden som bolaget inte redovisat, även mot N2000-områdena. MMD delar NSF:s uppfattning om Kolju, som undantas gn tillägg i villkor.

KF 2020-02-07: Överklagades inte/ej PT.

2014 Tillstånd till vindkraftverk vid Markbygden (etapp 2), Piteå

Ink 2013-03-26: Markbygden Vind, 440vk/200m enligt boxmodell, ingår i projektet Markbygden med 1,101vk, regeringen förbehöll sig 2008 prövningen av tillåtligheten efter begäran av Piteå kommun, beslut 2010 om samtliga vk inom ett område ("utredningsområde"), överlämnade till Lst/BD att besluta om program för skyddet av flora, fauna och rennärigen, vilket skedde 2011 och 2012. I regeringsbeslutet accepteras boxmodellen o samråd om placeringen av varje vk, upprätta program för studier av påverkan på flora, fauna o rennärigen, i övrigt överläts tillståndsprövningen till MPD/BD. NV(23-28, 49-50) avstyrker lokalisering till Stor-Huvberget resp Skällberget, avstånd till arter o känsliga naturmiljöer. Liknande från MN/Piteå, NSF/BD o OF/BD.

MPD/Norrbotten 2014-05-20; 3836-2013: Tillstånd 440vk/200m, villkor om placeringssamråd, avstånd från häckningsplatser o känsliga miljöer, även fladdermöss, naturvärden, hindersbelysning enligt Transportstyrelsens föreskrifter, delegation för skyddet av storlom o fisket. Regeringen har meddelat tillåtighetsbeslut 2010 o villkoren följer av detta. MPD (57): Accepterar prövningsförfarandet, behövs inte N2000-tillstånd, ref MÖD 2013:13 *Holmsjöåsen*, avståndet till kungsörnsbon bör ligga inom det högre spannet, i övrigt ok map artskyddet (65). Stoppområdena regleras lämpligen gn bolagets åtaganden, prøvotidsförordnande för kompensation mht friluftslivet i Sodokbergets o Dubblabergets NR.

MMD/Umeå 2015-12-10; M 1423-14: Bolaget, kommuner, samebyn o enskilda klagade, MMD ändrade map skyddsavstånd till kungsörn mfl villkor. MKBn ok (18), gemensam tillståndstid på 30 år för hela projektet (23), verkställighetsförordnande ok mht kostnaden för bolaget o regeringens tillåtighetsbeslut (27), villkor 5 o delegationsvillkor 1 mht våtmarksfåglar o storlom ska inte undanröjas (33), villkor 7 om tre km avstånd till kungsörnsbon, även till nyupptäckta (49), villkor om avstånd till vissa våtmarker ska kvarstå (53), villkor om avstånd till större spelplatser för tjäder o orre ska kvarstå (60), buller, inget krav på radarstyrd hindersbelysning, flygsäkerhet, utredning om påverkan på vattendrag, rennärigen, utredning av påverkan på friluftslivet i Dubblaberget o Sodokberget o kompensation därför ska kvarstå (95), avstånd till kommungräns, skyddszon för pilgrimsfalk har framförts efter överklagandetidens slut men prövas i sak o underkänns, ytterligare skyddszon mot N2000 behövs inte (103).

KF 2020-02-07: Ej PT (MÖD 2016-02-24).

2016 Tillstånd till vindkraftverk vid Markbygden (etapp 3), Piteå

Ink 2014-07-11: Markbygden Vind, 442vk/200m i boxmodell, regeringsbeslut om tillåtligheten för hela projektet därefter tillståndsansökan i tre etapper, omfattande förslag till villkor. Även fått dispens från AF för diverse kryp (padda, orm).

MPD/Norrbotten 2016-03-17; 8631-2014: Tillstånd 442vk (dock inte mer än 1,101vk totalt för samtliga tre etapper)/200m, en mängd villkor om anläggning o drift. Beskrivning av provningen enligt ovan (etapp 2). Accepterar i stort bolagets förslag till villkor, N2000 o artskydd (59-66), bla kungsörn, orre, flodpärlmussla, fladdermöss; underlaget tillräckligt, ingen beaktansvärd risk. Naturreservat o naturvärden (71-73), buller o skuggor, radarstyrd hindersbelysning.

MMD/Umeå 2017-06-16; M 942-16: Bolaget, samebyar, Föreningens Svenskt Landskapskydd (FSL), SOF o enskilda klagar. MMD ändrar skydds-zoner, tar bort kravet på radarstyrd hindersbelysning o ändrar villkor för rennärningen, verkställighetsförordnande. MMD återförvisar också villkoret om kompensation till rennärningen till MPD. När det gäller skyddszonerna till kungsörn o spelplatser för tjäder o andra skyddsvärda naturmiljöer ansluter man i stort till MPDs, bolagets yrkanden om minskningar avslås. När det gäller hindersbelysningen anser man att villkoret går utöver regeringens tillåtlighetsbeslut (!), däremot godtar man villkoret om kompensation till förmån för friluftslivet. Bolagets yrkande om verkställighetsförordnande godtas muf ett område som är känsligt för rennärningen.

MÖD 2018-06-19; M 6331-17: Bolaget, FSL, SOF o enskild överklagade, mycket om skyddsavstånd o rennärning. MÖD resonerar om boxmodellen o hänvisar till MÖD 2017:27 o det nyliga MÖD 2018-04-25; M 6419-16 där modellen underkändes. Här anser man att et underkännande av boxmodellen enligt regeringens beslut skulle strida emot principen om tillåtlighetens rättskraft, ref NJA 2013 s. 613 (!).

2016 Fastställande av slutligt villkor map U1 Friluftsliv för Markbygden etapp 1, Piteå

Ink 2016-02-25: Sjevind begär fastställande av slutliga villkor, tillståndet från 2011-12-19.

MPD/Norrbotten 2016-06-15; 2485-16: Villkor o kompensationsåtgärder.

MMD/Umeå 2017-03-22; M 1750-16: MN/Piteå överklagade, ville ha kompensationsåtgärderna utökade o skyldigheterna föreskrivna i villkor, godtogs till viss del.

KF 2020-02-07: Laga kraft.

2016 Ändring av villkor om inverkan på Arvidsjaur flygplats för Markbygden E2, Arvidsjaur

Ink 2016-06-03: Markbygden Etapp 2, begäran om ändring av utredningsvillkor i tillstånd från 2014-05-20, onödigt strängt o måste samordnas med Försvarets beslut i frågan om höjd.

MPD/Norrbotten 2016-08-16; 7442-16: Ändringen godtas, MN yrkande om tid avslås då bygget enligt regeringsbeslutet (2010-03-04; M2009/1517/F/M) måste vara vidtaget senast 31/12-21.

MMD/Umeå 2016-11-08; M 2011-16: MN/Arvidsjaur överklagade o ville ha ett ord med i laget när villkoret skulle fastställas, avslogs.

KF 2020-02-07: Överklagades inte/ej PT.

2016 Ändring av villkor i tillstånd till vindkraftverk vid Lehtirova, Gällivare

Ink 2016-10-27: OX2 Wind, yrkar ändring av villkor enl 24:8 om vägdragning i närheten av våtmark, kommunerna positiva.

MPD/Norrbotten 2016-12-15; 12921-2016: Godtar ändringen.

KF 2020-02-07: Överklagades inte.

2016 Uppskjuten fråga i tillstånd till vindkraftverk på Gabrielsberget, Nordmaling

MMD/Umeå 2016-11-23; M 208-06: Gabrielsberget Nord Vind ansöker om fastställande av villkor mht rennärigen i tillstånd MMD/Umeå 2006-12-08 (M 208-06; 40vk/150m, nu uppförda), målet handlade bara om detta. MMD/Umeå fastställde villkor mht rennärigen.

MÖD 2017-11-24; M 10882-16: Bolaget klagade o menade att villkoren var för stränga, MÖD ändrade endast obetydligt. Hänvisningar till Gabrielsberget som kärnområde för renbete (12; men vad sade regeringen om detta), MÖD hänvisade till det allmänna villkoret som ett villkor när man formulerade ett villkor om en järnvägsövergång (22)

LN 2020-02-17: Bolaget överklagade, men återkallade 2018-01-31, laga kraft.

2017 Ändringstillstånd för Blåsmark Vindkraftspark, Piteå

Ink 2016-11-25: Renew Consulting & Construction, ursprungstillstånd 2012-10-19, 25vk/150m, yrkar nu 200m, vilket Piteå kommun motsätter sig (o gjorde redan från början), även NSF/BD län negativa pga dålig utredning, likaså Lst/BD map fladdermöss, bolaget refererar till avgörande av MMD/Östersund som menade att något nytt tillstyrkande av kommunen inte behövdes.

MPD/Norrbottnen 2017-05-02; 14132-2016: Avslag, godkänner MKBn. Menar att här är det fråga om ändring av hindersbelysningen o alltså nytt beslut av kommunen krävs, avsikten med reformen var att avskaffa dubbelprövningen, inte att minska kommunernas inflytande, gäller även vid ansökan om ändringstillstånd, annars skulle ju regel kunna kringgå.

MMD/Umeå 2017-09-25; M 1235-17: Bolaget (F&L) överklagar, NV o Energimyndigheten har i skrivelse ifrågasatt tillämpningen av 16:4 pga rättsosäkerhet bla vid ändringstillstånd (ärende nr NV-00099-16 och EM 2016-4752). MMD pekar på att två avgöranden från MMD/Östersund har fått pt i MÖD, men är ännu inte avgjorda. För egen del anser MMD att syftet alltså får avgöra, här en avsevärd höjning o helt annan hindersbelysning, MÖD har avslagit ansökan om tillstånd om radarstyrd hindersbelysning inte kan monteras (se MÖD 2017-04-26; M 11333-16), vilket nu inte är möjligt efter Försvarmaktens beslut FM 2016-06-23, MMD avslår ansökan, anser att tillstyrkan måste ske åtminstone i fall där ändringen medför väsentlig ändring av verksamheten (vilket annan hindersbelysning gör).

MÖD 2018-05-14; M 9183-17: Bolaget överklagar, ger in sammanställning av rättspraxis 2015-18. MÖD fastställer, menar tsckfr MMD att redan det faktum att ändringen är tillståndspliktig utlöser krav på kommunalt yttrande enligt 16:4.

2017 Tillstånd för Vindkraftspark Råtiden, Skellefteå och Piteå

Ink 2016-01-29: Wpd Onshore Råtiden, 54vk/250m enligt boxmodell på ett 33,2 km² stort område vid Råtiden, MKB: rennärigen, N2000, fattiga marker utan större värden för skyddade arter, inga kungsörnar inom 3km, avstånd tas till övriga rovfåglar, våtmarksfåglar o skogshöns, ingen fara för fladdermöss. Kommunerna positiva, samebyarna emot.

MPD/Norrbottnen 2017-05-08; 1069-2016: 54vk/250m med avgränsning mot N2000, våtmarker mm, villkor om radarstyrd hindersbelysning, mht rennärigen. MPD hänvisar till *NV/EMs Rapport 6467 – Vindkraftens påverkan på fågelfauna och fladdermöss* o där angivna skyddsavstånd, varefter sådana föreskrivs, s:a att ingen påverkan kommer att ske (s47). Ganska mycket om rennärigen o dess ställning, villkor ger erforderlig hänsyn. Buller, skuggor, mm. MPD anser slutligen att boxmodellen kan accepteras gn de föreskrivna begränsningarna för lokaliseringen

MMD/Umeå 2019-08-27; M 1237-17: Bolaget, samebyarna, Piteå överklagade. MMD (57ff) anser att boxmodellen kan accepteras i detta fall då (ref MÖD 2018-10-02; M 9618-17 med uttalande om att alla tänkbara placeringar måste kunna godtas), här är det så under förutsättning att villkor ges som tar hänsyn till artskyddet, 3km från kungsörnsbon i enlighet med praxis. Viss justering av villkoren om hindersbelysning o för rennärigen. I den senare delen

hänvisar man till MÖD 2019-04-01; M 9258-17, som uttalar att kumulativa effekter inte ska ta med planerade parker i beräkningen, bara pågående o tillståndsgivna, kan alltså inte beakta Lavergruvan, renkonventionen är inte ratificerad, tillräckligt med avstånd till flyttled, alltså godtas MPDs bedömning.

KF 2020-02-07: Laga kraft efter förhandling med samebyn.

2018 Förlängning av igångsättningstid för tillstånd till Markbygden Etapp 2, Piteå

Ink 2018-10-16: Markbygden Vind ansöker om förlängning mht att tillståndsprocessen tagit längre tid än förväntat o att nätkoncessionen inte är klar. Vill ha förlängning till utgången av 2026.

MPD/Norrbotten 2018-12-20; 12652-18: Avslag, men skickar till regeringen för tillåtlighetsbeslut. Det gamla tillåtlighetsbeslutet är från 2010-03-04 (M2009/1517/F/M), dessutom har förlängning godtagits gn beslut 2010-10-21 (M2010/2953/F/M). Därefter meddelades tillstånd av MPD 2014-05-20 (3836-13), överprövades av MMD/Umeå gn dom 2015-12-10 (M 1423-14, MÖD ej PT). MPD menar att det gamla beslutet innehöll den förlängning som var möjlig o att det därför behövs ett nytt regeringsbeslut enl 17kap, överlämnar till regeringen med yttrande om att giltiga skäl föreligger.

MMD/Umeå 2019-04-10; M 104-19: Arvidsjaur kommun överklagade överlämnandebeslutet, men avvisades pga beslutet inte gått dem emot.

Anm: Efter överlämnandet meddelade regeringen ett nytt tillåtlighetsbeslut om förlängning (2019-05-09; M2018/02966/Me), ansåg att bolaget hade giltiga skäl. Arvidsjaur menade att hinderbelysningen inte var prövad, men det inverkade inte på beslutet. Därefter meddelade MPD det begärda förlängningsbeslutet till 2026-12-31 (MPD 2019-09-10; 8045-19), vilket MMD/Umeå fastställde (2019-11-12; M 2999-19).

KF 2020-02-07: MÖD ej PT, laga kraft.

2018 Förlängning av igångsättningstid för tillstånd till Markbygden Etapp 3, Piteå

Ink 2018-10-16: Markbygden Vind ansöker om förlängning mht att tillståndsprocessen tagit längre tid än förväntat o att nätkoncessionen inte är klar.

MPD/Norrbotten 2018-12-20; 12652-18: Avslag, men skickar till regeringen för tillåtlighetsbeslut. Det gamla tillåtlighetsbeslutet är från 2010-03-04 (M2009/1517/F/M), dessutom har förlängning godtagits gn beslut 2010-10-21 (M2010/2953/F/M). Därefter meddelades tillstånd av MPD 2014-05-20; 3836-13, överprövades av MMD/Umeå gn dom MPD menar att regeringsbeslutet är bindande och att det därför saknas utrymme att medge förlängning enligt 24:2, överlämnar till regeringen msa 19:2 MB.

MMD/Umeå 2019-04-10; M 104-19: Arvidsjaur kommun överklagade överlämnande-beslutet, men avvisades pga beslutet inte gått dem emot.

Anm: Efter överlämnandet meddelade regeringen ett nytt tillåtlighetsbeslut om förlängning (2019-05-09; M2018/02966/Me), ansåg att bolaget hade giltiga skäl. Arvidsjaur menade att hinderbelysningen inte var prövad, men det inverkade inte på beslutet. Därefter meddelade MPD det begärda förlängningsbeslutet till 2026-12-31 (MPD 2019-10-08; 7720-19), vilket MMD/Umeå fastställde (2019-12-11; M 3361-19).

KF 2020-02-07: MÖD ej PT.

Avgöranden i mål där MMD är första instans

Återkoppling av BV 2019-11-19 och 2020-02-13, LN 2019-11-21 och 2020-02-17, JM 2019-11-22, 2020-02-13 och 2020-0309, MW 2019-11-25, PA 2019-11-27, registrator MMD/Önd 2020-02-13.

2014 Tillstånd till vindpark i Kattegatt, Falkenberg

MMD/Vänersborg 2014-06-25; M 2036-12: Favonius, 50vk/190m. MKB; naturresurser, hydrologi, bottenförhållanden, vattenkvalitet, fisk, marina däggdjur, fåglar o fladdermöss, marin- arkeologi, landskap, rekreation o turism, utsläpp, hälsa o välbefinnande, fartygstrafik, fiske, övrigt.

Yttranden: Lst/Halland tillstyrker, FM, SGU o SGI tillstyrker, MN/Falkenberg avstyrker mht torsken o övriga störningar, HaV, KamK o SOF likaså, EM positiv, enskilda fiskare o övriga negativa, liksom Föreningen Rädda Hallandskusten.

MMD: Ansökan omfattar i stora delar de områden som redan prövats gn M 1043-06 o M 294-08 (Skottarvet), där ansökan ogillades av MÖD pga. dålig torskutredning. MKBn godtas o verksamheten anses tillätlig mht naturvärden, landskapsbild mm. Däremot problematisk av hänsyn till torsken (3:3 MB) o Kattegattpopulationen av tumlaren (AF), inbegripet påverkan på N2000-områdena Röde bank samt Stora resp Lilla Middelgrund som avsatts för tumlaren. Även båtnaden tveksam, varför ansökan avslås.

MÖD 2015-12-08; M 6960-14: Bolaget klagade, KamK emot men övriga för med villkor mht tumlaren, enskilda mfl emot. MÖD: MKBn ok, delar MMDs bedömning av allmänna naturvärden, fiske, friluftsliv o landskapsbild. När det gäller påverkan på arterna, anser domstolen att med användningen av den tyska teknik som HaV förespråkar bör tumlaren kunna skyddas om stränga bullervillkor tillämpas plus kontrollprogram, vilket också gör så att 7:28a inte utlöses. Torsken bör kunna skyddas gn tidsbegränsning för anläggningsarbetena, även övriga intressen. Tillstånd meddelas för de ansökta 50vk.

JM 2020-02-13: Överklagades, HD ej PT 2016-03-11.

2014 Tillstånd till vindkraftverk i Hakefjord, Göteborg och Öckerö

MMD/Vänersborg 2014-12-17; M 1130-13: Göteborgs Energi, 15vk/190m boxmodell. MKB; Marin miljö, fåglar o fladdermöss (23; acceptabel störning på fåglar, inga fladdermöss), fisk, marina däggdjur, landskapsbild, kulturmiljö o marin arkeologi, pågående verksamheter; sjöfart, fiskenäring o muddertippning, bottenförhållanden o sedimentförorening, buller, friluftsliv o turism, riksintressen o övriga skyddade områden. Dessutom påverkan gn skuggor/reflexer, friluftsliv o turism, påverkan under anläggningsarbetena. Sammanlagt sker endast en mindre påverkan under anläggningsskedet.

Lst/Skåne o NV avstyrker, HaV ok, SGU o SGI mer utredning, RAÄ motsätter sig pga Älvsborgs fästning mm, SV avstyrker (men anger alternativ) pga farleden t Gtb, Trafikverket o Transportstyrelsen tveksamma pga farleden, Luftfartsverket o Försvaret tillstyrker, liksom EM, MSB avstår, Gtb kf o Gtb KS tillstyrker, MN kräver omfattande kompletteringar, Gtb Hamn pekar på behovet av att samverka o samexistera, Öckerö kn är för. Ett mycket stort antal enskilda o föreningar yttrar sig, alla (såvitt jag kunde se) emot, bla ett båtvarv o en sjöscoutkår. FTN o GOF emot, då de anser att parken kommer för nära N2000 Torsviken o kommer att medföra otillåten påverkan på området o dess intressen, Gtb NSF däremot för o menar att påverkan blir liten o kan kompenseras.

MMD (80): Börjar med att ange generationsmålen 2010 o etappmålen för de relevanta miljömålen, därefter går man in på bedömningen av påverkan på landskapsbild, spridning av förorening från muddermassor, buller o fågelliv, därtill RI o rådighet. MKBn är inte särskilt utförlig map alternativ, men godtas ändå. När det sedan gäller båtnadsbedömningen menar

MMD att projektet redan här kan ifrågasättas, då sökanden inte visat sådan. Den föreslagna boxmodellen är här inte lämplig. Därefter finner MMD att projektet inte är förenligt med RI för friluftslivet, kulturmiljövården o 4 kap, sjöfarten o spridningen av förorenade sediment. Dock ingen påverkan på N2000 Torsviken (2-3km ifrån), inte heller på fågellivet i allmänhet. Ansökan avslås.

JM 2020-02-13: MÖD ej PT 2015-04-15.

2015 Förlängning av igångsättningstid i tillstånd till vindkraftverk på Risholmen-Arendal, Göteborg

MMD/Vänersborg 2015-04-09; M 433-15: Göteborgs Energi ansöker om förlängning av igångsättningstiden med ytterligare 5 år för tillståndet för 11vk (2010-07-16; M 1155-08), anger praktiska o ekonomiska skäl, stor miljönytta att kunna byta ut ett gammalt anmälningspliktigt vk med ett betydligt större som producerar 10ggr så mycket energi, inga nya villkor behövs, verksamheten kommer ändå inte antas inverka på det direkt anslutande N2000 Torsviken.

Lst pekar på de skyddsvärda arterna salskrake, sångsvan o brushane, till vilka NV 6467 anger 0,5km som lämpligt skyddsavstånd för arterna, arterna kommer em inte att påverkas av det tillkommande verket, behövs heller inga nya villkor.

Föreningen Torsvikens Naturreservat o GOF motsätter sig o menar att bolaget inte har giltiga skäl enligt 24:2. Redan vid tillståndsprövningen ansåg föreningarna att en ersättning av det gamla verket var olämpligt, nu 200m från det vadehav som tillskapats o därför i strid mot N2000. Den gamla domen utgick från bedömningen att högre verk inte har större inverkan på fåglarna, då gjordes heller ingen N2000-prövning efter regeringens tillåtlighetsbeslut då domstolen ansåg att tillståndsplikten inte utlöstes, nu gör den det. Ny rättspraxis i både CJEU o HD visar att utredningsplikten är omfattande, men bolaget har här inte gjort bullerutredning eller annan utredning (bara angett att den gamla duger), inte heller har bolaget gjort nån bedömning av den kumulativa effekten av andra tillkommande projekt o planer i området.

MMD ansåg att bolaget angett godtagbara skäl (ekonomin o utebliven miljönytta om det nya verket inte byggdes) o att det som föreningarna angav inte utgjorde skäl för förnyad N2000-prövning eller strängare villkor.

JM 2020-02-13: Överklagades inte.

2015 Förlängd igångsättningstid för tillstånd till vindpark Utgrunden II i Kalmarsund, Mörbylånga

MMD/Växjö 2015-09-15; M 2485-15: MarCon Windpower, tillstånd från 2005 (M 344-02) till 24vk, förlängd arbetstid 2010, nu ansöker om förlängning till 2016. Statsmakternas uttalande avsikter att underlätta för havsbaserad vindkraft utgör nya omständigheter, dessutom brist på monteringsplattformar, dessutom behöver den teknik som föreslås inte pålas.

HaV, Mörbylånga, TS o SFV; inget att erinra. Lst/Kalmar pekar på ny kunskap om tumlare i området, dessutom prövningen av två andra vindparker i södra Östersjön, nämligen Blekinge Offshore och Södra Midsjöbankarna.

MMD: Medges, då ingen egentligen har invänt, den föreslagna tekniken medför mindre störningar för tumlarna, kan skötas genom kontrollprogrammet.

BV 2019-11-21: Beslutet överklagades inte, men när bolaget kom tillbaka med ytterligare en ansökan om förlängning av arbetstiden avlogs begäran (MMD/Växjö 2019-07-24; M 917-19).

2016 Ändringstillstånd till Taggen Vindkraftspark, Sölvesborg och Simrishamn

MMD/Växjö 2016-08-30; M 2757-15: Taggen Vind ansöker om ändringstillstånd enl 16:2 för att höja turbinernas höjd från 83vk/170m i tillståndet från 2011-06-10 (M 695-07) till 83vk/220m, nya villkor om hindersbelysning o pålningsarbeten mm, annars samma villkor. Anger teknikutvecklingen som skäl. MKB; hälsa, marinekologi (skrubbskädda, tumlare, fåglar), marinarkeologi, landskapsbild.

Lst/Blekinge o Lst/Skåne pekar på tumlare i området, HaV likaså, TS vill ha ytterligare villkor mht sjöfarten. Miljöförbundet Blekinge Väst vill ha villkor mht fladdermöss, tumlare o örn.

MMD; Medger, remissinstanserna anser att ok, större störningar pga hindersbelysningen, tumlare mm, föreskriver nya villkor om detta, mm.

MÖD 2018-11-17; M 8189-16: Bolaget o enskilda klagade, ville ha mildare villkor mht hindersbelysningen o tumlare resp att ansökan skulle avslås. MÖD anser att ändringen även avser vattenverksamheten o att prövningen enl 16:2 därför varit för snäv. Visserligen kan även ändringen enl 11 kap bedömas i ett mål, men i det här fallet har de processuella reglerna för vattenverksamhet inte upprätthållits (kungörelse, sakägare, osv), återförvisning till MMD.

PA 2019-11-27: Taggen Vindpark AB återkallade ansökan, MMD/Växjö avskrev målet 2019-11-20.

2016 Tillstånd till vindkraftverk vid Marviken, Norrköping

MMD/Växjö 2016-11-18; M 2728-15: Kolmårdsvind ek, 14vk boxmodell, 190m, tillstånd enl 9 o 11 kap, om domstolen anser att tillståndsplikten enl 7:28a, även sådant. Batmode om det anses nödvändigt, villkor om DTBird, alternativt utredningsvillkor om detta. MKB; RI o N2000, fåglar, däggdjur, landskapsbild, buller, skuggor o reflexer, friluftsliv o turism, fiske, sjöfart, luftfart, utsläpp till vatten, påverkan under anläggningen.

NV avstyrker pga höga naturvärden, N2000 o fåglar. Luftfartsverket likaså, Sjöfartsverket att utredningen är undermålig o boxmodellen olämplig här, Transportstyrelsen likaså, MSB ok, Lst/Östergötland avstyrker, liksom Nyköpings kommun medan Norrköping tillstyrker (ÖP), Naturhistoriska museet avstyrker mht artskyddet, naturskyddsföreningarna o BirdLife Sweden avstyrker då de anser området synnerligen olämpligt, dessutom div intresseföreningar o enskilda.

MMD: Uppenbart att en vindpark som gränsar till ett N2000 för fåglar kan medföra betydande påverkan, alltså är det tillståndsplikt enl 7:28a. Vid den bedömningen anser MMD att lokaliseringen är olämplig mht de skyddade arterna fiskgjuse, fisktärna, skrântärna. Verksamheten kommer också för nära häckningsplatser o flygstråk för havsörnen, vilket strider mot artskyddet. Till detta kommer att DTBird är alltför dåligt utrett o dessutom kan medföra undanträngningseffekter. Sammantaget strider lokaliseringen mot RI för naturvård, friluftsliv o totalförsvaret o avslås.

BV 2020-02-13: Laga kraft.

2017 Förlängning av igångsättningstid i tillstånd till vindkraftverk på Storgundet, Söderhamn

MMD/Östersund 2017-02-06; M 2091-16: Storgundet Offshore, förlängning av igångsättningstid o arbetstid i tillståndet (2010-09-14; M 2977-08) då nätkoncessionen inte är klar, dessutom vill man få bort en begränsning av rotordiametern på 150m (med bibehållande av totalhöjden 180m) , inga ytterligare villkor.

Lst/Gävleborg o Söderhamns kommun yttrar sig i stort sett positivt, bara det inte blir mera störningar.

MMD; förutsättningar för förlängning uppfyllda, inga nya villkor (LGB, LE).

MMD/Önd 2020-0213: Överklagades inte, laga kraft 2017-02-27.

2017 Förlängning av igångsättningstiden i tillstånd till vindkraftpark Trolleboda, Karlskrona och Torsås

MMD/Växjö 2017-08-23; M 4999-16: Vattenfall Vindkraft, ursprungstillstånd från 2008-04-17 (M 2415-06) igångsättningstiden förlängdes 2012, nu vill man ha ytterligare 7 till 2023, ytterligare villkor om pålning. Det har tillkommit uppgifter om tumlare i området, varför man förslår villkor i enlighet med andra havsbaserade vindkraftsparker.

HaV pekar på den nya tumlarförekomsten o föreslår nya villkor som går längre än bolagets, Lst/Kalmar o Lst/Blekinge tillstyrker, men pekar också på vikten av skydd för tumlaren.

MMD: Ansökan kom in 1 månad före tillståndstidens utgång, pekar på MÖDs avgörande 2016-05-17; M 9024-15 för att ekonomin inte är ett skäl enl 24:2, även om förestående lagstiftning skulle kunna beaktas iofs, men så är inte fallet här, varför ansökan avslås.

BV 2020-02-13: Laga kraft.

PÅGÅENDE ÄRENDEN

MPD/Skåne (Skåne och Blekinge län)

2018 Omprövning av villkor i tillstånd till vindkraftverk på Karsholm 1:4, Kristianstad
Ink 2018-03-06: Karsholms Vindkraft har ursprungstillstånd 2008-06-26; 49660-07, 5vk, nu har MN/Kristianstad begärt omprövning enl 24:5 av bullervillkor, även Föreningen mot Karsholms störande vindkraft. Ett 50-tal närboende är mycket störda (främst under natten) o bullervärdena för lågfrekvent buller ligger på eller över gränsvärdena.

MPD/Skåne 2018-05-18; 8384-2018: Föremål för omprövning tidigare, då MPD initierade en sådan (2014-11-18; 3526-2014), ett beslut som MMD undanröjde gn dom 2015-10-27; M 4939-14. MMD ansåg att ytterligare utredning o tillsyn behövdes. Nu har MN överlåtit till MPD att avgöra om omprövning ska ske. MPD anser att enbart om det lågfrekventa bullret övergår Folkhälsomyndighetens riktlinjer utgör det en olägenhet av väsentlig betydelse, här är inte så fallet annat än undantagsvis, alltså inte omprövning.

MMD/Växjö 2019-12-18; M 2867-18: Klagandena överklagade, MMD återförvisade till MPD för förnyad prövning. MMD pekar på att MPD tagit upp ärendet enl 24:5 o beslutat att inte ompröva, ett beslut som är överklagbart (jfr MÖD 2011:46). Domstolen anser att det lågfrekventa bullrets är sådant att det kan finnas skäl att ha villkor om detta, vilket även numera föreskrivs regelmässigt. Mot den bakgrunden finns alltså skäl att inleda omprövning, vilket em bör ske i MPD.

AB 2020-02-17: Överklagat till MÖD, nytt målnummer M 318-20, inte avdömt (JP/Miljönet 2020-04-8).

MPD/Halland (Hallands län)

MPD/Kalmar (Kalmar och Kronobergs län)

Västra Götaland (Västra Götalands län)

2017 Tillstånd till vindkraftverk på Badene 2:1, Vara

Ink 20XX: Kvänum Badene Vind, 4vk/140m, frivilligt tillstånd efter att regeringen upphävt bygglovet mht försvarsintressena, vilket HFD godkände i rättsprövningsdom 2014-06-26; 5383-13. Anläggningen redan uppförd o i drift.

MPD/Västra Götaland 2017-04-20; 23711-2016: Avslag mht försvarsintresset (Såtenäs flygplats), som MPD menar redan är bedömt i bygglovsärendet. Att Försvaret ändrat inställning efter det första yttrandet 2009 påverkar inte bedömningen.

MMD/Vänersborg 2018-03-15; M 2050-17: Målet skickat till regeringen för yttrande efter att Försvaret överklagade.

JM 2020-03-09: Överklagat, pågående i regeringen.

2017 Tillstånd till vindkraftverk vid Västra Kinneskogen, Mariestad

Ink 20XX: VasaVind, 12vk/180m, urspr 14 vk men minskades efter krav av kommunen.

MPD/Västra Götaland 2017-09-27; 12939-2013: Tillstånd 12vk/180m, villkor om Batmode,

MMD/Vänersborg 2019-09-10; M 4273-17: Bolaget, Mariestad o Götene kommuner, 119 enskilda, FSL, Västgöra OF o Skaraborgs NSF klagade. Kommunerna menade att MPD inte tagit hänsyn till de avstånd som angavs i besluten om tillstyrkan, varför etableringen nu avstyrks. MMD avslår ansökan mht det kommunala vetot.

JM 2020-02-07: **Överklagades, pt i MÖD.**

2018 Omprövning av tillstånd till 4 vindkraftverk på Råmmarehemmet 2:1 mfl, Tidaholm

Ink 2018-02-28: Länsstyrelsen godtagit omplacering av vk gn tillsynsbeslut, Föreningen Arbetsgruppen Hökensås Vind begär omprövning av tillståndet o överklagar Lst-beslut om mindre ändring av placering som initierats av nuv VU EnBW Sverige.

MPD 2019-05-28, 23080-2019: Återförvisat ärende om av omprövning av tillstånd till vindkraftverksamhet. MPD beslutar att avsluta utan ytterligare åtgärd.

SL 2020-02-07: Beslutet överklagas till MMD/Vänersborg 2019-08-16. **Ärendet är inte avgjort (målnr M 3429-19).**

MPD/Östergötland (Östergötlands och Jönköpings län)

2017 Tillstånd till vindkraftverk på Stora Lönhult 6:8 mfl (Vindpark Lönhult), Aneby

Ink 2016-03-04: Lönhult Vind, 6vk/210, ganska utförligt om naturvärden, fåglar (8 rödlistade, 8 AHD, markägaren satt av 5 ha skog för tjäderspel!), fladdermöss (10 arter, varav 2 rödlistade o 5 högrisk), Calluna genomfört inventeringar. Lst/Jönköping tillstyrker men pekar på risk för påverkan på arter, SOF ung likaså, men anser att ett verk står för nära tjäderspelplatsen o ett behöver flyttas söderut.

MPD/Östergötland 2017-02-23; 2408-2016: 5vk/210m (1vk avslogs), anläggningsvillkor för fåglar (v8), Batmode (v9), kontrollprogram om uppföljning av tjäderspelplats. Tillåtlighet: verk 5 för nära tjäderspelplatsen, verk 4 begränsad flyttmån, annars ok (dvs 1, 2, 3, 4 o 6), villkor om artskydd.

MMD/Växjö 2018-09-25; M 1559-17: Enskilda och Birdlife Sverige överklagade bla mht artskyddet. MMD: MKBn ok, dock är fladdermusutredningen gammal o visar inte att skada kan undvikas, därmed är lokaliseringskravet enl 2:6 MB inte uppfyllt.

MÖD 2019-12-12, M 9211-18: Bolaget klagade o menade att MMD missuppfattat rapporterna om fladdermöss. MÖD anser att utredningen nu efter kompletteringar visar att verksamheten kan tillåtas med Batmode, då den inte kommer att påverka någon av fladdermusarterna på populationsnivå. Dock har MMD inte prövat inverkan på andra arter, buller, landskapsbild mm, varför ärendet återförvisas till MMD för fortsatt handläggning.

OL 2020-02-06: **Ej avgjort (JP/Miljönet 2020-04-08).**

2017 Tillstånd till vindkraftverk på Tofteryds-Skog 1:4 mfl (Vindkraftpark Boarp),

Vaggeryd

Ink 2014-07-07: Eolus Vind, 13vk/200m, inga egentliga skyddade områden, relativt många nattskärror, inga rovfåglar, 5 arter av fladdermus. Försvarsmakten motsätter sig etablering av vk1-9 pga Skillingaryds skjutfält o Haghults övningsflygplats, vk10-13 ok, i senare yttrande verkar man vara emot hela anläggningen o hänvisar till RI enl 3:9 MB. Lst/Jönköping tillstyrker. Skillingaryd/Vageryds OF avstyrker vk3-5 pga tjäderspelplats o nattskärra

MPD/Östergötland 2017-08-17; 7208-14: MKB, natur- o artskydd ok, däremot avslag pga att Försvaret motsatt sig vk1-9 o sökanden inte angett något andrahandsyrkande om ett mindre antal verk.

MMD/Växjö 2017-12-11; M 370-17: Bolaget klagade o menade att MMD bör överlämna frågan enl 21:7 2st MB till regeringen, menade att Försvaret lämnat helt olika besked vid förfrågningar 2012, 2015 o 2017. Försvaret menar att yttrandet 2012 bara var preliminärt, vill inte gå in på RI-frågan pga sekretess o det försämrade säkerhetspolitiska läget i Europa, ref HFD 2014 not. 42 o 43). MMD delar MPDs bedömning, men överlämnar till regeringen enl 21:7 MB med yttrande om avslag.

Regeringen/Miljö- och Energidepartementets beslut 2018-05-17 (M2018/00689/Me): Etableringen är i närheten av Hagshult och Skillingaryds skjutfält som är angivet som RI för totalförsvaret, vk1-9 kan därför inte tillåtas mht totalförsvarets starka intressen enl 3:9 MB. Däremot ligger vk10-13 utanför RI-området o bör därför tillåtas i enl med Försvarets inställning, återförvisning till MPD för prövning av villkoren.

OL 2020-02-06: **Beslut har fattats av MPD. Överklagat och ännu inte avgjort.**

2018 Tillstånd till vindkraftverk vid Bruzaholm, Eksjö

Ink 2016-12-20: Vattenfall Vindkraft Sverige, 25vk/240m i box, MKB: undvika anläggningsarbeten mht storlommen, tjäder, verka för skydd gn naturvårdsavtal, liten påverkan på fladdermöss. Inga N2000-områden, föreslår stoppområden. Yttranden: Lst positiv, miljöförening emot, liksom stort antal enskilda, även BirdLife Sverige (tjäderspelplats)

MPD/Östergötland 2018-09-07; 13145-16: Avslag. Lokaliseringen förenlig med vindbruksplanen. Boxmodellen; MÖD har avslagit i MÖD 2017:27 (Kölvallen) och MÖD 2018-04-25; M 6419-16 (Fängsjön- Storsjöhöjden), men godtagit den i MÖD 2018-05-03; M 1802-17 (Tomäs) o MÖD 2018-04-13; M 3648-17 (Storhöjden), de två senare map rennärningen. Här finns likheter med Kölvallen o Fängsjön-Storsjöhöjden, skulle medföra alltför långt gången delegation, flera motstående intressen, bla ang buller o skyddsvärda kultur- och naturmiljöer, går därför inte att bedöma lokaliseringen enl 2 kap MB.

MMD/Växjö 2019-11-22; M 4641-18: Bolaget klagade, MMD: lokaliseringen kan godtas då området (delvis) är utpekad i kommunens planer som lämpligt för vindkraft (inga RI, men i anslutning till N2000), liten påverkan på tjäder o storlom, Lst ändrat sin inställning efter kompletterande utredning, påverkan på fladdermöss liten om Batmode föreskrivs, försiktighetsmått map orkidéer tillräckliga, ansökan justerad med antal verk (23vk) o placering (stoppområden o hänsynsområden) så att boxmodellen kan accepteras (ref MÖD 2019-05-09; M 4293-18), varför tillstånd meddelades.

OL 2020-02-06: **Överklagades, MÖDs mål M 12754-19 pågående (JP/Miljönet 2020-04-08).**

2018 Tillstånd till vindkraftverk på Vikbolandet, Norrköping

Ink 2017-04-05: Wind4shore, 12vk/200m i cirkel. MKB: naturmiljö, fåglar, fladdermöss, kulturmiljö, landskapsbild, buller/skuggor, mm. Försvaret, Luftfartsverket, Trafikverket o kommunen inget att erinra, NV pekar på påverkan på havsörn, fladdermöss o landskapsbild, Lst tveksam, BirdLife o Östergötlands OF emot pga havsörnen, ett stort antal enskilda emot.

MPD/Östergötland 2018-09-27; 3835-17: Förenlig med ÖP dock inget RI, men av stort fri-luftsintresse. Otillräcklig utredning av kulturmiljön, likaså fåglar o N2000 som avsatts i skärgården för dessa, ref MÖD 2018-05-18; M 4319-17 där domstolen avlog ansökan mht skyddet av havsörnen, här liknande, sammanfattningsvis därför inte visat att lokaliseringen är förenlig med 2:6 MB.

MMD/Växjö 2020-02-24; M 4937-18: Bolaget klagade, men MMD avlog mht till flygsäkerheten (Skavsta o Norrköping) o fåglar (havsörnspopulationen på Vikbolandet).

OL 2020-02-06: **Överklagades, inte avgjort. JP/Miljönet 2020-04-08.**

2018 Ändringstillstånd till vindkraftverk på Grevkulla, Ydre

Ink 2017-12-18: Vindkraft i Grevkulla, ursprungstillstånd från 2014; 6vk/150m, nu höjning till 200m. MKB: Buller/skuggor, naturmiljö, fåglar o fladdermöss, kulturmiljö, landskapsbild. Yttranden från myndigheterna mestadels positiva, däremot pekar FM på att lokaliseringen är inom Försvarets lågflygningsområde o skulle påtaglig försvåra deras verksamhet. Sökanden påpekar att FM ändrat inställning iom att de godtog ansökan om ändring i yttrande 2017-11-30, lågflygningsområde är inte RI, väldigt stort område.

MPD/Östergötland 2018-11-23; 13452-17: Tillstånd, villkor om Batmode, lågflygningsområde är inte RI o FM har inte angett varför det blir skillnad jfr med 150m.

MMD/Växjö 2020-02-12; M 6205-18: Närboende klagade, men MMD avslog samtliga. Ingen påverkan av betydelse på fåglar, Batmode säkerställer fladdermössen. I remiss har Försvarmakten angett att området ligger inom lågflygområde o tillstånd inte bör meddelas, dock har FM inte överklagat o MMD delar MPDs uppfattning.

OL 2020-02-06: Överklagades, **JP/Miljönet 2020-04-08**.

MPD/Örebro (Örebro och Värmlands län)

2016 Tillstånd till vindkraftverk på Öjering mfl, Karlstad,

Ink 2014-06-30: Green Extreme, 6vk/150m. MKB: Allmän beskrivning av den näraliggande miljön, fåglar o fladdermöss. Lst; nya förutsättningar för fiskgjuse, även påverkan på tjäder, trana o rovfåglar, intetsägande från NV. MPD:

MPD/Örebro 2016-06-15; 4068-2014: Tillstånd 4vk/150m, villkor om åtaganden, buller & skuggor, Batmode (V9). MPD: Ingen uppföljning av påverkan på fladdermöss om Batmode används (ref tidigare nämnda MÖD-avgörande från 2014), allt ok (oklart varför det då blev 4vk istf 6, men kanske skrivfel).

MMD/Nacka slutligt beslut 2017-03-31; M 4395-16: Gemensam bedömning med M 4131-16 (ovan), högt krav på utredning (ref MÖD 2016-10-12; M 3668-16), precisering enl MÖD 2013:13, påverkan på fiskgjusen ok om man bara ser på dessa vk, men bedömningen måste göras kumulativt med Långenäs 1:2, återförvisning.

Ink 2014-06-30: Green Extreme, 6vk/150m. Tidigare beslut (MPD/Örebro 2016-06-15; 4068-2014) överklagades till MMD (2017-03-31; M 4395-16) som förklarade verksamheten tillåtlig, men att det behövdes en kumulativ bedömning med vindkraftspark Långenäs map buller o påverkan på fiskgjuse o återförvisade. Nu är utredningen klar, MKB: Buller/skuggor, naturvärden, fåglar o fladdermöss, kulturmiljö o landskapsbild, friluftsliv, mm. Yttranden: Karlstads kommun tillstyrker, Lst efterlyser mera fågelutredning, även MN/Karlstad har synpunkter.

MPD/Örebro 2018-11-23; 3975-2017: Tillstånd 4vk/150m, villkor om allmänna frågor o Batmode. MPD (20) godtar MKBn, anser sig bunden av tillåtighetsbeslutet av MMD, tveksamt om det finns fiskgjuse kvar i området, behövs ingen uppföljning av påverkan på fladdermöss då Batmode föreskrivs (ref MÖD 2014-06-27; M 9473-13).

MMD/Nacka 2019-10-16; M 98-19: Närboende klagade, bedömdes samman med ärendet om Långenäs (ovan), återförvisning på samma grund.

MPD/Örebro 2019-12-16: Ärendet pågår fortfarande, handläggs samtidigt som Långenäs. **2020-02-07 Ärendet pågår.**

2017 Ändringstillstånd till vindkraftverk på Fageråsen 1:36 mfl (Vindkraftspark Ölme), Kristinehamn

Ink 2016-12-09: Eolus Vind, ändring i gammalt tillstånd från 2013 från 16vk/150m till 13vk/200m, tre av verken skulle ge för högt buller, ingen påverkan på fåglar.

MPD/Örebro 2017-09-13; 6795-2016: Ändring till 13vk/200m, 35 år o 650,000kr/verk enligt yrkandet. Kristinehamn tillstyrker, men MPD anser att det inte hade behövts. Föreningen Svenskt Landskapsskydd (FSL) i Ölme motsätter sig.

MMD/Nacka 2019-03-26; M 5761-17: FSL i Ölme och enskilda överklagade, MMD konstaterar att nytt kommunalt beslut krävs (ref MÖD 2018:6). FSL avvisas då de har för få medlemmar (25 + 5 stöd) o annars inte har visat att de har allmänhetens stöd. MMD anser emellertid inte att detta är en ändring av en verksamhet, utan helt ny verksamhet (underkänner ref till MÖD 2017-11-17; M 8189-16) som gällde om vattenverksamhetsdelen kunde behandlas inom ramen för 16:2 MB). Även lämplighetskäl talar emot ändring, ref MÖD 2019-01-17; M 1789-18 som gällde ändring av villkor. Kommunens beslut är fö inte en tillstyrkan, även andra brister. Beslutet upphävs o ansökan avvisas.

Anm: Beslutet har överklagats av bolaget, MÖD M 4459-19 (JP/Miljön 2020-04-08; ej avgjort). Förutom att bolaget överklagat MMD:s dom har man kommit in med ansökan om förlängd igångsättningstid (dnr 3561-2019). MPD beslutade om förlängd igångsättningstid 2019-09-25. MPD:s beslut har överklagats av närboende till MMD i oktober 2019. 2020-02-07
Ingen remiss eller dom har inkommit.

MPD/Stockholm (Stockholms och Gotlands län)

2018 Tillstånd till Forsviden Södra Vindkraftspark, Gotland

Ink 2015-10-25: Forsviden Vind, 17vk/210m, om påverkan på N2000 befaras omfattar ansökan även 7:28a. MKB: Naturvärden osv, 6vk inom 200m från N2000 Forsviden, ev bara påverkan på nattskärran (utpekad art i N2000), kan undvikas om anläggningen inte sker under dess häckningstid. Yttranden: NV anser att lokalisering tveksam i förhållande till naturvärdena o N2000 (otydligt), Lst avstyrker 6vk o anser att prövning måste ske enl 7:28a, men att verksamheten kan tillåtas om det föreskrivs uppföljningar av hotade arter, Gotlands Botaniska Förening emot vissa av verken, Gotlands OF o NSF emot.

MPD/Stockholm 2018-06-19; 37763-2015: Tillstånd 11vk/210m, avslår 6vk. Villkor mht nattskärran inom o utom N2000 Forsviden, allmänna frågor, delegation om kontroll av anläggningsarbetena o naturmiljön. MPD (69) godtar MKB, konkurrerande RI o värde i att samla verken till samma plats, tre ligger för långt bort o avslås därför, inte heller de verk som ligger närmare havsörnsbon än 2km = 11vk kan godtas, resten avslås. Lst har angett att naturtyperna för N2000 inte påverkas, men nattskärran. MPD anser inte att tillstånd enl 7:28a behövs, men att villkor ska föreskrivas mht nattskärran i enlighet med Lst yrkande. Inte skäl att föreskriva kompensation, inte heller avstängningssystem till skydd för havs- och kungsörn. Bolaget åtagit sig att avsätta medel till en fond för att gynna natur- och kulturmiljövärdena i Forsviden o vill ha detta som villkor, men detta kan inte behandlas inom ramen för 9kap-prövningen.

MMD/Nacka 2019-03-31; M 4376-18: Beslutet överklagades av bolaget, enskilda o NSF/Gotland o Gotlands OF. NV uttalar sig emot pga påverkan på kungs- och havsörn. MMD: Flera örnbbon inom 2km, kungsörn känslig, havsörn till viss del iom att arten dödas oftare av vindkraft. Domstolen pekar på att MÖD uttalat att avståndskriteriet är viktigt, men att det också måste göras en bedömning utifrån förekomsten av örn i området ifråga (MÖD 2018-05-18; M 4319-17), här finns i området tre örnbbon, varav två för kungsörn. NV har också pekat på att flygvägarna skärs av, lokaliseringen är därför olämplig o ansökan avslås i sin helhet.

LST 2020-04-01: Återstår att se om domen överklagas.

MPD/Uppsala (Uppsala, Västmanlands och Sörmlands län)

MPD/Dalarna (Dalarnas och Gävleborgs län)

2016 Tillstånd till vindkraftverk på Ore 1:3 mfl (Vindkraftspark Broboberget), Rättvik
Ink 2014-02-19: wpd Onshore Broboberget, 80vk/230m, boxmodell, 7km från Lannaberget, i samrådet gick man från 111 till 80vk. MKB: naturvård, fåglar (sekretessbelagda uppgifter), fladdermöss, kumulativa effekter. Dalarnas NSF o SOF emot.

MPD/Dalarna 2016-06-30; 1908-2014: Tillstånd 80vk/230m/35 år, avstånd till naturvärden o uppföljning av fåglar. Tillstånd 80vk/230m, 35 år, avstånd pga naturvård o uppföljning av fåglar (V11), väldigt tunt om fåglar o fladdermöss, men inventeringarna ok. Slutlig placering avgörs av TM.

MMD/Nacka 2018-03-15; M 4391-16: Tillstånd för de samtida besluten om Lannaberget o Broboberget överklagades av NSF Rättvik. MMD/Nacka: MKB tillräcklig, ref MÖD 2017:27 om boxmodellen, ok om samtliga motstående intressen ändå kan bedömas, här inte så; sammanlagt 115vk, påverkar fåglar (kungsörn, smålom, storlom, orre) o andra naturvärden, delegationerna alltför vida. Inte heller andrahandsyrkandet med fasta positioner o 300m flyttmån – som bedöms vara ett stort avstånd – möjliggör en bedömning av lokaliseringen enligt 2:6 MB = avslag.

MÖD 2019-05-24; M 3305-18: Bolaget överklagade. Instämmer i MMD/Nackas bedömning att inte förutsättning för tillstånd enligt boxmodellen eller 300m flyttmån. Em har bolaget nu i sista hand yrkat att tillstånd ska meddelas för fasta positioner med den flyttmån som myndigheten finner lämplig. Mot bakgrund av att det finns en exempellayout o att ansökan är komplettering med positioner anser MÖD att det är ok, men att prövningen ska göras i MPD.

ES 2020-02-07: **Prövning pågår fortfarande**

2016 Tillstånd till vindkraftverk på Ore 1:3 (Vindkraftspark Lannaberget), Ovanåker och Rättvik

Ink 2014-02-19: wpd Onshore Lannaberget, näraliggande park vid Broberget (80vk), ändringar av parklayouten efter samråd. MKB: naturvård, fåglar (sekretessbelagda uppgifter), fladdermöss, Dalarnas NSF o SOF emot.

MPD/Dalarna 2016-06-30; 1902-2014: Tillstånd 35vk/230m, 35 år, avstånd pga naturvård o uppföljning av fåglar (V11), väldigt tunt om fåglar o fladdermöss, men inventeringarna ok, slutlig placering avgörs av TM.

MMD/Nacka 2018-03-15; M 4389-16: Tillstånd för de samtida Lannaberget o Broboberget överklagades av NSF Rättvik, MMD/Nacka gjorde en gemensam bedömning av de båda tillstånden = avslag.

MÖD 2019-05-24; M 3304-18: Identisk bedömning som ovan (Broboberget).

ES 2020-02-07: **Pågår fortfarande**

2016 Tillstånd till vindkraftverk på Katrineberg 1:25 mfl (Vindkraftspark Hemberget), Ljusdal

Ink 2013-12-03: Nordex Sverige, ursprungligen 34vk/240m, Ljusdal tveksam → 27vk/240, därefter 23vk/210m. MKB: fåglar o fladdermöss, yttranden från Lst o enskilda (erfaren fågelinventerare).

MPD/Dalarna 2016-11-03; 11941-2013: Tillstånd 23vk/210m/35 år. Villkor om naturmiljön, kungsörn o orre, uppföljning av fåglar, delegation av placeringen. Diskussion kring förekom-

ten av kungsörn ref dom av MMD/Östersund (2015-09-10; M 1394-14) enligt vilken inte enbart bon ska beaktas, här anser dock MPD att förekomsten av kungsörn hindrar etableringen om avstånd på 2km hålls + kontrollprogram (V3 o V4), trots motstridiga uppgifter.

MMD/Nacka 2018-01-31; M 7130-16: Bolaget o SOF överklagade, MMD ansåg att utredningen inte var tillräcklig för att kunna bedöma påverkan på främst kungsörnden inkl kumulerad effekt med övriga vindkraftverk i närheten, oavsett vilken layout som väljs. Återförvisning till MPD.

MPD/Dalarna 2019-05-22; 1176-2018: Lst avstyrker numera pga av den stora örnförekomsten, inom kärnområde för arten o hela parken inom den sekundära skyddszonen på 6km, MPD avslår av dessa skäl.

ES 2020-04-09: **Bolaget överklagade, ligger nu i MMD.**

2017 Tillstånd till på Järvsöboda 3:20 mfl (Mjöberget), Ljusdal

Ink 2012-12-21: Eolus Vind, boxmodell, urspr 20vk, men gn samrådet till 15vk o sedan 6vk på Mjöberget. MKB: naturvärden, fåglar, lågriskområdet för fladdermöss. Lst/Gävleborg godtar inte inventeringen av kungsörn, tveksamt för storlommen. NSF Ljusdal emot, Gävleborg OF vill ha 1km mot storlommen.

MPD/Dalarna 2017-12-07; 12019-2012: Tillstånd 6vk/20m/35år. Villkor: avstånd (V2), delegation om placering (V3), kungsörn (V4), allmänna försiktighetsmått (V5), uppföljning av fåglar o fladdermöss (V14). Motivering: påverkan kan bedömas utifrån befintlig utredning, därför ok med boxmodell här, försiktighetsmått mht kungsörn o storlom.

MMD/Nacka 2018-06-15; M 368-18: MMD upphäver tillståndet pga boxmodell o påverkan på fåglar (främst kungsörn), ref MÖD 2013:13 o MÖD 2016-10-12; M 3668-16. Ansökan kan inte bedömas på nuvarande underlag, återförvisning (!).

ES 2020-02-07: **Prövning pågår efter återförvisning**

2018 Förlängning av igångsättningstid för tillstånd till Stölsäterberget, Malung-Sälen, Torsby

Ink 2018-06-27: Urspringsbeslutet från 2015 (MPD/Dalarna 2015-04-10; 6-2014) med igångsättningstid den 2021-02-19. Nu ansöker wpd Onshore Stölsäterberget om förlängning till 2026-02-26 mht att elnätsanslutningen inte är färdig, vilket inte kan förväntas förrän 2022.

MPD/Dalarna 2018-11-15; 7604-2018: Ansökan kan godtas enligt 24:2, MÖD har uttalat att (2018-07-09; M 1762-18) att problem med nätanslutningen kan vara ett godtagbart skäl för förlängning, men då måste sökanden också varit aktiv med att åtgärda frågan hela vägen. Här anser MPD att så är fallet, varför ansökan godtas, dock sätts tiden till 5 år, dvs 2016-02-19.

ES 2020-04-09: **Pågående, bolaget har även ansökt om ändringstillstånd för färre o högre verk...**

MPD/Västernorrland (Västernorrlands och Jämtlands län)

2018 Tillstånd till vindkraftverk vid Finnåberget, Ragunda och Sollefteå

Ink 201XX: Arise Wind HoldCo, 26vk/240m, boxmodell.

MPD/Västernorrland 2018-10-09; 2077-2016: MKB ok, men verksamheten kommer att medföra påtaglig skada för rennäringsen i ett område som redan är påverkat av andra verksamheter (ett stort antal vindparker, skogsbruk, vattenkraft, täkter, bebyggelse o trafik), går inte att föreskriva tillräckliga försiktighetsmått mht rennäringsen, därför avslag. MPD prövar inte ansökan i övriga delar.

MMD/Östersund 2020-01-27; M 3132-18: Bolaget överklagade, Lst/Jämtland o Lst/Västernorrland emot, Sametinget lite tveksam då två av tre samebyar tillstyrker tillståndet. MMD anser att verksamheten kan bedrivas utan att påtagligt skada rennärigen (ref MÖD 2019-09-04; M 6860-17), MMD för ett resonemang om återförvisning i allmän domstol, väljer här att återförvisa till MPD.

FU 2020-02-24: Pågående hos MPD...

MPD/Västerbotten (Västerbottens län)

2015 Tillstånd till vindkraftverk vid Norrbäck Lycksele,

Ink 2014-01-28: Vattenfall Vindkraft, 55vk/200m box.

MPD/Västerbotten 2015-12-03; 764-2014: Avslag med hänvisning till RI för naturvård, kulturmiljövård o rennärning.

MMD/Umeå 2017-07-23; M 3053-15: Bolaget överklagade, MMD hänvisade till MÖD 2017:27 ang boxmodellen, menade att i det här fallet skulle påverkan på de motstående intressena natur (Stöttingsfjället, Gardisjöleden), kulturmiljö o rennärning bli för stora o avslag överklagandet.

MÖD 2019-09-04; M 6974-17: Bolaget klagade, yrkade tillstånd för alla vk, alternativt ett lägre antal (41, 37, osv). MÖD pekade på att man i dom 2015-09-25; M 11588-14 uttalade att värdeetrakter inte är områdesskydd, här inte tillräckligt stora eller viktiga. Avstånd till övriga naturvärden, tex ett område där det pågår reservatsbildning. Inte heller är området av sådan betydelse för rennärigen eller för andra intressen att verksamheten inte ska tillåtas (21vk i norra området, 16vk i södra). Enligt MÖD 2017:27 *Kölvallen* o MÖD 2018:19 måste man kunna bedöma verksamhetens samtliga effekter, annars har den accepterats (MÖD 2018-10-02; M 9618-17). Här inte lämpligt med sådan modell då det är fråga om två stora områden där effekterna inte kan förutses utifrån de modeller som används, alltså ska placeringen ske inom 100m radie, inte lämpligt att förskriva villkor i MÖD då underinstansernas prövning i dessa delar var översiktlig, varför ansökan återförvisade till MPD. Skiljaktig mening (RW) som menade att skadan på värdeetrakterna (samt rennärigen) skulle bli för stora o ville avslå ansökan. 2019-12-17: Inte beslutat än...

2015 Tillstånd till vindkraftverk vid Pauträsk, Storuman och Vilhelmina

Ink 2013-07-16: Hemberget Energi, 120vk/200m box.

MPD/Västerbotten 2015-12-03; 5931-2013: Avslag, lokaliseringen olämplig särskilt i det södra området mht naturvård (värdeetrakter i skogsmark, rennärning o kulturmiljövård, även osäkert mht buller då byn Pauträsk då skulle komma att omges av fyra vindparker).

MMD/Umeå 2017-07-23; M 3051-15: Bolaget klagade o ville ha hela tillståndet, alternativt 106vk med uteslutande av det södra området (Stöttingfjället i anslutning till Gardisjöleden). MMD pekade på de motstående intressena för naturvård, kulturmiljövård (Risträsk).

MÖD 2019-09-04; M 6860-17: Bolaget klagade o yrkade i enlighet med andrahandsyrkandet i MMD, dvs 106vk, Lst menade nu att verksamheten var förenlig med naturvårdsintressena o rennärigen. MÖD (27):

Med hänsyn till att området med de högsta naturvärdena i Risledenområdet har tagits bort från planerna på vindkraftsetablering utgör inte naturmiljön något hinder mot lokalisering av vindkraft i återstående delar av Risledenområdet eftersom riksintresset för vindkraft bör ges företräde. Inte heller kulturmiljön kan anses utgöra ett hinder, även om Risträsk by är en av de bäst bevarade lidbyarna i regionen och utpekad som riksintresse för kulturmiljö, eftersom avståndet från riksintresseområdets avgränsning till vindkraftsområdet är

nästan två kilometer. Den visuella påverkan som blir får godtas eftersom riksintresset för vindkraft bör ges företräde.

Dock är projektområdet Pauliden olämpligt av hänsyn till naturvärden o närheten till N2000, även rennäringsområdet. Ang boxmodellen uttalar domstolen att den inte är lämplig här med ett verksamhetsområde på 39 km². Annars är verksamheten (81vk) tillåtlig, återförvisning till MPD för villkorsskrivning.

2019-12-17: Pågående...

2018 Ändringstillstånd till vindkraftverk vid Vargträsk, Lycksele och Åsele

Ink 2015-07-20: Vargträsk Vindkraft, tillstånd till 21vk/175m från 2012, vill ha höjning till 230m o ändring av villkor msa 24:5.

MPD/Västerbotten 2018-09-07; 6225-2015: Medger ändrad höjd enl 16:2 o nya villkor enl 24:5 om iskast o mht rennäringsområdet, 35-5år från lk, säkerhet 7000tkr m KPI, tidigare delegation om möjlighet för TM att förelägga om försiktighetsmått mht artskyddet kvarstår. Villkor mht rennäringsområdet behövs

MMD/Umeå 2019-06-25; M 2857-18 resp M 2860-18: Enskilda o en miljöförening överklagade, men avvisades då MMD ansåg att det inte räckte med ett intyg från Notarie Publicus om antalet medlemmar (!). Beslutet överklagat till MÖD (M 8065-19).

MMD/Umeå 2019-12-16; M 2855-18: Beslutet av samebyn, MMD återförvisade till MPD då man menade att MPD tolkat föreskriften i tillståndet felaktigt till förmån för sökanden, bör istället pröva om förutsättning för förlängning förelägges.

JP/Miljönet 2020-04-08: **Bör innebära att ärendet fortfarande handläggs av MPD.**

2018 Ändringstillstånd till vindkraftverk vid Vinliden, Lycksele

Ink 2015-09-03: Vinliden Vindkraft, höjning från till 230m. Tidigare tillstånd från 2014 till 11vk/175m

MPD/Västerbotten 2018-09-07; 7007-2015: Medges msa 16:2 då man anser att ändringen är avgränsad, tiden sätts till 5år o säkerheten till 700tkr med KPI. Villkor mht rennäringsområdet, buller. Inget behov av ytterligare villkor mht fåglar o fladdermöss, MPD uttalar att hindersbelysningen inte skiljer sig åt (??)

LC 2020-02-17: **Överklagades, målet handläggs fn i MMD (M 2857-18), JP/Miljönet 2020-04-08; ej avdömt.**

2018 Förlängd igångsättningstid för tillstånd till vindkraftverk vid Vargträsk, Lycksele och Åsele

Ink 2017-11-20 Vargträsk Vindkraft, tillstånd från 2012 till 21vk/175m, vill ha ändrad lydelse i villkoret om igångsättningstid till ”10 år från laga kraft”.

MPD/Västerbotten 2018-09-27; 7720-2018: Tidigare villkor otydligt, ändring medges enl 16:2.

MMD 2019-12-16; M 2855-18: Vilhelmina sameby överklagade o menade att hela tillståndet hade förfallit, MMD ansåg däremot att förlängningen kunde prövas under 24:2 MB o återförvisade till MPD för sådan prövning.

LC 2020-04-08: **Handläggningen pågår i MPD...**

MPD/Norrbotten (Norrbottens län)

Regeringsbeslut om vindkraft

Detaljplan enl ÄPBL (1987:10)

Regeringens (Miljödepartementet) beslut 2007-04-12 (M2005/1851/F/P) Gabrielsberget

Detaljplan för vindpark om 40 vindkraftverk på Gabrielsberget, beslutat av kommunfullmäktige i Nordmaling 2004-09-27. Enskilda, föreningar o Vilhelmina norra sameby klagade till länsstyrelsen, som avtog samtliga i beslut 2005-02-08 och 2006-06-14.

Regeringen: Klagandena gick vidare till regeringen som prövade utifrån 13:8 ÄPBL (dvs laglighetsprövning), avvisade många och avtog övriga överklaganden mht ; inte betydande påverkan på N2000, rennäringens intressen kommer att tas tillvara i tillståndsprövningen i miljödomstolen, olägenheterna för enskilda inte så betydande att planen inte kan godtas.

Regeringsrätten 2008-06-26; 3181-07 och 3183-07: Rättsprövning: Kommunens hade gjort fel enligt PBL när det gällde avsaknaden av program, utformningen av genomförandebeskrivningen och handläggningen av samrådet, men felet hade läkts genom de olika processerna o det är därför inte uppenbart att de har inverkat på utgången av beslutet. Dessutom är det numera klart att Gabrielsberget är ett riksintresse för energiproduktionen genom Energimyndighetens utpekande i maj 2008. Mot denna bakgrund får regeringens beslut stå fast.

MÖD 2007-10-25; M 300-07: MKBn ok, hänvisar till regeringens beslut, området kommer snart att pekas ut som RI för energiproduktion, MÖD menar att området numera är av RI, håller med i MDs bedömning av vindkraftsparkens tillåtlighet, villkoren godtogs (tydligt även att kontrollprogrammet skulle innefatta påverkan på renar och fåglar).

Tillåtlighetsförklaringar enligt 17 kap MB

Regeringens (Miljödepartementet) beslut 2007-12-19 (M2007/1617/F/M) Sjisjska

Gruppstation för vindkraft om högst 30 vindkraftverk med en maximal höjd på 130m på lågfjället Sjisjska, Gällivare kommun. Kommunfullmäktige i Gällivare hade begärt att regeringen skulle förbehålla sig prövningen enligt 17 kap. MB, varefter Miljödomstolen i Umeå överlämnade frågan till regeringen med eget yttrande, där man uttalade att förutsättningar för tillåtlighet finns och att det inte skulle uppstå otillåtna störningar på N2000. NV, KamK, Lst/ Norrbotten, Norrbottens NSF, SOF emot, Fiskeriverket för.

Regeringen: Området energi- och miljömässigt lämpligt, N2000-tillstånd behövs men sådant kan ges, villkoren innebär att gynnsam bevarandestatus för området o sträckande fåglar kan upprätthållas, tillstånd enligt naturreservatsföreskrifterna och landskapsbildsförordnande prövas i annan ordning, varför verksamheten är tillätlig.

RÅ 2010 not. 52: Rättsprövning, beslutet står fast.

MÖD 2009:38: MÖD ansåg att regeringsbeslutet var bindande vid bedömningen av vindkraftsparkens tillåtlighet, se Darpö, J: *EU-rätten och den processuella autonomi på miljöområdet*. Om svenska tillåtlighetsförklaringar och mötet med europarätten. Nordisk Miljörättslig Tidskrift 2012:2, s. 3.

Regeringens (Miljödepartementet) beslut 2010-03-04 (M2009/1517/F/M) Markbygden

MPD/Norrbotten överlämnade ärendet till regeringen för tillåtlighetsbedömning enl 17 kap MB efter begäran av kommunfullmäktige i Piteå. Fyra N2000-områden, av fåglar är det främst kungsörn, bivråk o tjäder som kan påverkas, tre samebyar men främst Östra Kikkejaure vars marker berörs till mycket stor andel. SSR, Sametinget o samebyarna emot, Piteå för, FM vill ha mer utredning. MPD anser att parken kan tillåtas om inte totalförsvarets intressen skadas. I värsta fall kan 26% av Östra Kikkejaures vinterbetesmarker förstöras och antalet renar

måste då minskas från 4,000 till 1,000, men energiintresset väger över, åtgärder bör vidtas för att skydda rennärigen.

Regeringen: Tillåter 1 101vk/200m inom Piteå Kronopark 1:57mfl, Piteå. MKBn godtas, inga vindkraftverk placeras i N2000-områdena, rennärigen i området kommer inte avsevärt att försvåras om kompensation föreskrivs som villkor, totalförsvaret inget hinder för parken i sig, verksamheten bör tillåtas. Allmänna skrivningar om de villkor som bör sättas för att skydda totalförsvarets intressen, rennärigen, naturvärdena.

Regeringens (Miljödepartementet) beslut 2010-03-31 (M2009/2149/F/M) Risholmen-Arendal
Ansökan hos MMD/Vänersborg, 11vk/150m. Göteborgs kommunfullmäktige begärt att regeringen förbehåller sig tillåtlighetsbedömningen. Tidigare 12vk/72m med tillstånd från 1995, MMD tillstyrker ansökan som den slutligt utformades, ingen risk för påverkan på N2000-området Torsviken, likaså NV, Göteborgs NSF o OF emot, liksom Föreningen Torslandavikens naturreservat.

Regeringen: Tillstånd 3vk/150m plus gruppstation om 11vk, inget hinder enl 3-4 kap MB, Göteborg tillstyrkt, verksamheten tillåtlig.

Regeringens (Miljödepartementet) beslut 2013-02-14 (M2009/1267/F/M) Lunnekullen

Ansökan om 65vk/150m, MPD/Västra Götaland överlämnade ärendet till regeringen för bedömning av tillåtligheten enl 17 kap MB efter begäran av Tibro kommun. FM emot då verksamheten kan försvåra flygverksamheten vid Karlsborg. MPD menar att tillstånd inte bör meddelas av hänsyn till FM.

Regeringen: FM emot redan under samrådet 2006, kommunerna positiva om det inte är emot totalförsvarets intressen, området inte av RI för energiproduktionen, alltså har totalförsvaret företräde enl 3:10 MB, verksamheten tillåts inte.

Regeringens (Miljödepartementet) beslut 2019-05-09 (M2018/02966/Me) Markbygden, förlängning av igångsättningstid för etapp 2 och 3

Ink till MPD/Norrbotten 2018-10-16: Markbygden Vind ansöker om förlängning för etapp 2 och 3 mht att tillståndsprocessen tagit längre tid än förväntat o att nätkoncessionen inte är klar.

MPD/Norrbotten 2018-12-20; 12652-18: Avslag, men skickar till regeringen för tillåtlighetsbeslut. Det gamla tillåtlighetsbeslutet är från 2010-03-04 (M2009/1517/F/M), dessutom har förlängning godtagits gn beslut 2010-10-21 (M2010/2953/F/M). MPD menar att regeringsbeslutet är bindande och att det därför saknas utrymme att medge förlängning enligt 24:2, överlämnar till regeringen med yttrande om att giltiga skäl föreligger.

Regeringen: Ett nytt tillåtlighetsbeslut om förlängning, ansåg att bolaget hade giltiga skäl. Arvidsjaur menade att hinderbelysningen inte var prövad, men det inverkar inte på beslutet.

Hänskjutna ärenden enligt 21:7 MB

Regeringens (Miljö- och energidepartementet) beslut 2016-10-13 (M2012/03367/Me) Bustorp
Eolus Vind ansökte om tillstånd för 2vk/110m hos MPD/Västra Götaland, som 2011-11-24 avlog mht totalförsvaret (Såtenäs), bolaget överklagade till MMD/Växjö som överlämnade frågan till regeringen msa 21:7 MB med yttrande om avstyrkande.

Regeringen: Ny försvarspolitik innebär satsning på försvaret pga av nytt säkerhetsläge, hinder enl 3 kap MB, överklagandet avslås.

Regeringens (Miljö- och energidepartementet) beslut 2016-10-13 (M2013/02747/Me) Ronneby

Eolus Vind ansökte om 22vk/150m vid E22 i Bräkne Hoby, FM emot pga Ronneby Flygflotttiljplats, MPD/Skåne avslog ansökan gn beslut 2013-06-18 mht 3:9, bolaget överklagade o MMD/Växjö överlämnade ärendet till regeringen msa 21:7 MB. MMD delade MPDs bedömning om stoppområdet o RI.

Regeringen: Ny försvarspolitik innebär satsning på försvaret pga av nytt säkerhetsläge, hinder enl 3 kap MB för 20 av de 22vk, överklagandet avslås i sin helhet.

Regeringens (Miljö- och energidepartementet) beslut 2016-12-20 (M2012/00694/Me) Klappa Klev

Statkraft Södra Vindkraft ansökte 2010 om vindkraftsparker i två områden om tillsammans 45vk/180m i Nässjö (Vindpark Högländet). FM emot pga Hagshults övningsflygplats som är av RI för totalförsvaret. MPD avslog gn beslut 2011-06-20. Bolaget överklagade till MMD/Växjö som hänsköt målet till regeringen enl 21:7 (med avstyrkande av ansökan).

Regeringen: Tio av verken ligger inom stoppområdet o där är hinder enl 3 kap MB, övriga ligger så långt ifrån att de inte påverkar RI, ärendet återförvisas till MPD för prövning i den delen.

OL 2020-04-16: Ansökan återkallades, varefter ärendet avskrevs av MPD gn beslut 2017-08-30.

Regeringens (Miljö- och energidepartementet) beslut 2016-12-20 (M2013/00540/Me) Hanöbukten

Blekinge Offshore ansöker hos MMD/Växjö om tillstånd enl 9 och 11 kap MB för att uppföra vindpark (700vk/180m) i Hanöbukten, Sölvesborg och Karlshamn. MMD överlämnat målet till regeringen (2013-02-07; M 4234-10) enl 21:7 andra st. för bedömning av totalförsvarets intressen. Försvaret kraftigt emot pga flygverksamhet mm i Hanöbukten, bolaget menar att området inte används särskilt ofta o menar att vindparken inte påverkar totalförsvarets intressen, MMD förordar att tillstånd meddelas för verksamheten med villkor.

Regeringen (16): Regeringen ska pröva hela tillståndsfrågan, varför MMD inte har behörighet att pröva någon del (MÖD 2011:30, MÖD 2005:13). FM har konsekvent varit emot etablering mht verksamheten vid Hanöbukten, Ronneby o Ravlunda, påtaglig skada o dess intresse ska alltså vinna företräde enl 3:10 MB, ansökan avslås.

Anm 2020-04-16: Regeringens beslut i frågan om rättegångskostnader underkändes av HFD (2018-06-08; 755-17), som iofs menade att regeringen ska pröva hela tillståndet, men inte sådana frågor som ligger utanför som exempelvis rättegångskostnader, som istället ska prövas av MMD, alltså åter till MMD/Växjö som dömde av frågan 2019-03-15; M 4540-18.

Regeringens (Miljö- och energidepartementet) beslut 2018-05-17(M2018/00689/Me) Tofteryd-Skog

Eolus Vind ansökte om 13vk/200m, MPD/Östergötland avslog (2017-08-17; 7208-14) pga att Försvaret motsatt sig vk1-9 o sökanden inte angett något andrahandsyrkande om ett mindre antal verk. Bolaget överklagade till Från MMD/Växjö som hänsköt målet till regeringen msa 21:7 MB.

Regeringen: Etableringen är i närheten av Hagshult och Skillingaryds skjutfält som är angivet som RI för totalförsvaret, vk1-9 kan därför inte tillåtas mht totalförsvarets starka intressen enl 3:9 MB. Däremot ligger vk10-13 utanför RI-området o bör därför tillåtas i enl med Försvarets inställning, återförvisning till MPD för prövning av villkoren (2020-04-16; pågår fortfarande, se ovan).

Regeringens (Miljö- och energidepartementet) beslut 2018-10-04 (M2015/03812/Me) Köp-
inge

Ystad-Österlenregionens miljöförbund förbjöd gn beslut 2012-04-16 Alevind Invest att bedriva den vindkraftsverksamhet som anmälts enl 9 kap MB på fastigheten Köpinge 58:6. Bolaget klagade till länsstyrelsen i Skåne som avslag mht totalförsvarets intressen (Kabusa övnings- och skjutfält), sedan vidare till MMD/Växjö som hänsköt ärendet till regeringen enl 21:7 med avstyrkande.

Regeringen: Området av RI för totalförsvaret, samrådet med FM skedde 1999, dvs tio år före vindkraftverken uppfördes, därför har miljöförbundet haft fog för att förbjuda verksamheten.

Anm 2020-04-16: HFD rättsprövade beslutet gn dom 2019-12-11 (6881-18) o förklarade att beslutet ska stå fast.

Regeringens (Miljödepartementet) beslut 2019-10-03 (M2015/00352/Me) Sundborn Windpark

Tillstånd av MPD/Dalarna 2013-06-03 för 8vk/150m, överklagades av bolaget och enskilda, MMD/Nacka hänsköt målet till regeringen för yttrande enligt 21:7 för bedömning av påverkan på världsarvet Falun och Kopparbergslagen. Positivt yttrande från EM, däremot av RAÄ som pekar på att Världsarvskommittén har striktare syn på vindkraft än svensk rättspraxis, här är fara för skada på OUP, dvs "outstanding universal values", intressant diskussion om världsarvskonventionen.

Regeringen: Området kring Sundborn relativt ostört, med hänsyn till det mycket starka kultur- miljöintresse som föreligger i detta fall finner regeringen vid en sammantagen bedömning att den ansökta vindkraftsparken skulle komma att förändra och påverka landskapets karaktär på ett sådant sätt som påtagligt skulle skada riksintresset Sundborns dalgång. MPDs beslut upphävdes och ansökan avslogs.

Registrator vid MiljöDep 2020-04-16: Ärendet ligger för rättsprövning i HFD (mål nr 6702-19).

Till havs; lagen (1966:314, KSL) om kontinentalsockeln o lagen (1992:1140, SEZ) om Sveriges ekonomiska zon....

Regeringens (Näringsdepartementet) beslut 2010-03-04 (M/2009/1517/F/M) Havsvindparker vid Skåne, Öland och Gotland

Ørstad Wind Power ansöker om att få undersöka botten i tre områden vid Skåne, Öland o Gotland för att kontrollera möjligheterna för etablering av vindkraft. HaV, men inte NV, anser att det måste finnas ett N2000-tillstånd först, omfattande argumentation om påverkan på Bälthavspopulationen o Östersjöpopulationen av tumlare från Naturhistoriska Riksmuseet och Kolmårdens djurpark.

Regeringen: Regeringen prövar inte N2000 inom ramen för detta ärende, det är länsstyrelsernas uppgift. Regeringen bedömer att undersökningar kan ske vid Skåne o Gotland, dock inte vid Öland mht till tumlarpopulationen.